

ALUMNI

MAGAZINE

Universiteit Twente
de ondernemende universiteit

Is het voor jou opnieuw tijd voor Twente?

Een baan voor jou en je partner

Career Center Twente (CCT) werkt nauw samen met vele bedrijven en organisaties. Aarzel dus niet om contact met ons op te nemen als je wilt solliciteren in Twente en je partner hier ook een baan ambieert.

Een leuk huis

Onze huismakelaar hanteert een speciaal CCT tarief en geeft inzicht in de Twentse woningmarkt.

Aantrekkelijke hypotheek en verzekeringen

Onze huisbankier geeft via CCT een zeer concurrerend hypotheekvoorstel. Onze pensioenadviseurs adviseren je over loopbaanstappen en pensioengevolgen.

Een zorgeloze verhuizing

Onze verhuisspecialist verzorgt een professionele verhuizing naar je nieuwe adres.

Snelle kinderopvang

Onze kinderopvang zorgt ervoor dat je kinderen tijdens werktijd een veilige, vertrouwde en gezellige plek vinden.

Notariële en juridische diensten

Voor alle juridische ondersteuning kun je terecht bij ons advocaten- en notarissenkantoor.

Interesse ?

Kijk voor vacatures in Twente en informatie over hoe je je voor deze vacatures kunt inschrijven op www.cctwente.nl of bel 074 - 255 80 80.

Wil je reageren: mail naar info@cctwente.nl en we nemen contact met je op!

C A R E E R C E N T E R T W E N T E

Topbedrijven zoeken toppers voor Twente

Career Center Twente is een samenwerkingsverband o.a. van: Cogas Energie, De Twentsche Courant Tubantia, Dienstencentrum HR Defensie, Eaton Electric, Enrichment Technology, Gemeenten Almelo, Borne, Enschede en Hengelo, Grolsche Bierbrouwerij Nederland N.V., Hitec Power Protection B.V., Koninklijke Ten Cate N.V., Menzis Zorg en Inkomen, PANalytical, PNO Consultants, Rabobanken Twente, ROC van Twente, Saxion Hogeschool Enschede, Sensata Technologies B.V., Siemens, SLO, Stichting ITC Enschede, SWOT, Ten Kate & Huizinga, Thales Nederland, TKT, Twentsche Kabelfabriek B.V., TSM-Business School, Universiteit Twente, Urenco Nederland B.V., Vos Groep B.V., Vredestein Banden B.V.

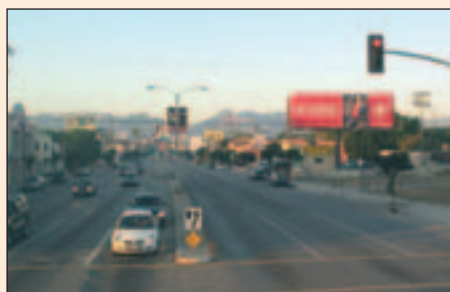

Reportage

- Alumnidag: jeugdsentiment en nostalgie.....9
- Ruhrgebied: passie voor Kohlenpott.....44
- Enschede Ploeg op Lowlands.....56

Amerika-special.....30-42

Topjobs op Stanford
Werken in Silicon Valley
Zij vonden de liefde in Boston
Vrouwen in de hightech

Interview

- Standplaats Moskou.....16
- Even op en neer naar India.....20
- Fiets, een heel sympathiek product.....62

Colofon

Alumni Magazine is een uitgave van Bureau Communicatie van de Universiteit Twente. Het blad kwam tot stand in coproductie met de redactie van UT-Nieuws, het onafhankelijk weekblad van de UT.

Redactionele invulling en eindredactie: UT-Nieuws

Vormgeving en productie:
Bureau Communicatie

Druk: De Volharding, Amsterdam

Advertenties: UT Alumnibureau
Telefoon 053 489 8057

Uitgever:
Bureau Communicatie UT
Postbus 217, 7500 AE Enschede
Telefoon 053-489 2212
Internet: www.alumnus.utwente.nl
Email: alumnimagazine@utwente.nl

Oplage: 24.000
december 2006

En verder...

- Van den Kroonenbergprijs.....4
- Nieuwsoverzicht.....5
- Van Dammeprijs.....13
- Amerikaans topkwartet.....14
- Luchtfoto's campus.....22
- Historie.....24
- Succes van 4 UT-spinoffs.....48
- Broer en zus weer terug na Afrika.....52
- Arie Rip: een brein stuur je niet met pensioen.....54
- Bruiloft als reünie en ander weerzien.....64

Foto cover: Maurits Diephuis

Grandioos lustrum

Het stof is neergedaald: het negende lustrum van de UT is achter de rug. Het was een aaneenschakeling van fantastische activiteiten. De alumnidag - zaterdag 18 november - was een van de absolute hoogtepunten: ruim duizend alumni en driehonderd partners bezochten de campus en bekeken hoe het was gesteld met 'hun' faculteit, de UT, en vooral hun oude studievrienden en andere bekenden.

De dag ervoor bracht een grote groep alumni een geanimeerd bezoek aan bierbrouwer Grolsch; op de dag zelf waren er speciale facultaire programma's en een gezamenlijke bijeenkomst met onder meer een cursus humor, gevolgd door een diner en een spetterend feest met Ilse de Lange en enkele aloude campusbandjes. Andere lustrumactiviteiten waren de UT-innovatielezing met Philips-topman Gerard Kleisterlee, het concert voor en door medewerkers en studenten, alsmede de officiële diesviering op vrijdag 1 december. Deze stond in het teken van de uitreiking van een viertal eredoctoraten: alle eminente, Amerikaanse wetenschappers, wier profiel geheel in lijn is met de sterktes van de UT. Al met al kunnen wij terugkijken op een zeer succesvol lustrumprogramma.

Intussen hebben we de blik al weer vooruit gericht, want dit smaakt naar meer: ik realiseer me dat we ons volgende lustrum - als de UT vijftig jaar bestaat - nog grootser zullen gaan vieren. Ik verwacht dat er een paar bijzondere markeringspunten te zien zullen zijn: de campus is dan diverse nieuwe gebouwen rijker, zoals nieuwe studentenhuysvesting, het Carrégebouw en een nieuw nanolab. Verder vertoeft de tienduizendste student dan al weer enkele jaren in ons midden en is het Kennispark onder meer zichtbaar in een geheel vernieuwd gebouw Langezijds: het is het levende bewijs dat de UT streeft naar een steeds intensievere relatie met bedrijven in haar omgeving, nationaal en internationaal.

We willen onze alumni de komende jaren intensiever bij de ontwikkeling van de UT betrekken: door feedback op opleidingen te vragen, praktijkervaringen uit te wisselen, stageplaatsen en onderzoekopdrachten te verzorgen, en door als ambassadeur en/of als sponsor van UT-activiteiten een rol te spelen. Afgelopen jaar hebben we een eerste UT-alumnikring in de regio Den Haag zien ontstaan: opgezet door alumni zelf. Ik hoop en verwacht het komende jaar nieuwe alumnikringen te begroeten. Bij de oprichting ervan wil de UT, in casu haar alumnibureau, uiteraard gaarne behulpzaam zijn. Immers, alumnikringen zijn niet alleen waardevol voor de alumni zelf maar ook voor de universiteit, die er grote waarde aan hecht goede relaties met haar afgestudeerden te onderhouden.

Dr. A.H. Flierman,
voorzitter college van bestuur

Ondernemersprijs voor spin-off Xsens

Foto: Arjan Reef

Het Enschedese bedrijf Xsens Technologies BV heeft de Van den Kroonenbergprijs voor jong ondernemerschap ontvangen. Het Universiteitsfonds van de UT reikte deze prijs vrijdag 1 december uit tijdens de viering van het negende lustrum. De Van den Kroonenbergprijs wordt jaarlijks uitgereikt aan een ondernemer die een sterke binding heeft met de Universiteit Twente en zich onderscheidt door innovatieve producten of een vernieuwende bedrijfsvoering. De prijs is vernoemd naar voormalig rector magnificus en grondlegger van de ondernemende universiteit Harry van den Kroonenberg en is dit jaar voor de drieëntwintigste keer uitgereikt. De winnaar krijgt 4500 euro en een award

die is ontworpen door kunstenaar Mohana van den Kroonenberg, dochter van de naamgever van de prijs. Xsens Technologies BV is in 2000 opgericht door Casper Peeters en Per Slycke, die in 1999 aan de UT bij technische natuurkunde afstudeerden. Zij maakten bij het starten van hun bedrijf gebruik van de TOP (tijdelijke ondernemersplaats)-regeling van de UT. De afgelopen jaren groeide Xsens naar een omzet van ongeveer 2 miljoen euro en een personeelsbestand van 20 medewerkers. In de lijst van vijftig snelst groeiende Nederlandse technologiebedrijven die Deloitte dit jaar samenstelde, staat Xsens op plaats 23, op basis van 765 procent omzetgroei in de periode 2001-2005.

Xsens brengt sensoren op de markt die bewegingen van mensen en machines in kaart brengen. De Xsens-producten zijn kleine, zeer nauwkeurige 3D-bewegingsmeetunits. Toepassingen liggen onder meer op het gebied van sport, gezondheid, revalidatietechnologie, virtual reality, games en simulaties. Daarnaast zijn er industriële toepassingen zoals de stabilisatie en navigatie van mobiele robots en kleine (onbemande) voertuigen.

Behalve Xsens zijn er drie andere UT-spinoffs te vinden in genoemde Deloitte-lijst van snelle stijgers. Een vierluik staat op de pagina's 48, 49 en 50. ■

Skippyballen

Het is een mooi gezicht, de deinende massa eerstejaars die zich langzaam voortbeweegt over de Drienerloaan. Tijdens de intro in augustus proberen eerstejaars studenten van de UT en Saxion Hogescholen, onder leiding van rector Henk Zijm, het wereldrecord skippyballen te verbeteren. Dat lijkt in eerste instantie gelukt, maar later ontstaat twijfel: in Etten-Leur zou al in 2002 geskippybald zijn door 2263 mensen, terwijl aan de IK-poging 'slechts' 1691 mensen meedoen. Aan de voorraad lag het niet: de IK had 2500 skippyballen laten opblazen.

Foto: Maurits Diephuis

Veni en Vidi

Vijf UT-wetenschappers krijgen begin juli een subsidie binnen de Vernieuwingsimpuls van NWO. Vier van hen mogen met een Vidi -subsidie van maximaal zes ton ieder hun eigen onderzoekslijn opzetten, de vijfde krijgt een Veni-subsidie voor jonge onderzoekers. Drie van de vijf beurzen gaan naar onderzoekers van Mesa+.

Rellen

Leden van studievereniging Isaac Newton (werktuigbouwkunde) en Paradoks (biomedische technologie en technische geneeskunde) rukken op een mooie dinsdagochtend in alle vroegte uit naar vliegbasis Twenthe. Op het programma: een dagje relen met de Mobiele Eenheid. Voor de ME'ers een oefening en voor de studenten een verzetje. Het gaat er niet zachtzinnig aan toe. De instructies zijn duidelijk. 'Paarden zijn linke beesten. Blijf niet staan, maar ren weg. Honden grijpen naar alles. Uit de buurt blijven dus. En ja,' geeft de instructeur toe, 'een tik met een gummiknuppel komt zeker hard aan.'

Foto: Maurits Diephuis

Bedrijfsvoering

De nota *Efficiënte, moderne bedrijfsvoering slaat begin juni in als een bom. Het CvB wil door 'stroomlijning van interne bedrijfsprocessen' vijf miljoen euro bezuinigen ten behoeve van onderwijs en onderzoek. Tachtig tot honderd fte's moeten verdwijnen en gedwongen ontslagen worden nadrukkelijk niet uitgesloten. Aangezien de laatste dienstenreorganisatie dateert van nog geen vier jaar geleden, zijn de reacties sceptisch. 'Drie jaar geleden verzekerde het CvB ons dat de universiteit - na de reorganisatie - beschikte over een optimale organisatie van de dienstverlening waarmee we vele jaren verder konden. Wat is er mis gegaan met die doelstellingen?', vraagt Dick Meijer, voorzitter van de Universiteitsraad, zich in het UT-Nieuws af. Vast staat dat er servicecentra komen voor onderwijs, ict en facilitaire dienstverlening. Begin december liggen de eerste, verder uitgewerkte plannen op tafel.*

Spinozapremie

Carl Figdor, deeltijdhoogleraar biofysica aan de UT en wetenschappelijk directeur van het Nijmegen Center for Molecular Life Sciences is een van de vier Nederlandse toponderzoekers aan wie de Spinozapremie 2006 van NWO is toegekend. Celbioloog en immunoloog Figdor is na de natuurkundigen Ad Lagendijk en Detlef Lohse de derde UT-hoogleraar in successie die deze grootste Nederlandse wetenschappelijke onderscheiding, waaraan een bedrag van anderhalf miljoen euro is gekoppeld, krijgt.

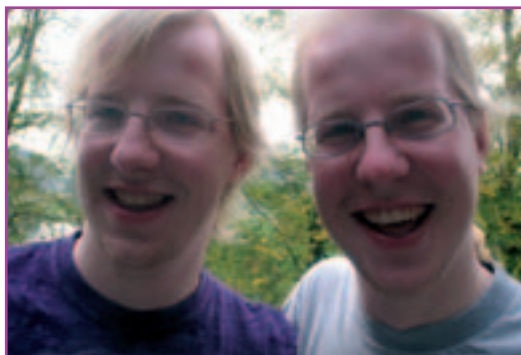

Miss

Leonie Lammers, de eerstejaars studente bedrijfskunde die begin 2006 tot Overijssels mooiste werd verkozen, eindigt in juni bij de landelijke verkiezingen op een heel verdienstelijke derde plek, achter miss Zuid-Holland en miss Flevoland. 'Goed voor m'n zelfvertrouwen', zegt ze, 'een hele eer.' Leonie maakt deel uit van een groep van bijna vijftig UT'ers die het afgelopen jaar een eervolle prijs of onderscheiding in de wacht sleepten en daarvoor deze maand een feestje kregen aangeboden van de UT.

Foto: Arjan Reef

Beauty & de Nerd

De UT-tweeling Erik en Arjan Snippe doet mee aan het RTL-programma Beauty & de Nerd. In de realityserie worden negen mooie, maar naïeve vrouwen gekoppeld aan negen hyperintelligente mannen, die op het gebied van uiterlijk en sociale vaardigheden nog wel wat te winnen hebben. De broers, die beiden informatica studeren, kunnen 25.000 euro winnen, maar op het moment van schrijven (begin december) zit alleen Erik (rechts) nog in de race. 'Door Beauty & de Nerd voelen we ons gemakkelijker naar vrouwen toe. We springen er nog niet meteen op af om het, zeg maar, meteen goed af te maken, maar ons zelfvertrouwen groeit. Nerds? Ja, dat zijn we en daar schamen we ons niet voor.'

Verbouwing Horst

Bewoners van de Horst, het voormalige WB-gebouw, zijn ontevreden over de gang van zaken rondom de verbouwingen. Deze zorgen voor veel problemen en overlast. Op een door de Vastgoedgroep belegde bijeenkomst stellen medewerkers kritische vragen. Geluidsoverlast, slechte ventilatie, verwarmingen die niet werken, onderzoekapparatuur die niet gekoeld kan worden en vooral: slechte communicatie.

Huize 't Pott filmset

De woonkamer en benedenslaapkamer van Huize 't Pott aan de Oldenzaalsestraat in Enschede doen tijdens de zomervakantie twee dagen dienst als opnamelocatie voor de veelbekeken Twentse serie Van Jonge Leu en Oale Groond van RTV Oost. De bewoners krijgen regionale soapsterren te gast, dertig man crew over de vloer en een cateringbedrijf in hun tuin. Naast het filmen gaat het dagelijkse leven van de studenten gewoon door.

Frans

Op de bovenste verdieping van de Bastille prijkt tegenwoordig het bijna manshoog portret van oud-rector Frans van Vught. Het doek hing eerst in de Spiegel naast de schilderijen van alle andere rectores magnifici van de UT. De reden voor de verplaatsing is dat het schilderij van Van Vught stukken groter is dan dat van zijn voorgangers. 'Dat deed geen recht aan die andere mensen', aldus Pieter Binsbergen, secretaris van de UT. In de Spiegel komt een nieuw, kleiner schilderij van Van Vught.

Foto: Frans van der Veen

Geneesmiddelen

De geautomatiseerde distributie van geneesmiddelen in ziekenhuizen voorkomt fouten, maar de prestaties van een nieuw systeem moeten goed worden geëvalueerd. Dat concludeert ziekenhuisapotheker Hadewig Colen in haar promotieonderzoek aan de UT. Zij ontwikkelde een model om de geneesmiddelendistributie te optimaliseren en zo een bijdrage te leveren aan de medicatieveiligheid.

Huur

Het besluit van studentenhuysvester Acasa om de huur aan het begin van de maand te incasseren in plaats van aan het eind valt niet bij alle studenten in goede aarde. Zij moeten nu op 25 september de huur voor september betalen en op 1 oktober die voor oktober. De Centrale BewonersRaad wist er slechts een overgangsregeling uit te slepen: huurders mogen de extra maand huur in vier termijnen betalen.

Vrouwelijke profs

Decanen en diensthoofden moeten voortaan kunnen uitleggen waarom ze op een bepaalde positie geen vrouw hebben benoemd. Het is slechts één van de maatregelen die het college van bestuur treft om meer vrouwen in hogere functies te krijgen. Toch, van positieve discriminatie is volgens collegevoorzitter Anne Flierman geen sprake. 'Dat beschouw ik als concessies doen aan kwaliteit, en dat is niet aan de orde.' In 2010 moet vijftien procent van de UT-hoogleraren een vrouw zijn: drie keer zoveel als nu. Dat staat in een nota die het CvB in juni presenteert. Eén van de maatregelen is dat het zwangerschapsverlof weer volledig door de universiteit vergoed wordt.

Driehonderd euro voor huisgenoot

Campushuizen die een student in een leegstaande kamer weten te lokken, ontvangen driehonderd euro. Studentenhuisvester Acasa neemt de maatregel niet vanwege leegloop, verzekert directeur Jan Sinke. Nee: 'We willen simpelweg voorkómen dat er leegstand ontstaat.' Momenteel staan er zo'n dertig kamers leeg op de campus. 'We proberen het gewoon en zien wel hoe het werkt', zegt Sinke. 'Als dit beloningssysteem één extra huurder oplevert, zijn we al tevreden.'

Foto: Arjan Reef

Kamelen

Op de eerste dag van de Bedrijvendagen, begin oktober, heeft de organisatie voor wat vermaak gezorgd door vier flink uit de kluiten gewassen kamelen aan te laten rukken. Hoewel lang niet iedereen de eindstreep haalde – het is nog geen sinecure, zo'n kameel berijden – vielen er geen gewonden.

Honoursprogramma

Februari 2007 gaat een UT-honoursprogramma van start. De universiteitsraad blijkt het in grote lijnen eens met het door het college voorgestelde programma. Alleen over het thema 'wetenschapsbeoefening' is de raad niet enthousiast. Het honoursprogramma is bedoeld voor een kleine groep excellente bachelorstudenten, die het tweejarige programma bovenop hun normale programma volgen. 'Intellectuele topsport', meent het college. Het eerste jaar rekent de UT op ongeveer 25 deelnemers

Onderwijs

De UT staat aan de vooravond van een ingrijpende innovatie van haar onderwijs. Om de concurrentie het hoofd te bieden en het rendement op te schroeven wil het CvB de komende jaren onder andere meer brede bacheloropleidingen, flexibele op maat gesneden programma's, een UT-breed uniform kwaliteitszorgsysteem, een betere benutting van ICT-voorzieningen en premasters voor buitenlandse studenten.

Repro

Na een Europese aanbestedingsronde besluit de UT in zee te gaan met copiër Xerox. Zuur is dat voor de acht oud-UT'ers die acht jaar geleden bij Océ in loondienst kwamen, toen de UT de reprodiensten ging uitbesteden. De kans is groot dat de medewerkers de campus of zelfs de regio moeten verlaten.

Sportdag

Het eerste UT-sporttoernooi voor medewerkers -na dertig jaar- is een doorslaand succes. Maar liefst driehonderd UT'ers voetballen, volleyballen, tennissen, jeu de boulen, badmintonnen, schaken, bridgen en tafeltennissen tegen elkaar. Naderhand is er een barbecue en een borrel. Rector Henk Zijm belooft tijdens de prijsuitreiking dat het CvB ook volgend jaar de sportdag zal financieren.

Foto: Arjan Reef

Pakkerij

De Pakkerij viert eind september haar tweede lustrum met een barbecue en een groot feest. Het fenomeen aan de Oude Markt is al tien jaar dé katalysator van Enschede studentenstad, vinden de voorzitters van de vier verenigingen die hun thuis hebben in het pand.

Koffie

De nieuwe koffieautomaten van Autobar zorgen in november voor opwinding. In eerste instantie zijn er taalfouten: de vertaler van Autobar heeft 'sterkte' vertaald met 'strenght' en 'consumptie' is 'consumption' geworden. Een kleine steekproef onder medewerkers levert bovendien een litanie aan klachten op. Zijn de meeste mensen over de cappuccino en de Wiener Melange nog redelijk te spreken, de gewone koffie vindt niemand lekker. 'Niet te zuipen', roept één, 'belabberd', meent een ander.

Blank volgt Reinhoudt op

Dave Blank (53) is de opvolger van David Reinhoudt als wetenschappelijk directeur van Mesa+. Reinhoudt gaat in september 2007 met emeritaat. De benoeming geldt voor vijf jaar, met de mogelijkheid tot verlenging. Blank, die zelf op de UT studeerde, is 'zeer vereerd' met zijn benoeming.

Senator

CvB-voorzitter Anne Flierman stelt zich kandidaat voor een zetel in de Eerste Kamer. Begin september meldt hij dat in de U-raad, nadat zijn kandidatuur was uitgelekt. Flierman is gevraagd door het CDA, waar hij al jaren lid van is. Het senatorschap is een nevenfunctie, dus Flierman blijft – als hij wordt verkozen – gewoon als bestuursvoorzitter aan de UT verbonden.

Foto: Maurits Diephuis

Verkerk

Na langdurig blessureleed is Martin Verkerk eind september weer bijna klaar voor een rentree in de tenniswereld. De 27-jarige tennisser, die ooit geschiedenis schreef door de finale van Roland Garros te halen, traint daarvoor een week lang op de banen van UT-tennisvereniging Ludica.

Foto: Frans van der Veeke

Doek valt voor ITshop

De ITshop in de Bastille sluit 31 december 2006 officieel zijn deuren. De laatste jaren blijken de kosten te hoog om de zaak draaiend te houden. De drie medewerkers krijgen binnen de dienst ITBE een andere functie. De sluiting van de ITshop is extra vervelend voor personeel en studenten omdat ook IAPC, de computerwinkel die door studentenvereniging Inter-Actief wordt gerund, door een gebrek aan bestuurders met sluiting bedreigd wordt.

Studentenpastor overleden

Kees Kuyvenhoven (links op de foto) overlijdt in november op 56-jarige leeftijd plotseling na een kort ziekbed. De studentenpastor was bijna twintig jaar op de UT werkzaam. Zijn overlijden is een klap voor veel mensen.

Foto: Maurits Diephuis

Foto: Frans van der Veeke

Solar Team

Hoewel de nieuwe World Solar Challenge pas in oktober 2007 op de agenda staat, warmt het nieuwe UT-solar team zich al op voor het spektakel in Australië. Zestien studenten van de UT en Saxion zijn in gebouw Langezijds volop in de weer met de voorbereiding op de race voor zonnewagens.

Foto: Redactie

Lustrumfeest

Alle ingrediënten voor een uitbundig feest leken aanwezig: een prachtige tent, hilarische komedianten en een geweldige band. Desondanks liep het UT-lustrumfeest voor studenten halverwege november uit op een mislukking. Nog geen honderd bezoekers kwamen op het seventies-festijn af, terwijl op meer dan het tienvoudige was gerekend. Resultaat: een financiële strop en een teleurgestelde organisatie. De alumnidag die een paar dagen later plaatsvond was wel een succes.

Alumnikring

Bijna honderd oud-studenten van de UT waren begin oktober in het Haagse restaurant Floow van de partij op een speciaal belegde wijnproefavond voor UT-alumni, regio Den Haag. Tussen de bedrijven door wees CvB-voorzitter Flierman op het grote belang dat de universiteit hecht aan haar afgestudeerden. Het alumnibeleid van de UT krijgt steeds meer gestalte, betoogde hij. Er worden allerlei activiteiten ontplooid, zowel in de sfeer van informatieve portals als op locatie en in publicitaire zin. Er verschijnen twee Alumni Magazines per jaar en in het kader van het zevende lustrum van de UT was er zaterdag 18 november op de UT een alumnidag (zie elders in deze editie). De sfeer in Floow was gezellig, informatief en laagdrempelig. Men vond elkaar gemakkelijk, haalde herinneringen op en legde nieuwe contacten.

Kunstgras

Onder het motto 'Hoe fit is uw veld?' trekken Sport&Leisure-medewerker Frank Gervedink Nijhuis en student-assistent Arjan Heupers het hele land door om de kwaliteit van kunstgrasvelden te testen. Het kunstgrastrainingsveld van Ajax, in de schaduw van de Amsterdam Arena, komt bijzonder goed uit de test.

Jeugdsentiment en nostalgie

Meer dan duizend alumni vonden zaterdag 18 november hun weg naar de campus. Voor sommigen vormde de tocht naar Twente een weerzien na jaren, anderen verlieten de UT minder lang geleden.

Maar belegen of vers: iedereen zocht naarstig naar oude studiemaatjes, ex-huisgenoten en lievelingsdocenten. 'We hebben

elkaar in 1978 voor het laatst gezien. Toen had-ie nog wat meer haar!'

Foto's:
Frans van der Veeken

Tekst:
Jannie Benedictus,
Maaïke Platvoet,
Bert Groenman

Bianca Kamphuis

De vriendinnen van Alice

Henk van Dorp, Willem Jan Jolink, Gerard te Meerman en Bert Dorgelo

Peter Paul van Beekum (elektrotechniek '92-'98) heeft zijn vriendin Lisette Boonen meegenomen naar de alumnidag. 'Ik wilde wel eens zien wat er waar is van die enorme groep nerds en de zeldzame vrouwen hier', lacht Lisette. Peter Paul: 'Ik ben acht jaar niet op de campus geweest, maar geloof dat er nu al veel meer meisjes studeren. Toch?' De alumnus, inmiddels werkzaam als operationeel manager bij een 'kleine hightech onderneming', hoopt wat oud-studiegenoten te treffen en verheugt zich vooral op het concert van Ilse de Lange 's avonds. De twee vervolgen hun rondje over de campus. Het facultaire programma bij elektrotechniek zit er al op; ze moeten even wat tijd stukslaan totdat om half vier 's middags in het Sportcentrum het plenaire gedeelte van start gaat. Voor *Peter van Tol* en *Frank Thiele* geldt hetzelfde, met een kopje koffie struinen ze rond in de Waaier. Peter en Frank blijken als nummer twee en drie van de opleiding telematica te zijn afgestudeerd, in 2005. Inmiddels werken ze beiden bij Yucat in Driebergen, een bedrijf in de mobiele software. Verse alumni dus. En dan nu al een reünie? 'Euh, ja. Het leek ons wel leuk.

Van onze generatie is nog bijna niemand klaar, dus veel studiegenoten zullen we niet treffen. We komen vooral voor Ilse de Lange en gaan vanavond weer eens ouderwets stappen in Enschede en afsluiten in De Geus.' De vriendinnen *Hilde van der Velde* (communicatiemedewerker Medisch Spectrum Twente) en *Yvette Loves* (communicatiemedewerker GGD) studeerden in mei 2003 af bij toegepaste communicatiewetenschap. Hilde: 'Ik ben dus eigenlijk net klaar. Toch voel ik me een soort dinosaurus nu ik hier rondloop. Nieuwe gebouwen, nieuwe namen, nieuwe studies.' Yvette: 'In ons facultaire programma ging het over zelfstandig ondernemen. Dus is het ook nog eens een nuttige dag. Maar we hebben ook wel zin in het buffet en de spoedcursus humor.' Vlak voor het Sportcentrum staan *Bert Dorgelo* en zijn echtgenote. Bert begon in 1964 aan een studie elektrotechniek en behoort dus tot de allereerste THT-lichting. Al tijdens zijn studie trouwde hij en woonde hij op de campus, samen met zijn vrouw. Dorgelo, die een carrière bij Lucent Technologies achter de rug heeft, is op dit moment druk bezig met een reünie van

Campuslaan 71 waar hij voor zijn trouwen woonde. 'Hij steekt er heel veel tijd in', glimlacht zijn vrouw. Het zoeken is nog naar een bewoner met de naam Jan Jansen, vertelt Dorgelo. Zorgelijk: 'Die vinden we natuurlijk nooit'. Een paar andere alumni krijgen hem in het vizier: Henk van Dorp, Willem Jan Jolink en Gerard te Meerman startten óók in 1964 met een studie. Gevieren poseren ze voor de foto, voordat ze druk pratend de trappen van het Sportcentrum bestijgen. Mevrouw Dorgelo: 'Die eerste lichting, dat kent elkaar allemaal.' In het Sportcentrum opent collegevoorzitter Anne Flierman met een heldere boodschap: of de alumni vooral willen doorvertellen hoe geweldig ze het in Twente hebben gehad, of ze binnen hun bedrijf willen uitkijken naar stageplaatsen, of ze waar nodig deurtjes willen openen en of ze ook het Universiteitsfonds niet willen vergeten. Na een welkome spoedcursus Humor door cabaretiers Rob Urgert en Bastiaan Geleijnse vertrekt het gezelschap naar de Faculty Club/Boerderij voor een glas speciaal voor de gelegenheid door Grolsch gebrouwen Alumnusbier en een driedelig stampotbuffet.

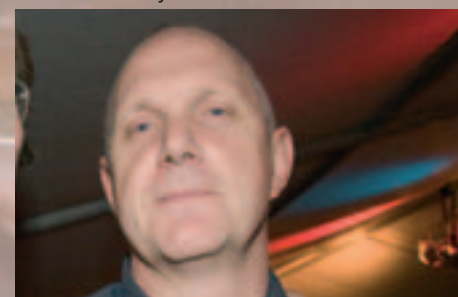

Henk Hutting en Adri Blokhuis

Jan Batelaan en zijn vriendin

Hans van de Braak

Jan Batelaan (bestuurskunde, afgestudeerd in 2004) en zijn vriendin laten zich het gloednieuwe biertje goed smaken. Batelaan, projectleider bij advies- en ingenieursbureau Advin in Steenwijk, heeft tijdens het facultaire programma genoten van de speech van de aloude Andries Hoogerwerf, de professor die de opleiding bestuurskunde groot maakte. 'Hij is echt de goeroe', aldus Batelaan. En passant meldt hij nog even dat Advin wel wat stagiairs kan gebruiken. Goed ambassadeurswerk van Batelaan. Maar doneren aan het universiteitsfonds doet hij nog niet. 'Eerst de studieschuld maar eens aflossen', zegt zijn vriendin verstandig. In de Faculty Club, sinds een paar weken weer (bewust laagdrempelig) Boerderij geheten, zorgt de oude campusband Blackberry Jam (overigens nog steeds actief en nog altijd met dezelfde bezetting als vroeger), voor de muzikale omlijsting. *Adri Blokhuis* en *Henk Hutting* horen het niet, het tweetal is in een geanimeerd gesprek verwickeld. 'We hebben elkaar in 1978 voor het laatst gezien', vertelt Henk. 'We herkenden elkaar meteen, al hadden we destijds wat meer haar.' Adri duidt een fikse schouderlengte aan. De heren

studeerden in 1971 beiden technische natuurkunde in Twente en komen terug voor 'jeugdsentiment en nostalgie'. Ze hebben elkaar net verteld wat ze tegenwoordig doen: Adri is vice-president van Thales Nederland in Hengelo, Henk directeur van WinWind in Goes, een bedrijf dat windmolenparken ontwikkelt. Henk en Adri waren vroeger geen dikke vrienden. Adri: 'We kennen elkaar alleen van de studie. De contacten met huisgenoten of mensen van de sportclub zijn doorgaans hechter.' De twee hebben wel zin in het feestje met Ilse. Henk: 'Ik slaap in de Drienerburght. De route van Sportcentrum naar de Vrijhof moet ik vannacht met wat bier op wel kunnen vinden!' Een andere TN-alumnus van dezelfde generatie schuift aan: *Hans van de Braak*, contractmanager bij de NS en verantwoordelijk voor de invoering van de chipcard. 'Er zijn maar weinig mensen uit mijn jaar', klaagt Hans. Gelukkig is zijn vrouw Marja er wel, de derde vrouwelijke TN-student die de THT rijk was. Zij is nu controller bij de gemeente Den Haag. Hans en Marja waren een bekend stel op de campus, actief in de SRD en de Hogeschoolraad. Inmiddels studeert hun

zoon bedrijfsinformatietechnologie op de campus. Loyale alumni dus, het echtpaar Van de Braak. Hans: 'Ik heb hem niet gepusht hoor. Maar een vriend van hem ging ook. Toen wilde hij ook ineens.' Zo werkt dat vaak.

Een stukje verderop geniet *Bianca Kamphuis* (bestuurskunde 93-99), van een bordje stampot. Haar man Wessel de Roode (chemische technologie) staat nog in de rij voor het buffet. 'We hebben elkaar tien jaar geleden ontmoet', vertelt Bianca. Dat was niet zomaar een ontmoeting. Het ging zo: Bianca belde een studiegenoot en Wessel, die zij toen nog helemaal niet kende, nam op. Hij had een leuke stem en ze raakten in gesprek. Voordat Bianca het wist had Wessel haar al uitgenodigd voor het CT-gala. Daar sprong de vonk over. Het stel woont inmiddels in Maarn waar Bianca samen met twee partners het bedrijf Arcadi Counselling BV heeft opgericht. Een luidruchtig groepje dames trekt de aandacht. Zo te zien vermaken ze zich opperbest. 'Wij zijn de vriendinnen van Alice', klinkt het in koor. Euh? Na een nogal onsamenhangende uitleg blijkt het volgende: de dames alumni zijn allemaal bevriend met ex-studente onderwijskunde >>

Peter Paul van Beekum en Lisette Boonen

Leen Noordzij

Peter van Tol en Frank Thiele

Hilde van der Velde en Yvette Loves

Het echtpaar Dorgelo

Alice van de Vooren. Sommigen kennen haar van die studie, anderen zaten samen met Alice bij toneelvereniging Nest of cultuurkoepel Apollo. Op een recent feestje bij Alice kwamen ze elkaar tegen en spraken ze af gezamenlijk naar de alumnidag te gaan. Alleen, Alice is vandaag ziek. De dames missen dus hun bindende factor. Willen ze nog iets zeggen tegen Alice? 'We love you!', gillen Ivette, Ingemar, Harmke, Wieteke, Marloes, Renate, Riet, Geertruide en Marianne enthousiast. *Ben Serree*, die in de jaren zestig werktuigbouwkunde aan de THT studeerde, schiet ons aan. 'Willen jullie een scoop? Ik heb nieuws, vers van de pers. Zie je de man met die goudomrande bril? Die is vanochtend benoemd tot voorzitter van alumnivereniging Principia.' De bril blijkt te horen bij de neus van *Leen Noordzij*, de eerste

ingenieur van echte Twentse makelij (vóór hem studeerden er nog een stel Delftenaren af). Noordzij is inmiddels met pensioen, na een carrière als president van Gastec in Apeldoorn. De kersverse Principia-voorzitter wil graag meedenken over het alumni-beleid van de UT, zegt hij. 'Daarover zou ik graag eens met het college van bestuur in gesprek willen. Ik wacht op een signaal.' Met de buik vol stamppot en alumnusbier vertrekt iedereen rond achten weer naar het Sportcentrum om daar mee te zingen en te swingen met de legendarische campusbands Fat Abdul & His Funky Camels en de Bartenders Reunion én natuurlijk met de populaire popzangeres Ilse de Lange. Velen brengen daarna de nacht door in een hotel in de regio. Met een achterzak vol visitekaartjes en een hoofd vol herinneringen. ■

Iris van de Kamp wint ondernemersprijs

‘Ik ga voor de inhoud’

Onder het toezicht van Philips-president Gerard Kleisterlee nam UT-alumna Iris van de Kamp woensdag 15 november de Marina van Damme Prijs in ontvangst. In de Enschedese Grote Kerk had de Philips-baas zojuist de UT-Innovatie-lezing uitgesproken voor de crème de la crème van het Twentse bedrijfsleven. In hetzelfde gezelschap werd Van de Kamp door het Universiteitsfonds onderscheiden als markante vrouwelijke ondernemer.

Iris van de Kamp (35) studeerde in 1995 als onderwijskundige af en bleef daarna enkele jaren aan de UT verbonden als medewerker. In 2002 startte ze, met behulp van een Tijdelijke Ondernemersplaats van de universiteit, haar eerste onderneming: Van de Kamp E-learning geheten. Begin 2005 opgevolgd door Tien Plus Onderwijsinnovatiepartners, waarmee ze zich vooral richt op het stimuleren van onderwijsinnovatie met behulp van ICT in het voortgezet onderwijs. Bijvoorbeeld door invoering van een elektronische leeromgeving.

Een gekkenhuis, zo’n prijsuitreiking?
‘Nee hoor, ik vond het gewoon erg leuk! De prijs is bedoeld als stimulans voor vrouwelijke ondernemers en zo heb ik dat ook echt ervaren. In mijn dankwoord heb ik onder andere aandacht besteed aan de specifieke ondernemingsvorm die ik heb gekozen, en dat leverde bij de borrel na afloop veel verbaasde, maar leuke reacties op.’

Wat is er dan zo bijzonder aan jouw ondernemingsvorm?

‘Toen ik mijn eerste bedrijf begon heb ik tegelijkertijd een netwerk opgericht, ‘NetOO’, van zelfstandig gevestigde onderwijskundigen; allemaal afgestudeerd aan de UT en met dezelfde ondernemingsvorm. Wie voor een klus, een extra collega of specifieke deskundigheid nodig heeft, belt iemand uit het netwerk. Of verwijst een klant door als-ie zelf vol zit bijvoorbeeld. Dat doen we als NetOO-leden – inmiddels zo’n 40 stuks – nog steeds. Zonder contracten of provisie: heel simpel en helemaal gratis. Dat scheelt veel rompslomp en je kunt je vooral bezighouden met het uitoefenen van je vak.’

Hoeveel uur per week steek je in de zaak?

‘Vier dagen in de week, de afgelopen twee jaar. Daarnaast was ik namelijk ook nog lid van de gemeenteraad in Zutphen, met de portefeuilles onderwijs, jeugd en jongeren, elektronische dienstverlening en economische zaken.’

Politieke ambitie?

‘Het lokaal bestuur vind ik heel interessant. Ik verhuis begin 2007 met m’n bedrijf naar Apeldoorn, dus moet ik helaas uit de Zutphense gemeenteraad. Maar dat werk hoop ik na verloop van tijd ook weer in Apeldoorn te gaan doen.’

Wat waren tot nu toe de leukste projecten?

‘Heel verschillende. In het begin heb ik veel voor Teletop gedaan, de digitale

leeromgeving die aan de UT ontwikkeld is. Voor de Politieacademie heb ik met veel plezier lesmateriaal ontwikkeld voor digitaal rechercheren. En nu zit ik om tafel met de auteurs van de AOC-cursus ‘Rijden met de trekker’.

Nooit gedacht: ‘Waar ben ik aan begonnen?’

‘Nee. Ik had al snel ontdekt dat dit een hele prettige manier van werken is. Ik heb nooit echt overwogen om bij een ander bedrijf in dienst te gaan. En ik ben ook nooit in de verleiding gekomen om projecten aan te nemen waarvoor ik mensen in dienst moest nemen. Ik wil graag zelf het werk blijven doen, want ik ga voor de inhoud. En dat lukt tot nu toe heel goed.’

En hoe nu verder?

‘Ik heb net een opleiding gedaan aan de Media Academie in Hilversum, voor het regisseren en produceren van educatief videomateriaal. Ik zie namelijk dat docenten op middelbare scholen steeds meer de behoefte krijgen om specifiek aanvullend videomateriaal te gebruiken in de digitale leeromgeving van de leerlingen. Dat kunnen ze voor een deel zelf ontwikkelen, maar je ziet ook kleine uitgeverijtjes op dat gebied ontstaan. In die markt ligt dus een kans voor ons als onderwijskundigen.’

Wat doe je met het geld van je prijs?

‘Dat is voor een deel al op. Ik heb een digitale videocamera gekocht, en montagesoftware. Geen professioneel spul hoor, gewoon consumentenkwaliteit, om mee te oefenen.’ ■

Van Dammeprijs

De Marina van Damme Prijs wordt eens per jaar uitgereikt door het Universiteitsfonds (dit jaar voor de vierde keer) aan een startende vrouwelijke ondernemer uit kringen van de UT. De prijs is ingesteld op initiatief van Marina van Damme, voormalig directeur bij Akzo corporate headquarters en midden jaren zestig de eerste gepromoveerde aan de UT. Aan de prijs is een bedrag van 4.500 euro verbonden, alsmede een kunstwerk van Mohana van den Kroonenberg, alumna van de UT en dochter van de voormalig rector magnificus.

www.tienplus.com
www.netoo.nl

Sung Wan Kim

De UT eert dit jaar vier Amerikaanse topwetenschappers met een eredoctoraat: Sheila Jasanoff (Harvard, Cambridge), Sung Wan Kim (Universiteit van Utah, Salt Lake City), Gerard Holzmann (Jet Propulsion Laboratory/ Caltech, Pasadena) en Fraser Stoddart (UCLA, Los Angeles). Drie van hen kwamen op 1 december, tijdens de vijfenvestigste dies natalis van de UT, naar Enschede om hun eredoctoraat in ontvangst te nemen. Sung Wan Kim, eerder dit jaar door een hartaanval getroffen, liet zich vertegenwoordigen door een collega.

Sheila Jasanoff (1944) is professor in Science & Technology Studies aan de John F. Kennedy School of Government van Harvard University in Cambridge, Massachusetts. Daarnaast doceert ze aan de Harvard School of Public Health. Jasanoff werd voorgedragen door UT-hoogleraar Arie Rip. Haar onderzoek richt zich op de vraag hoe wetenschap en technologie uitdagingen leveren voor recht en politiek in democratische samenlevingen, en hoe aldus nieuwe 'maatschappelijke ordes' vormgegeven worden. Internationale vergelijking is daarbij een belangrijke ingang, zoals die tussen Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en de VS. Ze schrijft daarover in haar recente boek *'Designs on Nature. Science and Democracy in Europe and the United States'*. Jasanoff werd geboren in India, studeerde in Engeland, Duitsland en de Verenigde Staten en promoveerde in 1973 aan Harvard University. Vanaf eind jaren zeventig werkte ze aan de Cornell University in Ithaca, New York, waar ze in 1990 tot hoogleraar Science, Technology & Society werd benoemd. Vanaf 1998 heeft ze haar huidige aanstelling aan Harvard. Zij is de eerste vrouwelijke professor die een eredoctoraat van de UT ontvangt.

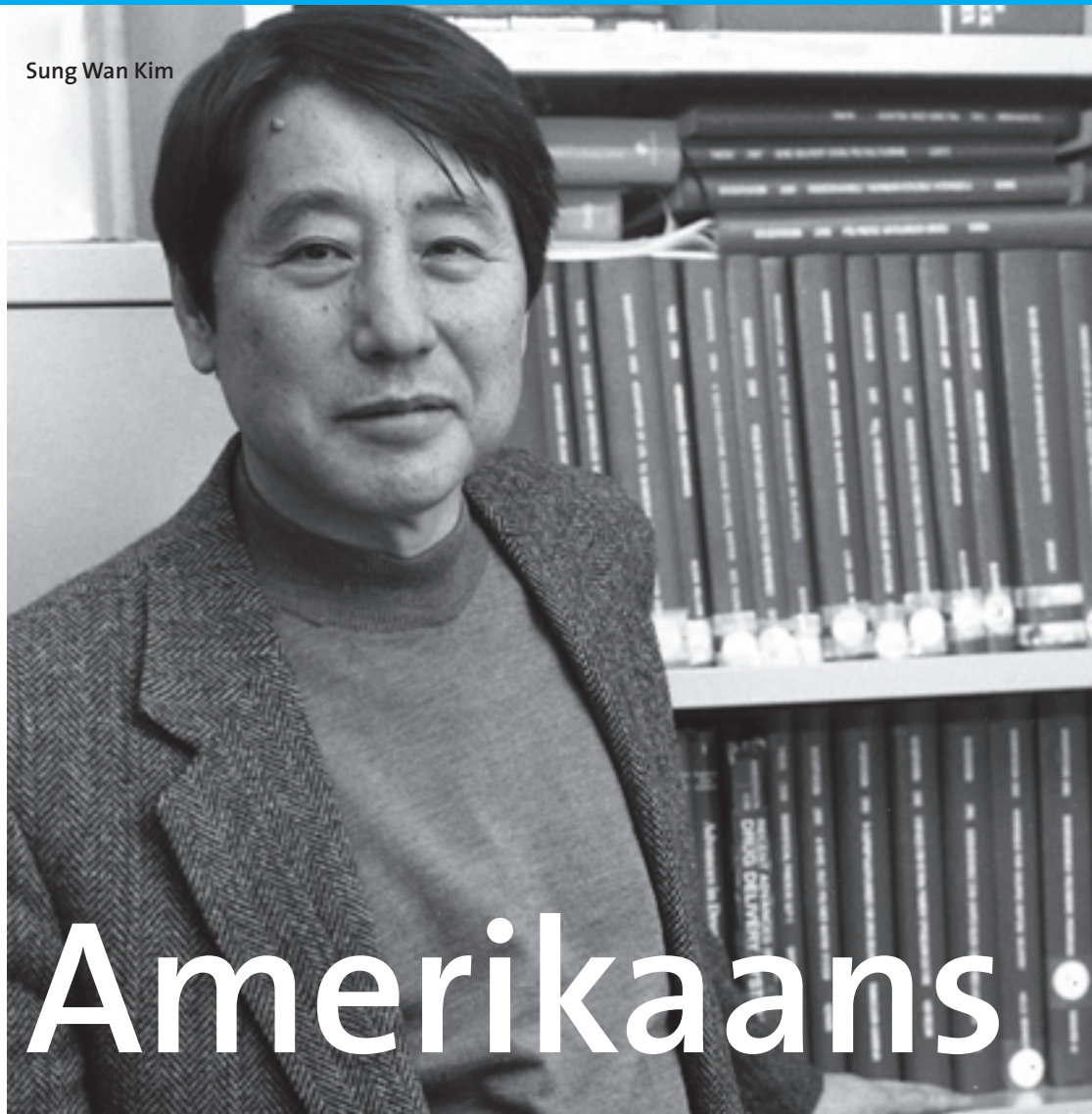
Sung Wan Kim (1940), professor-voor-het-leven aan de Universiteit

Amerikaans

van Utah in Salt Lake City is een excellente wetenschapper die ook nog eens veel voor de UT betekend heeft, zegt professor Jan Feijen, wetenschappelijk directeur van het Biomedisch Technologisch Instituut BMTI. Hij droeg zijn vriend en collega voor. Kim is beroemd om zijn onderzoek naar *drug delivery* met behulp van afbreekbare polymeren. 'Maar de laatste tien jaar heeft hij zich voornamelijk gespecialiseerd in *gene delivery* en allerlei systemen bedacht om effectief een gen naar een celkern te exporteren. Daarin is hij echt één van de voorlopers; een prachtig stuk werk. Je kunt op die manier groeifactoren tot expressie brengen om bijvoorbeeld de groei van bloedvaatjes te stimuleren. Zo werken sommige *interleukines* goed tegen tumoren. Als je cellen ertoe aan kan zetten die op bepaalde plekken in het lichaam aan te maken, kunnen

ze tumoren te lijf gaan.' In september werd Kim getroffen door een zware hartaanval. Na een herstelperiode onderging hij begin november een succesvolle bypassoperatie maar zijn conditie liet het nog niet toe om zelf naar Twente af te reizen. Kim ontving series prijzen voor zijn werk, maar dit is zijn eerste eredoctoraat.

Gerard Holzmann (1951) is de grondlegger van de *SPIN model checker*, het Zwitserse zakmes in de computerwereld. Om software foutloos te produceren is het nodig deze te verifiëren. Meest significante methode hiervoor is *model checking*: het automatisch zoeken van een model bij de gegeven eigenschappen. Softwaremodellen zijn zo groot dat ze ingenieuze algoritmen vereisen om ze ontvankelijk te maken voor automatisch zoeken. Gerard Holzmann maakte van model

topkwartet

De UT reikte vrijdag 1 december vier eredoctoraten uit. Op de foto van rechts af: Gerard Holzmann, Fraser Stoddart, Sheila Jasanoff en John Mauger, die de honneurs voor de zieke Sung Wan Kim waarnam.

checking wat het vandaag de dag is: een praktische, automatische techniek voor softwareanalyse, SPIN genaamd. Holzmann is aanhanger van de behoeftetheorie die hij verder ontwikkelt en uitbreidt. Hij geldt eveneens als een ingenieur die niet schroomt met nieuwe concepten - waar nog geen theorie voor bestaat - te experimenteren. Holzmann is een geboren Amsterdammer en studeerde en promoveerde in Delft. Sinds 2003 werkt hij bij het Jet Propulsion Laboratory van Caltech dat onderzoek doet voor de NASA. Hij is hoofd van het center of excellence, het Laboratory for Reliable Software geheten. Daarvoor werkte hij 23 jaar als wetenschapper bij het prestigieuze Bell Labs in New Jersey. Holzmann schreef vier boeken. In 2002 ontving hij de Association for Computing Machinery (ACM) software award - de nobelprijs op softwaregebied

- voor SPIN. Zijn erepromotor is Ed Brinksma, deeltijdhoogleraar aan de faculteit EWI en daarnaast werkzaam aan de TU/e.

James Fraser Stoddart (1942) geboren te Schotland, is een baanbrekend wetenschapper op het gebied van nanotechnologie. Hij werd voorgedragen door UT-hoogleraar David Reinhoudt, wetenschappelijk directeur van Mesa+. Stoddart is een van de weinige chemici van de laatste kwart eeuw die een nieuw veld van organische chemie heeft gecreëerd. Reinhoudt: 'Stoddart heeft de supramoleculaire chemie ontwikkeld tot een praktische toepassing. Hij ontwikkelt een creatieve lijn in onderzoek op niet bestaande kennis en genereert zo nieuwe kennis waarvan hij vervolgens geen gebruik maakt. Dat laat-ie over aan de spin-offs. In die zin is hij een echte

wetenschapper.' Stoddart kwam in 1997 als de Saul Winstein Professor of Chemistry naar UCLA. In 2002 werd hij plaatsvervangend co-directeur van het California NanoSystems Institute (CNSI) en een jaar later werd hij benoemd tot directeur van dat instituut en vestigde hij de Fred Kavli Chair of NanoSystem Sciences. Reinhoudt kent Stoddart al vanaf 1973. 'Wij zijn echte collega's. Zo'n negen keer per jaar komen we elkaar op nanoconferenties in de hele wereld tegen. Gek genoeg hebben we nooit samen projecten geïnitieerd.' Stoddart is lid van de wetenschappelijke adviesraad van Mesa+ en buitenlands lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, afdeling Natuurkunde.

In de maand november bracht UT-Nieuws een serie interviews met de eredoctoren. Deze zijn te vinden op de website: www.utnws.utwente.nl, archief. ■

Standplaats

Tekst en foto's: Joost Blijham

'Het verkrijgen van vergunningen is ingewikkeld en tijdrovend. Alle negatieve verhalen over Rusland ten spijt, de milieu- en veiligheidsregels zijn hier streng.' Jan Drewes werkt voor Shell. Vanuit zijn woonplaats Moskou regelt hij de benodigde licenties en vergunningen voor het grootste olie- en gaswinningsproject ter wereld voor de kust van Sakhalin, een eiland in het uiterste oosten van Rusland, vlak boven Japan.

Ongeveer tien keer per jaar onderneemt Drewes de reis naar Sakhalin: met ruim negen uur vliegen de langste binnenlandse vlucht ter wereld. Op het moment dat we elkaar in Moskou spreken, is hij net twee dagen terug. 'We hadden geluk. Het vliegveld van Yuzhno-Sakhalinsk, de enige stad van formaat, was maandag door hevige sneeuwval gesloten, maar gelukkig kon er een baan sneeuwvrij gemaakt worden.' Het zou niet de eerste keer zijn geweest dat Drewes zijn verblijf op het eiland vanwege slecht weer moest verlengen. Moskou, de stad waar hij nu alweer drie jaar woont, is imponerend, zeker qua omvang. Officieel telt de metropool iets meer dan tien miljoen mensen, officieus

zullen het er nog veel meer zijn. De brede snelwegen, avenues en boulevards kunnen de dagelijkse files niet voorkomen. Een simpel ritje van een minuut of twintig kan zomaar met een uur uitlopen. Sergei, de taxichauffeur die voornamelijk heen en weer rijdt tussen het vliegveld Sheremetyevo en het centrum, wordt er gek van. Hij scheldt zijn medeweggebruikers de huid vol, om zich vervolgens verontschuldigend om te draaien. 'Drive like grandmother', klinkt het met een zwaar Russisch accent.

Overall langs de weg staan kraampjes waar zich warm dansende mannen ruitenwisservloeistof verkopen. Geen overbodige luxe. Wie tien minuten zijn ruitenwissers niet gebruikt, ziet geen hand voor ogen, zo modderig en vies zijn de wegen. Sergei benut de weg over de volle breedte, net als de andere weggebruikers. Ongeduld blijkt kenmerkend voor Moskovieten.

Drewes is er aan gewend en beziet dit soort volkseigenaardigheden met een glimlach. Wanneer iemand in de metro zich met een uiterste, goedgeplaatste schouderduw nog net voor hem op de roltrap weet te positioneren, zegt Drewes onderkoeld: 'Zo, die is vanavond mooi op tijd thuis.'

Even later, wandelend door de fraaie autovrije winkelstraat Oelitsa Arbat vertelt Drewes over de grote veranderingen die het land heeft ondergaan sinds hij er in 1992 voor het eerst kwam. 'Ik heb de opkomst van het kapitalisme met eigen ogen kunnen aanschouwen.' Met een weids gebaar: 'Kun je je voorstellen dat er toen nog nergens reclame was? Moet je nu eens zien.'

Op de eerste dag van dat jaar vertrok UT-student Jan Drewes naar Rusland, voor een afstudeeropdracht aan de Staatsuniversiteit van Moskou. Het was nog geen half jaar na de

mislukte coup tegen de toenmalige president van de Sovjet-Unie Michael Gorbatsjov. Een aantal Sovjetpolitici, officieren en KGB'ers was ontevreden over zijn politiek en zette hem af. Maar mede door een dreigend volksoproer en verzet van Boris Jeltsin, president van de machtigste Sovjetrepubliek Rusland, zat Gorbatsjov drie dagen later al weer op zijn post in het Kremlin. Een week voor Drewes' komst, om precies te zijn op 25 december 1991, werd de beroemde rode vlag met de hamer en de sikkel voor het laatst gestreken. Gorbatsjov was president van een land dat niet langer bestond. Toen Drewes landde in Moskou, was hij in Rusland, niet in de USSR.

De gebeurtenissen in de zomer van 1991 waren voor Drewes geen reden om van zijn plannen af te stappen. 'Nee, als ik ergens mijn zinnen op zet, dan moet het gebeuren. Bovendien waren er volgens professor Koroteev, met wie mijn begeleider professor Greve goede contacten onderhield, geen grote problemen.' Drewes, begin twintig, had vooraf een cursus Russisch gedaan ('je weet wel, met van die

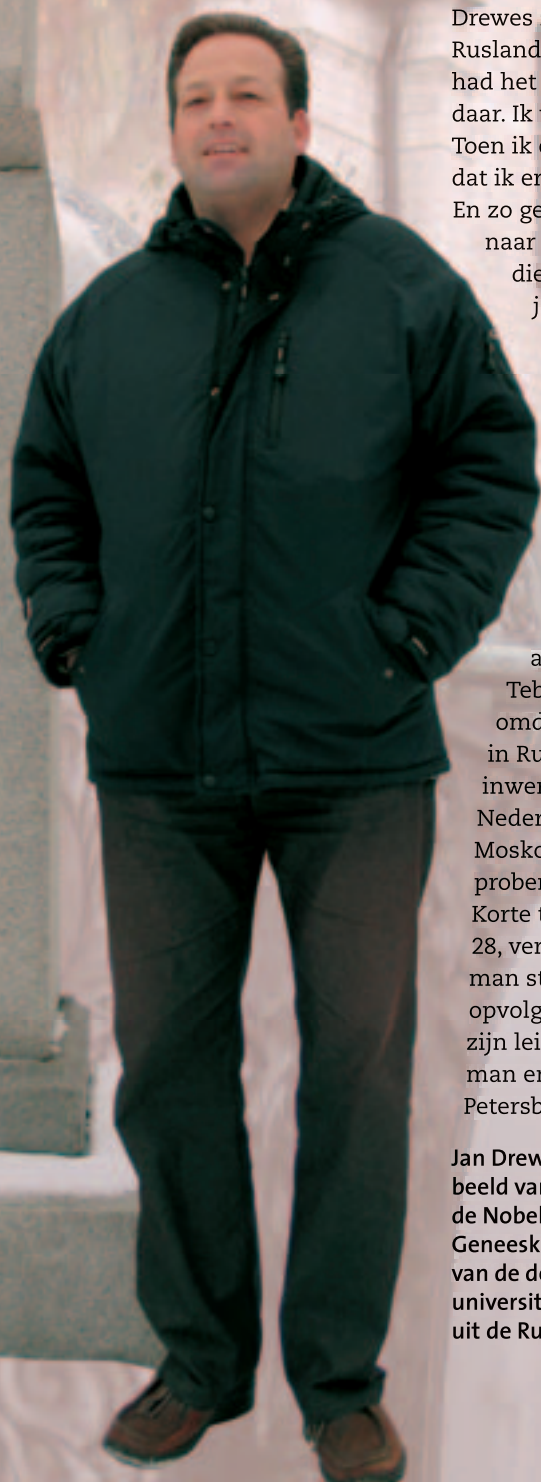
Reclame, een fenomeen waar vijftien jaar geleden nog geen sprake van was.

Moskou

cassettebandjes”) en wat lessen gevolgd op de Volksuniversiteit in Enschede, maar kon zich nog niet verstaanbaar maken. ‘Maar in dat halfjaar heb

ik me de taal redelijk eigen kunnen maken. In die zin dat ik me in winkels kon redden, de weg kon vragen. En, in het laatste geval zeker zo belangrijk, ook het antwoord kon verstaan.’

Drewes zag in die periode veel van Rusland en dat smaakte naar meer. ‘Ik had het gevoel dat ik nog niet klaar was daar. Ik wilde meer zien van dat land. Toen ik er na mijn stage vertrok wist ik dat ik er ooit terug zou komen.’

En zo geschiedde. Drewes keerde terug naar Nederland en ging in militaire dienst. Het bleek geen verloren jaar. Door zijn (beperkte) kennis van het Russisch kwam hij bij de Marine Inlichtingen Dienst Marid terecht, waar hij een jaar lang intensief Russische les kreeg. ‘Acht uur per dag, aangevuld met drie uur zelfstudie’, grijnst Drewes. De cursus was het fundament onder zijn latere carrière.

Eenmaal uit dienst ging hij aan de slag bij ingenieursbureau Tebodin. Een logische keuze, omdat Tebodin veel zaken deed in Rusland en Oost-Europa. Na een inwerkperiode van een paar jaar in Nederland keerde Drewes terug naar Moskou. Hij moest daar voor Tebodin proberen meer business te genereren. Korte tijd daarna, Drewes was net 28, vertrok de directeur van de tien man sterke vestiging en hij was zijn opvolger. Het kantoor groeide onder zijn leiding van tien naar vijfenveertig man en kreeg er vestigingen bij in Sint Petersburg en Nizhni Novgorod.

Jan Drewes, poserend voor het standbeeld van de fysioloog Pavlov, die in 1904 de Nobelprijs voor de Fysiologie of Geneeskunde ontving. Aan weerszijden van de de brede laan naar de Staatsuniversiteit staan beelden van kopstukken uit de Russische wetenschap.

Naam: Jan Drewes (44)

Studie: technische natuurkunde

Afgestudeerd: 1992

Werk: pendelt voor Shell tussen Moskou en Sakhalin

Na drie jaar vond Drewes het welletjes en keerde hij terug naar Nederland, om in 2002 na een uitstapje in de telecomsector voor de derde keer in Moskou terecht te komen. Een oude studievriend die bij Shell werkte, wees hem op het Sakhalin-project en zei dat Shell waarschijnlijk wel plek zou hebben voor iemand met Drewes’ achtergrond. Na een uitgebreid assessment werd Drewes *approvals manager offshore projects* bij het consortium met de naam *Sakhalin Energy Investment Company*.

Sakhalin is een eiland aan de oostkust van Rusland, kort boven Japan. Het is ongeveer even groot als Engeland en telt ongeveer een miljoen bewoners. Yuzhno-Sakhalinsk, de enige stad van formaat op het eiland, telt zo’n 250.000 inwoners. Drewes overnacht er in een hotel. Het zijn zware weken, zegt hij, vooral door het grote tijdsverschil. ‘Tegen de tijd dat ik over de jetlag heen ben, vertrek ik alweer naar Moskou.’ Op Sakhalin probeert hij op lokaal niveau de benodigde vergunningen te bemachtigen, om die later op federaal niveau weer te kunnen laten zien. Het olie- en gaswinproject, dat onder meer de aanleg van een gas- en oliepijpleiding van achthonderd kilometer lang omvat, roept veel weerstand op, niet in de laatste plaats om de impact die het heeft op de lokale flora en fauna. Zowel Shell als Drewes erkent dat. ‘Dit soort projecten heeft altijd gevolgen voor het milieu. Maar, we doen ons uiterste best om die gevolgen zo klein mogelijk te houden. We zullen ook, wanneer alles achter de rug is, de omgeving zoveel mogelijk in haar oude staat herstellen. Onlangs nog hebben we een pijpleiding omgelegd om te voorkomen dat we in een voedselgebied van de grijze walvis aan het werk zouden moeten.’

>>

Ook de Russische overheid ligt nog wel eens dwars. Naast Shell (55 procent) nemen twee Japanse bedrijven deel, waarmee het gehele project in buitenlandse handen is. Onlangs nog uitte premier Balkenende telefonisch zijn zorg bij president Poetin, nadat in de Russische media hardop gezinspeeld werd op het intrekken van de milieuvergunning voor het project. Dat is uiteindelijk niet gebeurd, maar sommige analisten zien in dit soort gebeurtenissen een poging van de Russische overheid om haar greep op de oliesector te vergroten. Drewes kan en wil er niet teveel over zeggen, maar bezweert dat de bezorgdheid van Shell over het milieu menens is.

Het verkrijgen van de benodigde vergunningen en licenties in Rusland is geen sinecure, zegt hij. 'Het is ingewikkeld en tijdrovend. Alle negatieve verhalen over Rusland ten spijt, de milieu- en veiligheidsregels zijn hier streng. Bovendien werk je onder zware druk, want als je niet op tijd over de juiste papieren beschikt, loopt het project vertraging op en dat kost vreselijk veel geld.'

Door zijn werk bij Tebodin had Drewes al veel kennis opgebouwd. 'Je begint eigenlijk met een rondgang langs de overheden. Wat willen jullie precies zien alvorens jullie toestemming verlenen? Je moet constant aantonen dat wat je bouwt ook conform de Russische standaarden is. Welke technieken gebruiken we? Welke apparaten? Je hebt voor een project als hier op Sakhalin duizenden verschillende vergunningen, deelvergunningen en certificaten nodig. De laatste vier jaar ben ik daar steeds mee bezig geweest. Soms is het vreselijk

spannend of je zo'n vergunning op tijd voor elkaar krijgt.' Kan hij daartegen? 'Sterker, een beetje stress heb ik nodig. Ik moet ergens door *getriggerd* worden. Een normale kantoorbaan zou snel te saai worden, vrees ik.'

Ook de culturele component speelt achter de schermen een rol bij het zakendoen, weet Drewes. 'Een Rus wil je leren kennen. Je moet daarom veel tijd investeren in een relatie met iemand. Alles draait om vertrouwen. Een Rus zal nooit een handtekening zetten voor hij een vertrouwensband met je heeft opgebouwd. Het zijn gevoelsmensen voor wie een persoonlijke band belangrijk is. Ik houd daar wel van.' Zijn rol als gids in de Russische hoofdstad is Drewes wel toevertrouwd. Na het Kremlin volgt het roemruchte Rode Plein, dat zijn naam gek genoeg niet ontleent aan zijn kleur noch aan het communisme. Nee, het Russische bijvoeglijk naamwoord *krasnij* is de bron van de Babylonische spraakverwarring: het betekende vroeger naast 'rood' ook 'mooi' en laten de Moskovieten nu uitgerekend de tweede betekenis hebben gekoppeld aan het woord 'plein'. Het Mooie Plein dus, met recht. Het dieprode Staatshistorisch Museum en de befaamde Sint-Basilus basiliek, waarvan de torens lijken op gekleurde softijsjes zijn van een overweldigende schoonheid. 'Met sneeuw is het hier sprookjesachtig mooi.'

's Avonds is het snijvend koud. De gevoelstemperatuur ligt veel lager dan de min twee die de temperatuurdisplays doen vermoeden. Drewes en zijn Russische vriendin Svetlana trakteren op een etentje in een restaurant met een Azerbeidzjaanse keuken. Svetlana waarschuwt dat een groen stoplicht niet betekent dat je veilig over kunt steken. 'The chance of getting killed is just smaller.' Na een copieuze maaltijd met veel goede wijn wijst ze op de naderende jaarwisseling. Als gevolg van een nieuw accijnzen-systeem voor drank uit het buitenland, heeft de import tijdelijk stil gelegen en hoewel de drankimport druppelsgewijs weer op gang komt, dreigt een tekort. 'Believe me', zegt Svetlana, 'als er geen drank is met oud en nieuw, breekt de revolutie uit.'

De volgende dag. In de buurt van metrostation Vorob'evy Gory, recht boven de rivier de Moskva, is het uitzicht over Moskou adembenemend. Traditiegetrouw ontkurken veel Moskouse bruidsparen hier de champagne. Wie pal de andere kant opkijkt ziet een machtig, megalomaan gebouw oprijzen: de Staatsuniversiteit van Moskou, waar Drewes begin jaren negentig zijn afstudeeronderzoek deed. Het is één van de zogenaamde Zeven Zusters, gebouwen die na de Tweede Wereldoorlog (de Grote Vaderlandse oorlog, zoals het in Rusland heet) in opdracht van Stalin zijn gebouwd. Het hadden er acht moeten zijn, maar 'de laatste zus', de Christus Verlosserkerk nabij het metrostation Kropotkinskaya, overleed al tijdens de geboorte. Drewes

kan er smakelijk over vertellen. De kerk, een magnifieke kathedraal, moest van Stalin, die gruwde van religieuze uitingen in de Sovjet-Unie, wijken voor een omvangrijk prestigeobject, een ode aan het

communisme. Het ging om een honderden meters hoge wolkenkrabber, vanzelfsprekend hoger dan het Amerikaanse Empire State Building. Na de sloop van de kathedraal bleek de grond echter ongeschikt voor zo'n enorm gebouw. Nikita Chroesjtsjov besloot de bouwput in 1953, kort na de dood van Stalin, in arren moede maar te veranderen in een openlucht zwembad. Na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie keerde de religie in de Russische maatschappij terug en daarmee ook de kathedraal: volledig herbouwd en in 2000 opnieuw ingewijd.

Drewes zal nog zeker een jaar in Rusland werkzaam blijven, denkt hij. 'En dan? Weet ik niet. Ik ben daar nog helemaal niet mee bezig. Mijn werk bepaalt uiteindelijk waar ik terechtkom. Dat zal dus wel Nederland worden. Want dat voel ik als mijn thuisland.' In zijn woning, een comfortabel appartement tegenover zijn kantoor aan Novinsky Boulevard, schenkt hij een borrel in en bereidt hij een kaasplankje. In de hoek van de woonkamer staat een in elkaar geknutseld Revell-model van een offshore-boortoren. 'Die staat in de Noordzee', vertelt Drewes. En mijmerend: 'Misschien dat de firma Revell ooit nog eens een model van de offshore boortorens van Sakhalin op de markt brengt. Zou mooi zijn, dan kan ik altijd zeggen: hier heb ik nog een belangrijke bijdrage aan geleverd.' ■

Het servicegebied van Sakhalin: Japan, Korea, de Amerikaanse westkust en Mexico.

Het graf van de onbekende soldaat.

Het bekende kanon binnen de muren van het Kremlin.

Frans Bouterse vliegt als 'Airport Planner' de hele wereld over. Voor het ingenieursbureau NACO, Netherlands Airport Consultants BV, houdt hij zich in landen als India, Zuid-Afrika en China bezig met de uitbreidingsplannen van luchthavens. 'Ik heb altijd een fascinatie gehad voor grote projecten. En dan het liefst projecten in een complexe omgeving.'

'De bureaus zeiden laatst nog: was jij weg deze week? Ik zag je woensdag toch nog? Klopt, maar donderdag en vrijdag zat ik in India. En nu ben ik weer thuis.' Frans Bouterse lacht om het voorbeeldje, waarmee hij maar wil illustreren hoe bizar een werkweek er voor hem soms uit kan zien. 'Ik geef toe, even op en neer vliegen naar India vind ik geen probleem. Maar het hakt er wel in hoor.'

Bouterse maakt graag tijd om te vertellen over zijn functie bij NACO. Hij doet dat tijdens de Alumnidag van de UT, zaterdag 18 november. Dat hij daarvoor vanuit Amsterdam naar Enschede moet komen is bovendien een goed excuus om zijn nieuwe motor uit te testen. 'Een cadeautje aan mezelf voor al dat harde werken.' Motorrijden doet hij graag, vertelt-ie. In zijn studententijd was hij zelfs voorzitter van de Motorsportgroep. Een studie civiele techniek & management was voor Bouterse een logische keus. 'Ik was geïnteresseerd in grote infrastructuurprojecten. Projecten die complex zijn en midden in de samenleving staan. Een studie civiele techniek paste daar helemaal bij.' Na zijn afstuderen in 2000 besloot Bouterse om een tijdje in Zwitserland te gaan snowboarden. 'Zo wilde ik ontdekken of wonen in het buitenland me zou bevallen. Tijdens mijn studie kwam ik daar niet aan toe, maar daarna wilde ik me oriënteren op een baan waarin ik veel zou moeten reizen.' Een kennis tipte over NACO, Bouterse stuurde een open sollicitatie en werd aangenomen. 'Mijn eerste en enige sollicitatiebrief', grijnst hij. NACO is een ingenieursbureau voor bouw- en civieltechnici en sinds kort onderdeel van DHV.

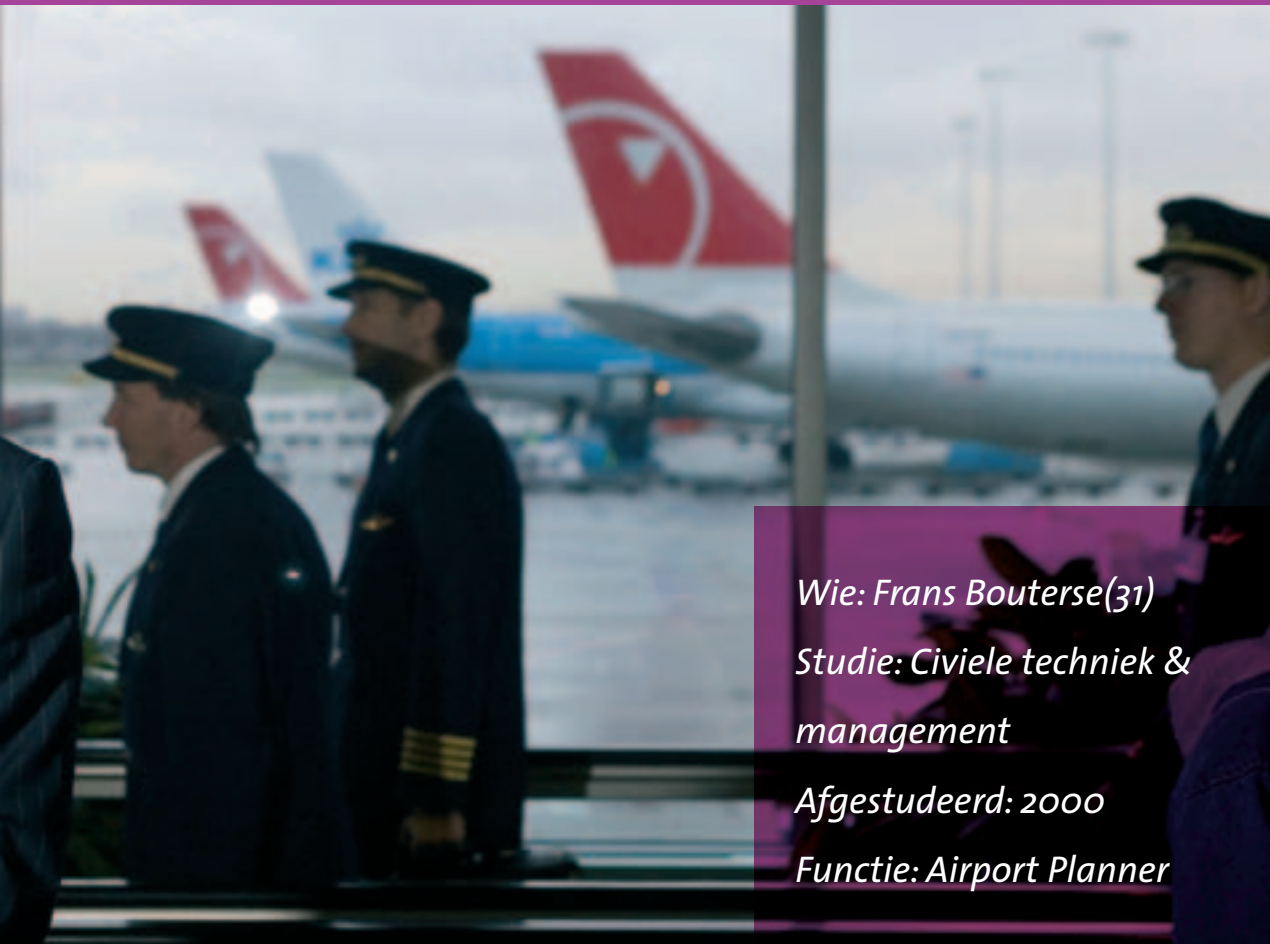

Even op

Hoewel een relatief klein bureau, behoort het tot de top drie op het gebied van airportconsultancy in de wereld. 'NACO richt zich op het ontwerpen, ontwikkelen en uitbreiden van luchthavens. Ik hou me bezig met het lange termijn uitbreidingsplan het zogenaamde masterplan- van een luchthaven. Dit plan baseren we op de verwachte verkeersgroei, gedreven door economische, sociaalgeografische en lokale omstandigheden. Dat wordt vertaald in de uitbreiding en opwaardering van zaken als terminals, start- en landingsbanen, platforms, controle torens en vrachtgebouwen', legt Bouterse uit. 'Wat daar ook bij komt kijken is 'airport city'. De ontwikkeling van wegen, parkeergelegenheid, hotels en winkelcentra brengen bij een moderne luchthaven een zeer aanzienlijk deel van de inkomsten binnen.'

Zijn eerste grote klus was uitbreiding van de nieuwe luchthaven van Sjanghai, daarna was hij betrokken bij projecten in China, Maleisië, India en Johannesburg. 'Het afgelopen halve jaar heb ik in India gewoond, waar de luchthaven werd geprivatiseerd en waar NACO een Indiaas-Zuid Afrikaans privaat-consortium

Wie: Frans Bouterse(31)

Studie: Civiele techniek & management

Afgestudeerd: 2000

Functie: Airport Planner

Frans Bouterse:
...uurtje voor vertrek
m'n koffer inpakken....

en neer naar India

adviseert. Dat was vooral heel hard werken: zo'n tachtig uur per week, ook op zaterdagen.' Als assistent-projectleider was Bouterse in Bombay verantwoordelijk voor een investeringsprogramma van 1,5 miljard dollar. 'Een enorme uitdaging. Het vliegveld in Bombay is namelijk vergroeid met de stad. Zo'n 70.000 mensen wonen illegaal op het land van de luchthaven in sloppenwijken, die op de start- en landingsbanen zijn gebouwd. Een heel complexe situatie dus, want de luchthaven barst uit haar voegen en moet wel groeien. Maar die mensen krijg je niet zomaar weg. Na een aantal intensieve sessies met de directie van de luchthaven en presentaties voor het betrokken ministerie zijn we erin geslaagd om een masterplan te ontwikkelen. Die presentaties nam ik voor mijn rekening. Ik vind het leuk om te doen en ben in staat om op een relaxte manier zaken duidelijk te maken.' Dat halve jaar in India ziet de Airport Planner als een carrièrehogtepunt. 'Omdat ik meer verantwoordelijkheden kreeg. En dat is ook wat ik uiteindelijk wil bij NACO: een project geheel zelfstandig runnen.' Het India-masterplan ligt nu bij het ministerie, de volgende fase is de

uitvoering. 'Ook daar ben ik bij betrokken. Ik vlieg momenteel weer veel op en neer naar Bombay, want het ministerie heeft regelmatig behoefte aan toelichting op het plan.'

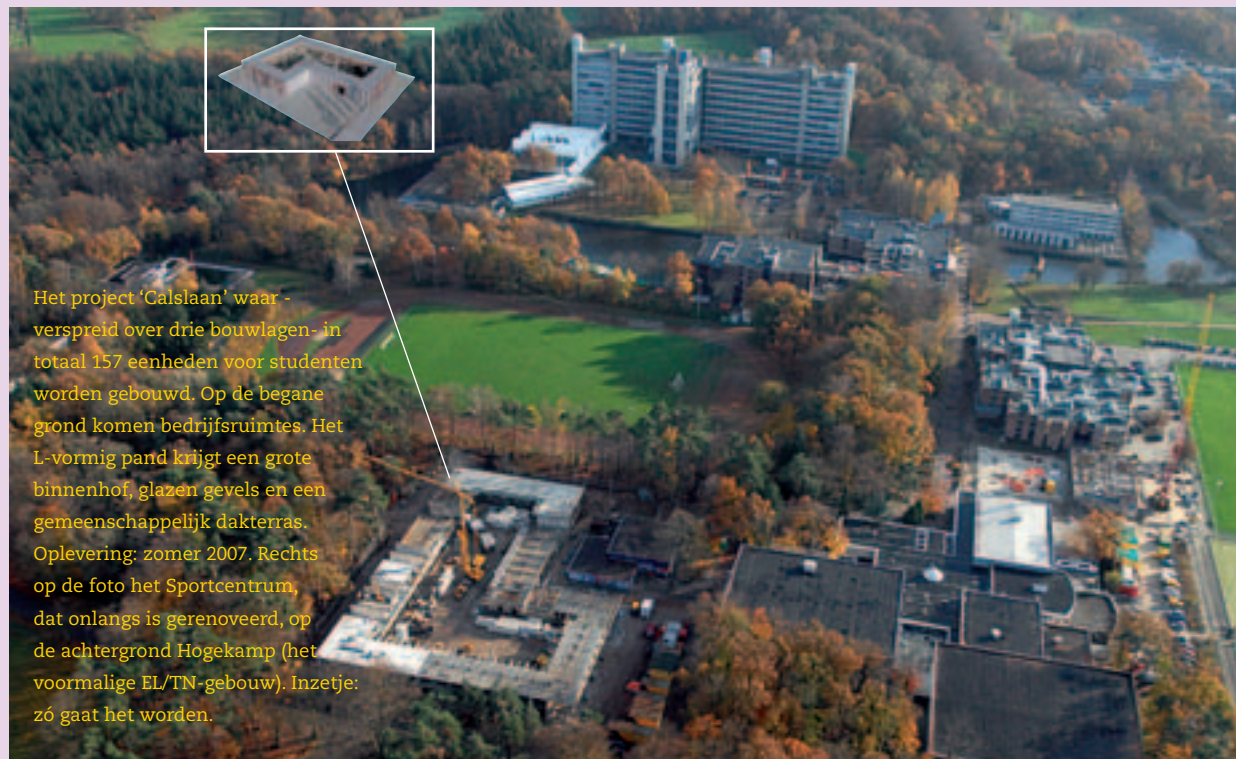
Ja, hij kan prima tegen een jetlag. De afstand tussen Bombay en Amsterdam voelt voor hem bijna als een treinreisje van Enschede naar Amsterdam. 'Kwestie van ogen dicht en proberen zoveel mogelijk te slapen. Hoewel ik geen spanning meer voel bij reizen, vind ik het nog wel leuk. En ik besef heus wel dat dit bijzonder is, dat ik bevoorrecht ben. Zo gauw je het gewoon gaat vinden, heb je hoognodig een wake-up call nodig denk ik. Maar dagen van te voren een koffer inpakken? Nee, dat doe ik rustig een uur voor vertrek.'

Sinds kort heeft Bouterse een vriendin, in India. Dat maakt zijn onregelmatige en drukke baan er niet gemakkelijker op. 'Mijn sociale leven komt nu voor het eerst in de knel.

Ik moet opeens gaan nadenken over wat ik met mijn toekomst wil en waar ik me wil settelen. Maar goed, de relatie is nog pril. Ik zie wel wat er gebeurt. Want ik denk ook heel vaak: deze baan, dit leven, nu kan het nog.' ■

De campus is al een tijdje één grote bouwput en dat duurt nog wel een jaar of twee, drie. Op deze pagina's een beeld van drie grote projecten: twee studentenflats en een nieuw lab voor nanotechnologie en andere onderzoeksvoorzieningen, bestemd voor de faculteiten EWI en TNW. De nieuwe studentenkamers zijn nodig omdat het complex Calslaan-Nieuw (350 kamers) in 2008 wordt afgebroken.

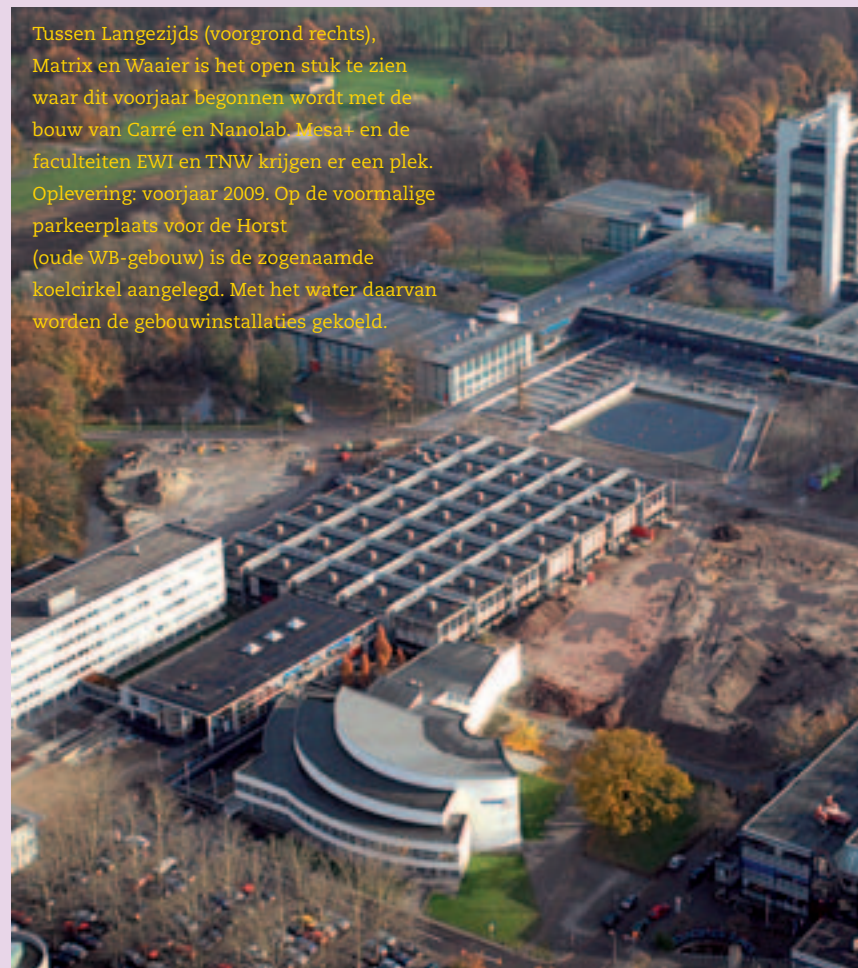

Het project 'Calslaan' waar - verspreid over drie bouwlagen- in totaal 157 eenheden voor studenten worden gebouwd. Op de begane grond komen bedrijfsruimtes. Het L-vormig pand krijgt een grote binnenhof, glazen gevels en een gemeenschappelijk dakterras. Oplevering: zomer 2007. Rechts op de foto het Sportcentrum, dat onlangs is gerenoveerd, op de achtergrond Hogekamp (het voormalige EL/TN-gebouw). Inzetje: zó gaat het worden.

Beeld van

Blik op de campus vanuit oostelijke en westelijke richting.

Tussen Langezijds (voorgrond rechts), Matrix en Waaier is het open stuk te zien waar dit voorjaar begonnen wordt met de bouw van Carré en Nanolab. Mesa+ en de faculteiten EWI en TNW krijgen er een plek. Oplevering: voorjaar 2009. Op de voormalige parkeerplaats voor de Horst (oude WB-gebouw) is de zogenaamde koelcirkel aangelegd. Met het water daarvan worden de gebouwinstallaties gekoeld.

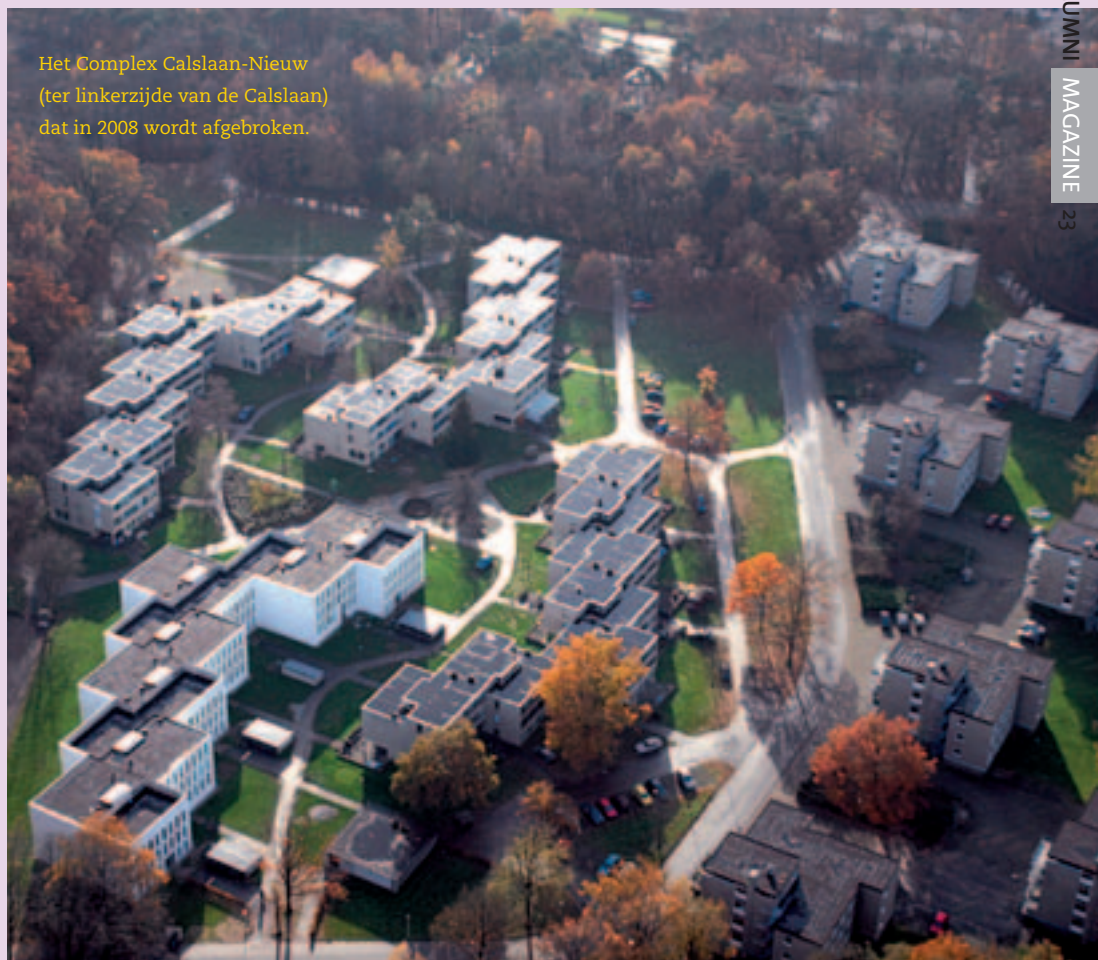

De hijskraan markeert het project 'Campagneplein'. Op deze voormalige parkeerplaats tussen Bastille en Sportcentrum verrijst een complex van negen woonlagen, met in totaal 87 studentenkamers. Op de begane grond komt een supermarkt. Aan de zijde van de Boulevard krijgt het gebouw maar twee bouwlagen. De gevel, die een rode kleur krijgt, wordt tevens de op één na hoogste openluchtklimwand van Nederland. Inzetje: schets van het nieuwe pand. Oplevering: zomer 2007.

bouwprojecten

Het Complex Calslaan-Nieuw (ter linkerzijde van de Calslaan) dat in 2008 wordt afgebroken.

Schot in klederdracht gepromoveerd

Getuigd in een kilt promoveerde vorige week bij de faculteit Technische Natuurkunde de Schot Iain D. Baikie. In vliekeloon Nederlands verdedigde Baikie (29), die als een van de eerste buitenlanders in Twente zijn doctoraal behaalde, zijn proefschrift 'Old Principles ... New Techniques'. Op de foto wordt Baikie geflankeerd door promovend Gerrit Bruggink.

Promotie in kilt

'Mijn aio's Rico Keim en Gerrit Bruggink vonden mijn kilt zowel ongebruikelijk als grappig', blikt de Schot Iain Baikie terug. 'They were perhaps a bit apprehensive of being on stage with a man wearing a skirt.'
 Baikie studeerde niet aan de UT, maar promoveerde er wel. In zijn skilt. Aan zijn promotie in 1988 denkt hij nog vaak terug. Vooral het binnenkomende cortège maakte indruk, al deden de heren professoren hem denken aan de heksen in MacBeth. 'Ik herinner me dat ik ineens dacht: wat ontzettend aardig van die promotoren om tijd voor me vrij te maken en me feedback te geven op m'n geschreven werk.' De afsluitende speech van de toenmalige rector magnificus 'left a life-long impression', aldus Baikie. Hoewel alweer decennia geleden, herinnert hij zich zelfs de cadeaus die hij kreeg destijds. Het feest 's avonds was 'one of the best parties in my life'.
 Na een postdoc in de VS en een docentschap bij de vakgroep vastestoffysica op de UT,

8 september 1988

keerde Baikie terug naar Schotland, waar

hij na een periode op een universiteit in 2000 zijn eigen bedrijf

begon: KP Technology. Het voert research trials uit en ontwikkelt en bouwt apparatuur voor universiteiten en onderzoeksinstituten. Vorig jaar kon Baikie tijdens een reünie zijn twee zoons van 8 (foto) en 10 ('we are expecting a little daughter in may') laten zien waar hij vroeger studeerde en doceerde. Het viel in goede aarde. Ze willen in de toekomst graag aan de UT studeren, aldus Baikie. Of aan het MIT in Boston, dat ze dit jaar bezochten. Baikie: 'I better start saving.'

Iain Baikie

14 maart 1980

Eerste studentenclub niet zwaarwichtig

Als alles goed gaat, zal de THT binnenkort haar eerste studentenvereniging hebben, en wel een Christelijke. De wellicht eerste gedachte, als zou het om een zwaarwichtige, dooierste vereniging gaan, wordt door de twee initiatiefnemers Gert Sollie (46 jaar CT) en Johan Alebregtse (46 jaar EL) ten stelligste tegengesproken.

Volgens hen bestaan er binnen de THT wel degelijk behoeft aan een mogelijkheid om buiten het eigen kerkeleke om contacten te leggen met medestudenten. Deze mogelijkheid wordt momenteel geboden door de culturele, sport- en studieverenigingen en volgens Johan en Gert is er zeker nog ruimte voor een vereniging, die gebaseerd is op een andere invalshoek. In de conceptiesamenkomsten wordt dan ook gesproken over het uitgangspunt voor de nieuwe vereniging, dat „de bijbel als grondslag voor het leven“ wordt beschouwd.

Har is bevestigd dat de bedoeling dat het een „puur christelijk clubje“ gaat worden, indien de de grondslag onderschrijft of als hetgeen erwaart kan zich aansluiten. Uiteraard hangt het van de belangstelling af, maar zo is er een medelidig idee over de te organiseren activiteiten. Dit is mede het gevolg van het feit dat zowel Johan als Gert goede contacten hebben met universiteitsleden in andere universiteitsinstellingen. De gezelligheid zal een belangrijke plaats in gaan nemen. Gedacht wordt aan een wettelijke statutaire vorm. Voorts zullen hetzelve op afdoende wijze worden gereguleerd. Ook gezelligheids- en themaworkshops behoren tot de mogelijkheden.

Maar even zal de vereniging, waarvan nog geen naam bedacht is, moeten worden opgericht. Belangstellenden kunnen zich voor het voorligende van informatie verzamelen op 24 april, 's avonds om 20:00 uur in zaal J van de Vrijhof. De informeel contact opnemen met Gert (3487) of met Johan (374-43118).

Christelijk

Er moest meer zijn dat de leden zou binden dan alleen zo nu en dan een avond doorzakken. Johan Alebregtse, die samen met Gert Sollie 26 jaar geleden de christelijke studentenvereniging Alpha oprichtte, blikt tevreden terug. 'We zijn klaarblijkelijk in onze opzet geslaagd, want de vereniging floreert nog steeds.' Toch, zo stelde het duo destijds, was het beslist niet de bedoeling dat het een 'puur christelijk clubje' zou gaan worden; iedereen die de grondslag onderschreef, kon zich aansluiten. En de naam? Alebregtse: 'Alpha is de eerste letter van het Griekse alfabet en wij waren de eerste studentenvereniging op de campus. Daarnaast zagen we Alpha als tegenhanger van de destijds alleen aanwezige bètawetenschappen. Het was een geweldige tijd met serieuze activiteiten naast de wekelijkse sociëteitsavond, eerst in de toenmalige Sociëteit en Kleintje Vestingbar en later in ons eigen honk Vivaan.' Heel af en toe heeft Alebregtse nog contact met CSV Alpha. 'Vorig jaar was het vijfde lustrum. Het gaf wel een heel apart gevoel, de wetenschap dat je zo lang geleden aan de basis stond van wat nog steeds een heel actieve club is', zegt Alebregtse. Alpha was de allereerste Twentse studentenvereniging. 'Het was spannend, want de opvatting dat de THT geen studentenverenigingen nodig had – het was immers een campusuniversiteit – werd breed gedragen.'
 Gert Sollie ziet Alebregtse niet meer zo vaak, maar er is nog wel contact. 'We wisselen nog ieder jaar kerstkaarten uit', klinkt het vrolijk. Alebregtse studeerde in 1982 bij CT af en werkte na een carrière bij onder andere Akzo Nobel en DSM (in diverse managementfuncties) tegenwoordig bij Cerexagri. Daar is hij als plantmanager verantwoordelijk voor de productieactiviteiten.

Eigen bedrijf én part-time bij EL

(door Willem Pouscher)

Veel THT-studenten richten, in-ventief als ze behoren te zijn, een eigen bedrijfje op. Vooral ad-viewsbureaus. Toch schijnt menig initiatief om juridische redenen voortijdig af te sterven, omdat bijvoorbeeld het officieel stichten van een vennootschap te veel vroeten in aarde zou hebben. Andere klemmende vragen die jong ondernemend Nederland soms weerhouden zijn: hoe zeker weet je dat er steeds luod op de plank komt?

Twee pas-afgestudeerde EL-studenten G. D. Nijen Twilhaar en A. M. Bos trotsen deze moeilijkheden en richtten een eigen technisch wetenschappelijk bureau op. Genaamd: Quaestio. De risico's en onzekerheden omzeilden ze door tegelijkertijd als parttime-medewerkers in dienst te treden van de hogeschool, bij hun oude afdeling. Samen op één plaats. Op de vraag waarom zij denken te zullen slagen met hun bedrijfje antwoorden ze: „In de eerste

plaats moet je iets nieuws te bieden hebben en dat moet je duidelijk kunnen formuleren. In de tweede plaats moet er op niveau gewerkt worden. Wij presenteren ook wetenschappelijk te werken en dus aan onderzoek te doen. Geen HTS-niveau dus". In het voorlichtingsblaadje van Quaestio staat te lezen wat Nijen Twilhaar en Bos onder „iets nieuws bieden" verstaan: „Ons bureau richt zich op problemen waarin verschillende gebieden van de wetenschap en techniek samenhangend aan de orde komen. Een probleem wordt dan niet opgedeeld in een aantal sub-problemen, maar in z'n geheel aangepakt".

Bij het starten van het bureau hebben beide ingenieurs enige hulp van een TH-jurist gekregen, maar ze verzekeren dat het oprichten van een vennootschap veel minder werk geeft dan algemeen wordt aangenomen. Het transferpunt van de THT verschafte beide ex-studenten hun eerste job. Via deze contacten hopen ze steeds meer contac-

ten op te bouwen met andere bedrijven. Toch blijft het krijgen van voldoende opdrachten de kritieke bezigheid. In het kader van algemene bezuiniging en taakverdeling zien de beide TH-medewerkers zeker wel mogelijkheden om formatie-

plaatsen in de toekomst doot part-timers te laten vervullen. De meeste medewerkers werken aan verscheidene deelopdrachten en die opdrachten zouden ook doot part-timers uitgevoerd kunnen worden. En als alle deelnemers voor zich-

De vakgroep Regeltiechniek en Automatisering verzoekt de part-timers Nijen Twilhaar en Bos.

zelf gaan klassen, zoals Twilhaar en Bos, schiept arbeidstijdverkor-ting dubbele werkgelegenheid.

10 maart 1983

Meteosat

Bert Bos

Bijna een kwart eeuw geleden, de ondernemende universiteit stond amper in de steigers, richtten de pas afgestudeerde EL'ers Dick Nijen Twilhaar en Bert Bos het bedrijf Quaestio op. Om van een boterham verzekerd te zijn, vervulden ze samen bovendien een promotieplaats bij de vakgroep regeltechniek en automatisering van de (toen nog) faculteit Elektrotechniek. 'De naam betekent gericht zoeken', vertelt Bos. 'Ik had stage gelopen in de Verenigde Staten en had daar allemaal mensen om me heen die bedrijfjes oprichtten. Dat leek mij ook wel wat. Dick was ook enthousiast.' Met Quaestio wilde het duo bedrijven van adviezen voorzien op het gebied van regeltechniek: een consultancybedrijf avant la lettre. De TOP-regeling bestond nog niet en de nieuwbakken parttime ondernemers moesten alles zelf uitzoeken. Bos: 'Er bestond wel een centrum dat ondernemers koppelde aan academici op de UT en dat hielp

ons aan opdrachten. Dat bleven steeds kleintjes en na een jaar of drie zijn we er mee gestopt.' Bos promoveerde en ging werken bij BSO Aerospace. In de periode dat hij voor BSO in Duitsland bij het European Space Agency werkte, schreef hij de software voor Meteosat. 'Zo heb ik nog een patent gekregen voor de software waarmee je tijdens het weerbericht de positie van de wolken ziet verschuiven over de aarde.' Na drie jaar keerde Bos terug naar Nederland en na een paar jaar Defensie werkt hij nu bij Chess in Haarlem, een bedrijf dat software en hardware producten ontwikkelt.

Telefoonkabels

Jaap Smolders

Ze dachten slim te zijn, de bewoners van de Matenweg 75. Begin 1998 kochten ze een hypermoderne digitale telefooncentrale en sloten daar alle telefoonkabels in hun huis op aan. Zo kon iedereen met zijn eigen telefoon vanaf zijn eigen kamer via het ISDN-netwerk van de UT naar buiten bellen. Dat scheelde de bewoners 24 gulden per persoon per maand en de investering van 3200 gulden zou zo terugverdiend zijn. Het liep

anders. In plaats van een fikse bezuiniging kwam een gang naar de rechter en die stelde het Centrum voor Informatie Voorziening en de Stichting Studentenhuisvesting Drienerlo in het gelijk.

‘We hadden in eerste instantie toestemming van de SSSH’, legt Jaap Smolders, één van de bewoners destijds, uit. ‘Maar het CIV wilde er niets van weten. Ergens wel begrijpelijk, het is niet prettig dat een stel beunhazen allerlei apparaten aanlegt met spullen die jij in beheer hebt.’ Het CIV verwijderde de centrale en de bewoners stapten uiteindelijk naar de rechter. ‘We waren ervan overtuigd dat we gelijk hadden. Juridisch bleek het echter allemaal iets anders in elkaar te zitten. We moesten uiteindelijk per persoon honderd gulden betalen voor de proceskosten.’

5 februari 1998

Smolders, tegenwoordig energy trader bij Eneco, en zijn huisgenoten gingen er volgens de rechter ten onrechte vanuit dat de bepaling in het huurcontract ‘het gehuurde bevat mede de bekabeling’ hen het recht gaf gratis van de kabels in de woning gebruik te maken. ‘Onze advocaat stelde voor een bodemprocedure op te starten, maar dat kon wel drie jaar duren. Op een gegeven moment moet je dan je verlies maar voor lief nemen.’ Grinnikend: ‘Pech gehad, zie het maar als een stukje academische vorming.’

Mega-cocktail

‘Toevallig, ik kwam die foto tegen toen ik aan het verhuizen was laatst’, zegt Simone van der Marck (37). Ze maakte deel uit van de lustrumcommissie van studievereniging Sirius, die in 1992 dat feest opluisterde met de bereiding van een reuzencocktail. Zevenhonderd flessen sterke drank verdwenen in een speciaal voor de gelegenheid gemaakt glas. ‘We wilden iets ludieks’, vertelt Van der Marck. ‘Een brainstorm leverde dit idee op en Bols wilde de drank wel sponsoren. Een fabriek in Almelo heeft het glas gemaakt waarin we de cocktail bereid hebben. Ook gratis, als we het maar zelf zouden

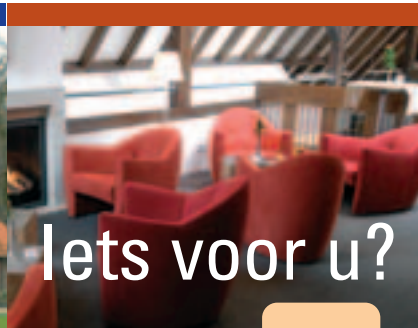
Simone van der Marck

komen ophalen.’ Ze lacht. ‘Dat zou nu wel niet meer kunnen, maar in die tijd speelde de discussie rond alcohol nog veel minder. Zelfs de rector was er die avond in café De Kikker bij.’ Met de reuzencocktail haalden de Sirius-studenten de Europese editie van het Guinness Book of Records. ‘Maar een jaar daarna was dat alweer verbeterd.’ Van der Marck behaalde na zes jaar haar bestuurskundebul en werkt tegenwoordig als sectorhoofd bij de gemeente Woudenberg. Ze trouwde nog tijdens haar studie met een ‘verdiepingsgenoot’ van haar kamer aan de Calslaan. ‘Zo hoefde hij niet in dienst.’ Nog steeds eet ze jaarlijks met haar voormalig huisgenoten.

30 januari 1992

iets voor u?

Stichting Faculty Club

De Stichting Faculty Club heeft als doel in de Blomzaal van de Boerderij, naast het restaurant van de Faculty Club, een ruimte te scheppen waar hoogleraren en medewerkers van de Universiteit Twente en hun relaties elkaar informeel kunnen ontmoeten.

Fellows van de Stichting Faculty Club kunnen er voor zichzelf en hun introductie een drankje schenken. Voorts kunnen fellows iedere week in het restaurant gebruik maken van het donderdag-menu, een wisselend 3-gangen menu voor maximaal € 20. De fellows ontvangen de aankondigingen voor activiteiten die de Stichting Faculty Club ontplooit.

Alumni bieden wij de mogelijkheid tegen het gereduceerde tarief van € 25 per jaar fellow te worden van de Stichting Faculty Club. In de Blomzaal van de Faculty Club kunnen zij in een prettige ambiance nieuwe inspiratie opdoen op hun oude Alma Mater.

Voor informatie:
Ineke (drs C.A.M.) Baas - Hoffschulte
algemeen directeur Stichting Faculty Club

tel. 053 489 5600 / 06 5360 8172
c.a.m.baas@utwente.nl
www.utwente.nl/facultyclub/

Faculty Club

IXX Drienerburght
conferentiehôtel

Universiteit Twente
de ondernemende universiteit

www.drienerburght.nl

welkom op de campus van 1001 mogelijkheden

Conferentiehôtel Drienerburght

Drienerlolaan 5
7522 NB Enschede

t 053 433 1366
f 053 435 6770

i www.drienerburght.nl
e info@drienerburght.nl

‘Ondernemend in kennis’

Actualiteitencolleges exclusief voor alumni

Of het woord actualiteitencollege nu wel of niet de term is die de lading dekt; daar zijn de heren het nog niet over eens. ‘Het worden eigenlijk meer workshops dan colleges’, is uiteindelijk de conclusie van prof.dr. Olaf Fisscher, opleidingsdirecteur postniet-ter-plek onderwijs, en Henk Brouwer, zakelijk directeur. Hoe ze ook heten: er komen in het voorjaar interactieve bijeenkomsten speciaal voor alumni van de Universiteit Twente. ‘Wij hebben oud-studenten iets te bieden. Die pretentie hebben we natuurlijk. Wij willen graag onze kennis overdragen, maar het moet geen eenrichtingsverkeer zijn. We zijn ook benieuwd naar de ervaringen in de praktijk, we leren er ook van en alumni leren ook van elkaar’.

Op 8 maart 2007 vindt de eerste versie van dit nieuwe onderdeel in het aanbod van Life Long Learning plaats. Een dag lang staat marketing strategy centraal. Daarna volgen dagprogramma's over risicomangement en valorisatie van nieuwe technologie. ‘Actuele thema's die voldoende aanknopingspunten bieden

om interessant te zijn voor veel oud-studenten van de Universiteit Twente’, vindt Henk Brouwer.

Vooraf risicomangement is een thema dat niet alleen bij overheidsinstellingen, maar ook in het onderwijs, de gezondheidszorg en bedrijven een ‘hot topic’ is. ‘Het onderwerp staat in veel organisaties massief op de agenda’, is de ervaring van Olaf Fisscher. Het onderwerp valorisatie van technologie staat vooral in het teken van management van technology. ‘Op het gebied van ondermeer de micro- en nano-technologie heeft de UT veel kennis. Het geldt voor de kennis van de creatie van waarde die daarmee voor bedrijven en overheden mogelijk wordt. De UT heeft veel ervaring als het gaat om de link tussen wetenschap en praktijk’. De workshop Marketing Strategy Update, in het Engels gegeven, zal ingaan op nieuwe ontwikkelingen in strategisch en innovatief marketingmanagement in de B2B omgeving. Het biedt de deelnemers de mogelijkheid om de strategie van hun bedrijven te vergelijken

met de ‘best practice’. ‘Interessant voor ondernemingen en technische bedrijven’, zo is de overtuiging van de twee.

De School of Management and Governance biedt ook masterprogramma's en leergangen voor afgestudeerden, maar de heren merken dat deze programma's niet primair gericht zijn op oud-studenten van de UT. ‘Daarom hebben we dit kortdurende programma speciaal voor alumni ontwikkeld. In een dag tijd kunnen ze over een onderwerp de laatste ontwikkelingen te horen krijgen’, vertelt Olaf Fisscher. Door een workshop op één dag te houden is de drempel om mee te doen laag. ‘In een dag tijd krijg je op deze manier enorm veel informatie en dat is, denken wij, voor veel oud-studenten aantrekkelijk. We hebben ongeveer twintigduizend oud-studenten. Na hun

studietijd zijn de wetenschappelijke ontwikkelingen niet stil blijven staan en we willen graag nieuwe inzichten met elkaar delen’, vindt Fisscher. ‘Bovendien wordt het contact met de UT verfrist en kunnen we de alumni dan ook wijzen op de andere mogelijkheden in het kader van ‘post-graduate’ onderwijs’, vult Henk Brouwer aan.

Volgens Fisscher wordt de band met oud-studenten voor de universiteit steeds belangrijker. ‘Alumni horen bij ons. Dat is een relatie waar wij aan hechten en die houdt niet op na het afstuderen. En het zijn natuurlijk ook ambassadeurs voor de UT. Deze colleges zijn een manier om die belangrijke relatie vorm te geven’.

De drie actualiteitenworkshops in het voorjaar van 2007 zijn de start van een nieuw onderdeel in het aanbod Life Long Learning van de UT. ‘We zijn zeer benieuwd naar de belangstelling en hopen op twintig tot dertig deelnemers per workshop. We verwachten er veel van. In het najaar zullen we weer drie

colleges geven. Waar die over zullen gaan is nog niet bekend. We willen namelijk zoveel mogelijk inspelen op actueel interessante thema's', aldus Fisscher. De te bespreken onderwerpen sluiten aan bij thema's waar binnen de universiteit expertise over bestaat. 'De workshops worden door hoogleraren van de UT gegeven. Maar er is kennis over zoveel verschillende interessante onderwerpen dat we voorlopig interessante workshops kunnen blijven organiseren', vindt Henk Brouwer.

Een korte inleiding vormt, over het algemeen, de start van de dag. Daarna zullen de deelnemers, zo is de bedoeling, in kleine groepen aan het werk gaan. 'En natuurlijk is er ruimschoots tijd voor discussie', meldt Brouwer. 'We willen nu eenmaal niet alleen onze kennis overdragen; we willen met elkaar in gesprek. We zoeken de interactie en zijn ook benieuwd naar de ontwikkelingen in de praktijk. Deze bijeenkomsten zijn interessant voor alumni, maar ze zijn dat ook voor ons'.

Locatie en kosten

De actualiteitencolleges vinden plaats op de campus van de Universiteit Twente. De kosten van een actualiteitencollege bedragen € 340,00. Dit bedrag is inclusief syllabus, lunch, drankjes en een borrel na afloop van het programma. Voor introducties is de prijs vastgesteld op € 420,00. De minimale deelname is gesteld op 15 personen.

Aanmelden en meer informatie

Meer informatie over de actualiteiten colleges, aanmelding of het andere post-graduate aanbod van de Universiteit Twente vindt u op de website www.smg.utwente.nl Voor vragen kunt u terecht bij Jacqueline Veltman, e-mail j.veltman@utwente.nl of telefoon 053 489 4104. ■

Programma actualiteitencolleges

8 maart 2007:

B2B Marketing Strategy Update

This management update will give you an overview of the contemporary issues in strategic, innovation and marketing management in the B2B environment. It will allow you to benchmark your current strategy against best practice and to outline an implementation plan. Professor Horst Bender of the School of Management and Governance has developed this programme for alumni of University of Twente. By attending this high-level briefing, you will:

- Find solutions to the main strategic issues in becoming a market-driven organisation;
- Identify your overall competitive advantage by determining your value, cost and speed position;
- Determine how to dovetail your corporate, technology and market strategy;
- Understand better how to manage technological and business process innovation;
- Learn how to align with your key customers;
- Determine how to achieve buy-in and implement market-driven change.

The programme is in English.

14 maart 2007:

Kern van Risk Management

Inmiddels hebben vele van onze alumni verantwoordelijke posities bereikt: als adviseur, als directeur van een beleidsafdeling, als griffier of secretaris of burgemeester, als bestuurder, etc. U heeft in die functies te maken met onzekerheden in de besluitvorming. Er doen zich vragen voor als: stel, dat dit

gebeurt ... wat moeten we doen als dat zich voordoet... is dit of dat verzekerd? Kan het risico worden overgedragen op een andere afdeling of op een externe partij? Kortom, u heeft met risico's te maken. Er kunnen zich gebeurtenissen voordoen met nadelige gevolgen (om de positieve risico's maar even te vergeten). Wat is de kans, de waarschijnlijkheid? Wat is, indien de gebeurtenis zich voordoet, het eventuele nadelige gevolg? Tijdens de cursus 'Kern van Risk Management' wordt u in één dag op de hoogte gebracht door (externe) docenten én alumni van de Universiteit Twente.

19 april 2007:

Valorisatie van nieuwe technologie

In het onderzoek en ontwikkeling op gebieden zoals nanowetenschappen en biomedische wetenschappen tekenen zich veelal bruikbare technologische opbrengsten af. Terwijl deze afleiding van technologische toepassingen steeds sneller gaat, is de vertaling ervan naar succesvolle business development veelal gebrekkig of blijft geheel achterwege. De moeilijkheid daarbij is het bij elkaar brengen van twee verschillende perspectieven: het perspectief van de ontwikkelaar van de nieuwe technologie en het perspectief van de markt.

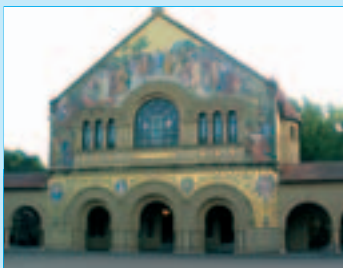
In dit actualiteitencollege wordt de koppeling van deze twee perspectieven meer systematisch benaderd door het ontwikkelen van adequate waardeproposities binnen een business model. De nadruk ligt daarbij op de business-to-business interactie. Uitgangspunt is een case vanuit de nanotechnologie. Het college wordt gegeven door prof. dr. ing. Dave Blank, vanuit het perspectief van de nanotechnologie en prof. dr. Wouter van Rossum, vanuit het perspectief van de business marketing.

'Life Long Learning wordt een steeds belangrijker thema in een samenleving die gekenmerkt wordt door steeds snellere technologische ontwikkelingen, organisatorische veranderingen en daarmee de inrichting van de wereld waarin wij leven. Tegelijkertijd hecht de Universiteit Twente eraan de banden met haar alumni te versterken. Met het voornemen om actualiteitencolleges voor alumni te organiseren over belangrijke actuele ontwikkelingen slaan de initiatiefnemers dus twee vliegen in één klap. Of misschien wel drie, want behalve dat wij deelnemers kunnen informeren over recente ontwikkelingen levert de ervaring van onze alumni waardevolle feedback waarmee wij weer ons voordeel kunnen doen in de inrichting van ons onderwijs. Kortom, een prima idee.'

Henk Zijm, Rector Magnificus Universiteit Twente

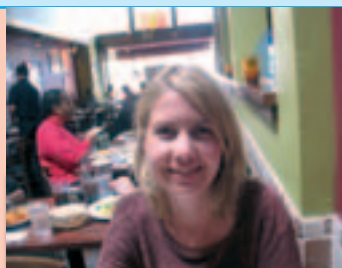
Professor, docent en promovendus bij een wereldmerk...

PAGINA 30 t/m 33

Silicon Valley, in gesprek met zes alumni...

PAGINA 34 t/m 37

Twee vrouwen in de hightech industrie...

PAGINA 38 t/m 39

Wonen en werken in Boston...

PAGINA 40 t/m 42

Deze en volgende pagina's geven een beeld van de wijze waarop UT-alumni in Amerika wonen en werken. In Mountain View, Palo Alto en San Francisco (in of vlak bij de Silicon Valley, westkust) en Boston (oostkust) sprak de redactie van dit blad met dertien alumni die werkzaam zijn in de wetenschap of het bedrijfsleven. De kloof tussen rijk en arm is groot, dat is wel een punt. Maar zolang je aan de goede kant zit biedt het leven er volop kansen. Het werk is uitdagend en gaat continu door. De echte Hollandse gezelligheid ontbreekt, dat wel.

Jobs aan de top

Werken en studeren aan Stanford University

De Leland Stanford Junior University, in de volksmond Stanford University, is een van de rijkste en meest succesvolle universiteiten ter wereld. De uitgestrekte campus grenst aan Palo Alto, een stadje midden in het hart van de high-tech regio Silicon Valley in Californië. Wetenschap en bedrijfsleven liggen hier op steenworpafstand van elkaar. Twee gescheiden werelden, vindt alumnus Lambertus (Bert) Hesselink. Maar ze vullen elkaar wél aan. Hesselink is er al meer dan een kwart eeuw hoogleraar elektrotechniek en toegepaste natuurkunde. De campus biedt ook een intellectuele uitdaging aan docent Gertjan Koster en promovendus Wolter Siemons.

De Hoover Tower is vanuit de verte al zichtbaar. De hoge, witte toren, gebouwd in 1941, is het herkenningspunt van Stanford University. De campus is een dorp op zich, met onderwijsgebouwen, laboratoria, sportvelden, een shopping centre, kerk en toegangspoort.

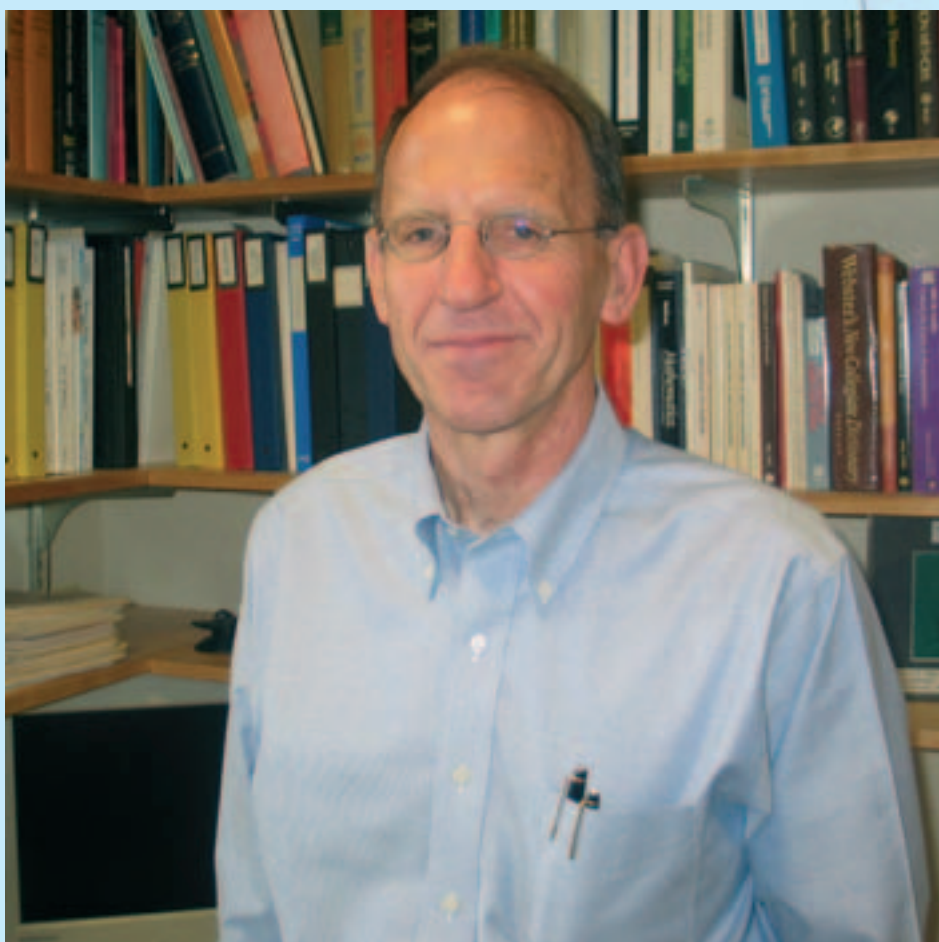
De hoofdstraat Palm Drive leidt naar *The Oval*: een groot grasveld waar studenten volleyballen en relaxen. Erachter ligt het oudste deel van de universiteit waar de eerste gebouwen in 1887 gerealiseerd werden, maar herbouwd zijn na de grote aardbeving van 1906. De talrijke zandstenen arcades en het vele groen geven de campus een stijlvolle uitstraling. Fietsers, uitgerust met helm, zigzaggen over pleintjes en paden. Achter het oude hoofdkwartier ligt het jonge en moderne Science&Engineering Quad, gerenoveerd in 1999. Twee succesvolle Stanford-alumni - William Hewlett en David Packard - doneerden 120 miljoen dollar voor de realisatie ervan. Het is een gebaar dat vaak voorkomt zegt hoogleraar Bert Hesselink (57) in zijn werkkamer. Persoonlijke foto's aan de muur tonen zijn sportieve karakter: bergbeklimmen en wielrennen. 'En elke ochtend een stuk hardlopen.' Op zijn bureau verspringen foto's van het ene computerscherm naar het

andere. Het zijn afbeeldingen van Hesselink's buitenhuis, gebouwd op een lap grond van 200 acres (ongeveer 80 hectare) in natuureservaat Hope Valley ten zuiden van Lake Tahoe. 'In the middle of nowhere'. Het was liefde op het eerste gezicht. Een geweldig uitzicht in een prachtig gebied. En dat op een kleine vier uur rijden van Palo Alto. 's Winters kun je alleen op ski's bij de voordeur komen; in de zomermaanden zijn we aan het klussen. Ik heb er al zonnepanelen en een windmolen geplaatst. Ook heb ik er een bron geslagen en een generator aangelegd.' Hesselinks ingenieursachtergrond komt daar goed bij van pas. Hij studeerde in 1970 af in de werktuigbouwkunde bij Leen van Wijngaarden, hoogleraar warmte- en stromingsleer. Een jaar later haalde hij zijn bul bij technische natuurkunde. 'Als eerste TN-student, nog vóór het programma officieel van start ging.' Nu, na al die jaren zegt Hesselink weinig contact meer te hebben met zijn oude universiteit,

Bert Hesselink

maar als ze hem zouden vragen zou hij best een gastcollege 'of iets dergelijks' willen geven.

Over vrijheid van werken bij Stanford -in rankings de nummer twee van de wereld- heeft de geboren Twentenaar niet te klagen. 'Zeg maar gerust dat je hier koning bent van je eigen onderzoeksgroep. De faculteit elektro hangt als los zand aan elkaar, er is weinig collegialiteit. Ik zit bij toegepaste natuurkunde, een groep van twaalf hoogleraren, en bij elektrotechniek, een wat grote groep van zestig hoogleraren. Samenwerken gebeurt wel, maar veelal hebben hoogleraren onderzoeksprogramma's waarover ze eigen baas zijn.' Ook dienen ze zelf hun onderzoeksgeld binnen te halen, zegt Hesselink. 'Een beetje zakenman moet je hier dus wel zijn.' Legt uit: 'Stanford betaalt mij negen maanden salaris per jaar. De overige maanden moet ik zelf bijverdienen en ook onderzoeksgeld binnenhalen. Veel voorstellen schrijven dus! Is het geld eenmaal binnen, dan bepaal ik - al dan niet in overleg met de gulle gever - de besteding ervan. Ja, ik zou naar Hawaï kunnen gaan, maar dat doe ik natuurlijk niet omdat mijn reputatie er dan aangaat. De mensen kennen je, weten hoe je werkt. Na een jaar, als de pot verteerd is, wil je investeerders toch resultaten laten zien opdat er nieuwe financiën binnenkomen.'

De hoogleraren hebben ook veel vrijheid op onderwijsgebied. 'De decaan heeft geen invloed op de inhoud van ons lesprogramma. Dat regel ik zelf.' Hesselink geeft een college per kwartaal. Nog zoiets: 'Zaken als evaluatie kennen we hier eigenlijk niet.'

Maar wie bepaalt de kwaliteit dan?

'De rest van de wereld! Erkenning komt van buiten de universiteit. Je merkt gauw genoeg wanneer je goed bezig bent. Je krijgt bijzondere uitnodigingen, lidmaatschappen van bepaalde organisaties. En het aantal publicaties telt. Als hoogleraar en mentor ben ik het boegbeeld van de groep. Ik heb de afgelopen jaren veertig tot vijftig promovendi begeleid en daar krijg je een zeer sterke band mee. Soms voel ik me net een soort psycholoog, omdat iedere student wel eens in een dip belandt. Toch heeft nog nooit iemand uit mijn groep - die in totaal zo'n negentig patenten heeft voortgebracht - afgehaakt.'

Hoe realiseer je zoveel patenten?

'Door out of the box denken. Niet veel mensen kunnen dat, want het is moeilijk om op een andere manier naar dingen te kijken en te komen met fundamenteel andere oplossingen dan de geijkte patronen. Het vraagt

om soepelheid van geest plus veel denkwerk. Je neemt informatie op en verwerkt die. Soms ben je ergens maandenlang mee bezig, maar het mag geen obsessie worden. Het eerste halfuur van de dag, tijdens het hardlopen, kom ik op de beste ideeën.'

Het onderzoek van Stanford University behoort volgens de hoogleraar tot de wereldtop. 'Dat levert afgestudeerden uitstekende banen op en dat trekt weer uitstekende studenten aan. Daarmee is de cirkel rond en dat zorgt voor groei. Dit systeem moet je wel bewaken. Een elitaire benadering is het wel, dat geef ik toe. Je wilt alleen de top, dus moet je geen B-mensen toelaten. En je moet ook niet alles vergrijzen, want dan kom je nooit hogerop. De top moet de top blijven en de universiteit beschermt dat met straffe hand. Het is een manier om een topuniversiteit te blijven.' Hesselink vertelt dat Stanford een steenrijke universiteit is met een totaal bezit van vijftien miljard dollar, >>

weggezet in allerlei fondsen en aandelen. 'Per jaar levert dat aardig wat saldo op wat geïnvesteerd wordt in onder meer de infrastructuur op de campus. Succesvolle afgestudeerden zorgen voor een aparte geldstroom, zoals de twee oprichters van Google.' Zelf weet Hesselink ook aardig van wanten. In 1995 richtte hij twee telematicabedrijven op en heeft daar aardig aan verdiend. En, beetje binnengelopen? 'Ja, ik ben miljonair. Het ene bedrijf groeide tot 77 medewerkers en is verkocht. Bij het andere ben ik nog steeds betrokken als consultant. Tijdens het oprichten van die bedrijven ben ik trouwens tijdelijk weggegaan bij Stanford. Ik maakte gebruik van een *sabbatical year* plus een *leave of absence* periode.'

Het bedrijfsleven en de universiteit, het zijn twee totaal verschillende werelden. 'Schrijf je een proefschrift, dan doe je fundamenteel onderzoek en bestudeer je de toepassing ervan. Het gaat om *blue sky thinking* waarmee je *the boundaries of science* wilt ontdekken. Dat is iets heel anders dan wat er speelt in het bedrijfsleven. Als ondernemer wil je beproefde producten en technieken die ook nog eens gemakkelijk te gebruiken zijn. Voor de fysicus geldt het

omgekeerde: hoe moeilijker hoe beter. Het is de kracht van de onderzoeker om uit een *overload* aan informatie een plaatje te trekken dat simpel is. Het gaat om analytisch denken. Maar het is een misverstand te denken dat je op de campus moet zijn om je eigen bedrijf te beginnen. De missie van de universiteit is wél om studenten voor te bereiden op die business. Stanford en Silicon Valley hebben verschillende, doch complementaire rollen. Ik teken daarbij aan dat de Valley niet te kopiëren is. Er is veel geld en het klimaat is aangenaam. Ik weet dat het in Twente anders gaat. Eerlijk gezegd zie ik niet zoveel in tijdelijke ondernemersplaatsen, waarmee de universiteit financiële ondersteuning biedt. De UT zou zich niet met spinoffs moeten bemoeien. De technology transfer moet buiten de campus gebeuren. Het bedrijfsleven is een harde wereld en subsidie is niet de juiste manier om een bedrijf op gang te brengen. Failliet gaan is hier ook geen punt: *failure* wordt hier geaccepteerd. Wél kan een universiteit, zoals de UT, aandelen kopen van een start-up of geld investeren in zichzelf om de beste universiteit te worden. Dat trekt de

betere studenten aan die onderzoek uitvoeren op wereldniveau. Na hun studie gaan ze het bedrijfsleven in, richten start-ups op, slagen daarin en schenken weer geld aan hun universiteit. Zo blijft de cirkel van onderzoek, investeren en bedrijven oprichten in stand.'

Vervolgt: 'De UT moet kijken naar de unieke punten van de regio. Wat heeft Twente als groot voordeel ten opzichte van de rest van de wereld. Dat moet je focus worden! Maak daar wat van. Alleen ergens geld in stoppen werkt niet. Doe de dingen waar je goed in bent, zoals MESA+, dat is je kern, je center of excellence. Vanuit die *beachhead* ga je verder het land veroveren.'

***

Gertjan Koster (35) werkt sinds het begin van dit collegejaar als lecturer op Stanford University. Naast het doen van onderzoek – analyse van dunne moleculaire films in anorganisch materiaal – staat Gertjan voor de klas en geeft hij studenten trainingen.

'Wij hebben onlangs een aantal nieuwe apparaten, waaronder microscopen, aangeschaft en over de werking ervan geef ik cursussen. Voor de klas staan is

een nieuwe ervaring voor mij. Heel leuk.' In 1995 studeerde Koster af bij de (toen nog) faculteit Technische Natuurkunde, waarna hij promoveerde bij hoogleraar Dave Blank. Een postdoc op Stanford volgde in 1999. 'In Nederland had ik een aanvraag gedaan voor een talentenbeurs (de NWO Talent Stipend, red.). Die won ik en kon daarmee een jaar mijn onderzoek in Amerika voortzetten.' In 2002 ontving Koster een Veni-scholarship, de meest prestigieuze prijs voor jonge, talentvolle onderzoekers in Nederland. 'Voor drie jaar. Zo kon ik wederom verder met mijn onderzoek. Dit keer in samenwerking met de groep van Dave Blank, wat zich uitte in de uitwisseling van studenten. De pot raakte op en toen kreeg ik het aanbod voor een lectureship. Dat betekent veel voor de klas staan en trainingen geven.' Koster noemt de concurrentie om een hoogleraarschap 'gigantisch'. 'Er zijn altijd honderden kandidaten voor één vacature.' Het valt Koster op dat er veel meer hoogleraren per student zijn dan op de UT het geval is. 'En je hebt hier direct een expert te pakken. Het zijn allemaal topwetenschappers die vanuit de hele wereld naar Stanford komen om hun verhaal te houden. Alle mensen die je spreekt zijn toch wel dé bekende figuren uit het veld met onder meer Nobelprijswinnaars.' Toch blijft de sfeer op de campus heel informeel, vindt hij. 'Deuren staan open en we spreken elkaar met de voornaam aan.' Volgens de docent komt dat allemaal door het goede pr-beleid van Stanford. 'Die machine draait op volle toeren. Er is een sportafdeling met een eigen stadion, een marketingafdeling en er zijn speciale Stanfordwinkels. En er zijn alumnifeesten, reünies en terugkomdagen om te zien en gezien te worden. Allemaal bedoeld om *feel good* uit te stralen en naamsbekendheid te creëren. Iedereen wil graag geassocieerd worden met de topuniversiteit Stanford.' Het zijn volgens Koster de *undergraduate* studenten die met een jaarlijks collegegeld van meer dan dertigduizend dollar het meeste geld binnenbrengen. 'En de *graduates* leveren de faam. Zij komen met een Stanford-diploma op zak gemakkelijk en snel aan een baan of houden door hun onderzoek de wetenschappelijke standaard hoog.' Koster, getrouwd met een Nederlandse en wonend in Mountain View vertelt

dat de keuze en het gevecht onder schoolverlaters om een plekje bij een gerenommeerde universiteit zijn weerga niet kent. 'Dat begint al op twaalfjarige leeftijd, of eigenlijk al bij de keuze van de peuterschool.'

***

Het was wel even wennen, zeker in sociaal opzicht, maar nu redt hij zich. Promovendus Wolter Siemons (25) zit nu een maand of zes bij de groep van (UT-alumnus) Gertjan Koster aan de universiteit van Stanford. Een deel van zijn promotie doet hij in Twente, een deel in Amerika.

Siemons studeerde in 2004 af bij technische natuurkunde en technische bedrijfskunde. Hij had wel zin in iets anders dan Enschede en kwam via Dave Blank in contact met Stanford en diens voormalige promovendus Gertjan Koster. Wolter doet er nu onderzoek naar *nanoelectronic materials*. Siemons woont in Palo Alto, pal naast de campus. Hij noemt het een liberaal stukje Amerika met vooruitstrevend denkende mensen. 'Maar toch zijn ze erg gericht op hun eigen land en kijken nauwelijks verder dan de landsgrenzen. Het interesseert ze niet wat er in andere landen gebeurt.' Wel heeft Wolter meer begrip gekregen voor hun denkbeelden over zaken als de oorlog in Irak. 'Als je ziet hoe het land destijds door de media,

talkshows en andere promopraatjes werd voorbereid op de inval, dan is het niet verwonderlijk dat iedereen destijds vóór de oorlog was. Manipulatie door de media is van grote invloed op de samenleving.' 'Wat mij nog meer opvalt? Zonder auto red je het hier echt niet. Het land is zó uitgestrekt en het openbaar vervoer is zó slecht. Iedereen pakt de auto. Dus ik heb er ook eentje op de kop kunnen tikken.' En duur? Nogal, vindt Siemons. 'Voor duizend dollar heb je een heel basic appartementje. Levensmiddelen kosten ook een aardige duit.' Voor je eenentwintigste naar Amerika gaan, raadt Siemons zijn medestudenten af. 'Een biertje of wijntje drinken gaat je echt niet lukken.'

Dan de studentenfeestjes. 'Die beginnen tegen tien en om twee uur gaat iedereen naar huis. Dat is andere koek dan het Enschedese studentenleven.' Nee, dan de lange, Amerikaanse werkdagen. Die zitten hem niet lekker. 'Tien of elf uur op een dag is heel normaal, maar ik kan me niet voorstellen dat het altijd effectief is. Ik zie nu wel de waarde van vrije tijd in en waardeer de Nederlandse benadering. Ik streef er ook naar goed werk neer te zetten, maar het moet niet ten koste gaan van alles.'

Siemons blijft nog ruim een jaar in *The States*. En daarna? 'Geen flauw idee, misschien een postdoc.' ■

Gertjan Koster (links) en Wolter Siemons

Kansen, geld,

Ten zuiden van San Francisco ligt de bakermat van de high-techindustry, Silicon Valley. Bedrijven van wereldfaam zoals Google, Sun Microsystems en Apple zijn er groot geworden. De redactie van dit blad sprak er met zes alumni, alle wonend en werkend in de Valley. Locatie: het hoofdkwartier van Symantec, bekend van zijn anti-virusprogramma's in Mountain View, dat op een steenworpafstand ligt van Palo Alto en Stanford University.

Als je maar genoeg start-ups initieert dan zit er vanzelf wel eentje tussen die het gaat maken. Van de twintig starters slaagt er maar eentje. De rest gaat failliet, maar dat wordt in Amerika niet als een schande gezien. Dan begin je toch gewoon weer opnieuw. Kwestie van lef, doen en risico's nemen. Regel een team van managers en geldschietters en je hebt, kort door de bocht, de succesfactor van Silicon Valley. Althans, zo kijken de zes oud-UT-ers er tegenaan. Eén voor één druppelen ze de hal van Symantec binnen. Gastheer Hans van Rietschote, als manager werkzaam bij Symantec, voegt zich bij de groep en gaat ons voor naar de conferenceroom waar we praten over high-tech, innovatie en de dagelijkse dingen in de Valley. Een korte voorstelronde en dan kan de discussie beginnen. Fijn trouwens om weer 'es Nederlands te kunnen spreken en collega's te ontmoeten, vinden ze. De meesten kennen elkaar niet. Bart bijt de spits af: 'Silicon Valley

lange dagen

Onder de rook van San Francisco ligt vijftig kilometer zuidwaarts Silicon Valley, een high-tech regio die internationale faam kent vanwege de enorme concentratie vooraanstaande en innovatieve hoogtechnologische industrie, voornamelijk computergerelateerde bedrijven. Silicon Valley is genoemd naar het element silicium, dat in chips voor allerlei technische toepassingen voorkomt. Enkele bekende bedrijven die hun hoofdkwartier in het gebied hebben zijn: Apple, Hewlett-Packard, Intel, Symantec, Sun Microsystems, eBay, Google Inc. en McAfee. Bekende universiteiten zijn die van Stanford en Berkeley.

< Foto links: De zes alumni op de plaat bij Symantec, van links af: Peter Holzmann, Marcel Dignum, Hans van Rietschote, Bart Sattler, Paul Hoekstra en Erwin Bellers.

betekent vooral veel netwerken, vaak 's avonds, buiten de baas z'n tijd. Op die borrels ontmoet je *venture capitalists*, personen die startende ondernemingen meefinancieren. Ook zie je er entrepreneurs en wetenschappers. Een mengeling dus van kennis, geld en ondernemingszin.' Volgens Bart is dat dé kracht van de Valley. **Hans**: 'Maar dat is het niet alleen. *Failure* is hier geen punt. Slaag je niet, dan praat je daar heel open over. Laatst was ik op een straatfeestje en mijn buurman vertelde dat-ie werkloos was. *So what?* Het gaat erom dat je het geprobeerd hebt.' **Marcel** herkent dat: 'Van de ongeveer twintig start-ups blijft er gemiddeld één overeind. Daar doet men niet moeilijk over.' **Paul** weet wel waarom: 'Geldschieters, *venture capitalists*, betalen beginnende ondernemers. Zij dragen de risico's.' **Bart** verduidelijkt: 'De ondernemers zélf gaan er dus niet

aan onderdoor en hoe meer start-ups, des te meer kans op succes.' **Hans**: 'Er zit hier heel veel geld! Grote jongens als Apple, Sun en Google, allemaal uit de Valley voortgekomen, investeren snel en veel in nieuwe initiatieven. Denk aan de videosite *YouTube*. Daar pompen ze meteen geld in en dat levert weer succes op. Zo blijft het kapitaal groeien.' **Bart** vult aan: 'Je kunt gerust spreken van een *capital overhang* waar jaarlijks ook nog eens eenderde van het staatskapitaal, zo'n zestig miljard dollar, bij bovenop komt.' **Paul** nuanceert: 'Ook het gemak waarmee ondernemers en investeerders op de wagen springen, helpt mee aan het succes. Wanneer iemand een idee lanceert werkt men in no time aan de uitvoering ervan. Iedereen denkt *global*.' **Peter** knikt: 'Ideeën zijn snel uitvoerbaar.' **Hans**: 'New and improved, daar gaat het hier om, plus bereid zijn iets te durven.

Studenten en wetenschappers zitten één stap van de Valley om hun innovatieve creaties op de markt te brengen. Kijk naar Google, bedacht door twee Stanford-studenten. Een groot succes. Rond zo'n nieuw initiatief organiseert men in rap tempo een managementteam. Dat gaat heel efficiënt: die heeft een vriendje hier en die kent vervolgens weer een vriendje daar. Door van start-up naar start-up te gaan, blijft de vaart erin en de kwaliteit in de Valley behouden.' **Bart**: 'Je hebt hier veel slimme mensen op een heel kleine oppervlakte. Het neusje van de zalm, zeg maar. Dat maakt het leefklimaat aangenaam. Oog voor hetgeen elders in de wereld gebeurt hebben ze zeker. Maar toch bevinden de meeste *venture capitalists*, personen die in start-ups investeren, zich hier, dicht bij het vuur.' **Hans** vult aan: 'Want wat je niet kent en ziet, daarin investeer je niet.' Hard werken en lange dagen maken, is in Amerika *business as usual*. **Marcel**: 'De meeste werknemers

>>

Paul Hoekstra (36) studeerde van 1989 tot 1995 technische bedrijfskunde. Na zijn studie werkte hij bij KPMG en werd een jaar later uitgezonden naar de VS. In 1999 keerde hij terug naar Nederland en werkte er voor twee consultancy bureaus. Na vijf jaar vertrok Hoekstra weer naar Amerika en adviseert nu bedrijven in de hight tech over hun strategie.

hebben aandelen van het bedrijf en dat motiveert om hard te werken.' **Erwin** knikt instemmend: 'Je gaat door, ook al betekent dat in het weekend werken.' **Peter**: 'Een parttime baan kennen de Amerikanen trouwens niet, maar thuiswerken is meestal geen probleem.' **Hans**: 'Bij Symantec brandt altijd licht en gaan de deuren nooit op slot.' **Marcel**: 'Ik werk 's avonds thuis, na het eten, vaak door. Heeft mijn dochter 's middags op school een voorstelling dan kan ik daar ook zonder moeite naar toe. Je baan is geïntegreerd in je leven, dag en nacht.' **Paul**: 'Hier gaat iedereen er ook voor meer dan honderd procent voor. Hard en veel werken

Marcel Dignum (47) woont al zestien jaar in de Verenigde Staten, Menlo Park (vlakbij Palo Alto). Als microprocessor architect en design manager werkt hij bij Sun Microsystems. Van 1983 tot 1987 studeerde Dignum elektrotechniek. 'Ik was lid van Euros had een lekker actief studentenleven, ik heb er goede vrienden aan overgehouden.'

hoort daarbij.' **Bart**: 'Als ambtenaar ga ik met die stroom mee.' **Erwin**: 'En door het tijdsverschil word je daartoe gedwongen.' **Hans** lachend: 'Dan gaat midden in de nacht de telefoon en weet ik: daar is Nederland weer!' Maar, een broodtrommel meenemen naar het werk is *not done*. Lunchen gebeurt buiten de deur of er wordt snel even een broodje gehaald. **Hans**: 'Mijn collega's eten vaak van twaalf tot half twee ergens een fikse warme maaltijd. Of ze daarna nog wel effectief werken, daar zet ik mijn vraagtekens bij. Een bedrijf als Google is zo slim maaltijden gratis te serveren. Zo houd je de medewerkers binnen. Stukje tijdswinst.'

Paul: 'Ik ben de enige die een boterham met kaas meeneemt. Mijn collega's halen 's middags even wat en eten dat in hun *cubicle* achter hun scherm op. Iets anders,' merkt hij op, 'bedrijven kennen geen pensioenregeling.' **Hans**: 'Daar moet jezelf voor zorgen.' **Paul**: 'Maar, wat je opbouwt gaat mee als je wisselt van werkgever.'

Die zelfredzaamheid past bij Amerika vinden de zes oud-UT-studenten. Je houdt van het land, of niet. **Hans** ziet het zó: 'Wij hebben er allemaal vrijwillig voor gekozen hier te zijn. *Love it, or leave it*. Ik heb genoeg mensen gillend zien wegrennen.' **Paul**: 'Maar laten we wel wezen. Wij zijn toch allemaal *the have's* en niet *the have's not*.' **Erwin**: 'Je hebt hier inderdaad geen slecht leven. Ik denk dat het financieel zelfs beter is dan in Nederland.' **Bart**: 'Zolang je gezond bent en een baan hebt is het hier fantastisch.' **Erwin**: 'Leuke dingen doen is makkelijk. Ik heb mijn vliegbrevet gehaald en vlieg regelmatig over de oceaan. Daar doen ze hier niet moeilijk over. De Nederlandse regelgeving zou dat niet toestaan.'

Paul: 'Elkaar iets gunnen is ook typisch Amerikaans.' **Hans** herkent dat: 'Ik reed in Nederland een vijftien jaar oude Porsche (goedkoper dan een nieuwe Ford Fiesta). Wat heb ik een commentaar gehad! Nu heb ik een gloednieuwe BMW en krijg alleen maar leuke opmerkingen! Men gunt elkaar de dingen. Nog zoiets. Werkloosheid is hier *no big deal*. Daar praat je gewoon over. Er komt wel weer een nieuwe baan.' Toch ligt dat volgens **Paul** niet zo eenvoudig. 'Als je geen baan hebt en je wordt ziek dan heb je echt een heel groot probleem! Dan word je aan je lot overgelaten.' **Hans**: 'Dat klopt. Medische voorzieningen zijn hier erg slecht geregeld. De verzekering vergoedt lang niet alles.' **Bart**: 'Veel mensen leven door economische noodzaak op straat. Niet door een drugs-, of alcoholverslaving. Ze zijn sterk afhankelijk van liefdadigheid, want een sociaal vangnet kent Amerika niet.' **Marcel**: 'Het is een harde maatschappij met zwervers als geaccepteerd straatbeeld.'

Uit een laatste vragenronde blijkt geen van de alumni plannen te hebben om weer terug te gaan naar Nederland. Paul krijgt binnenkort promotie tot director en het kan zijn dat-ie daarna uitvliegt naar een vestiging elders in de wereld. Marcel wil zijn kinderen een stabiele opvoeding geven en blijft voorlopig

Peter Holzmann (37) die basgitaar speelde in de campusband Chaos, studeerde na de HTS van 1991 tot 1994 elektrotechniek 'Er was altijd iets te doen op de UT en ik werkte met hooggekwalificeerde mensen.' Sinds 1996 woont en werkt hij in San Jose. Hij is manager bij Winbond, een Taiwanees bedrijf.

Hans van Rietschote (52) was de eerste voorzitter van de handboogschietvereniging op de UT. Studeerde van 1971 tot 1978 toegepaste wiskunde. Sinds 1997 woont Van Rietschote in Sunnyvale en werkt er als senior director technology scouting bij Symantec. 'Ik drink nog elke ochtend uit een UT-soepkom.'

Erwin Bellers (40) studeerde na de HTS van 1989 tot 1993 elektrotechniek aan de UT en promoveerde in 2000 aan de TU Delft. Hij woont inmiddels zes jaar in Amerika, Fremont. Bij Philips Semiconductors werkt hij als senior video architect. Bellers heeft 24 patenten op zijn naam staan. Over de UT: 'Ik studeerde cum laude af en weet nu dat ik de juiste studierichting heb gekozen.'

zitten waar-ie zit. Pensioen voor Hans, de oudste van het stel? No way, dat is leeftijdsdiscriminatie. Hij blijft gewoon bij Symantec werken. Bart vertrekt binnenkort naar Washington DC om daar als technisch attaché aan de slag te gaan. Ook Peter en Erwin denken er niet over te vertrekken. 'Je hebt hier zo veel kansen en het leefklimaat is erg prettig.' Ook al blijven de mannen Amerika trouw, missen doen ze het kikkerlandje wel, met familie en vrienden stipt op nummer één. En ja, de Nederlandse gezelligheid, daar ontbreekt het nog wel 'es aan, vinden ze. 'Lekker op een terrasje een biertje drinken. Dat mag hier niet.' Paul:

'Ik vind buitenspelende kinderen een gemis en het verenigingsleven, dat is de Amerikanen vreemd. Bart zou graag een kritisch nieuwsprogramma op de Amerikaanse televisie willen zien. Hans: 'En de lekkere DE-koffie, die mis ik ook!' Druk napratend verlaten we de vergaderruimte, het is tijd voor een groepsfoto buiten. Criminaliteit, president Bush en de gouverneur van Californië Arnold Schwarzenegger passeren nog vlug de revue. Bush, daar hebben ze geen hoge pet van op. Schwarzenegger, die doet het zo gek nog niet. Dan stapt ieder in zijn ruime gezinswagen.

Bart Sattler (33) werkt sinds 2003 als technisch attaché bij het Ministerie van Economische Zaken en houdt nieuwe technologische trends scherp in de gaten. Ook van de ondernemingszin van de UT is hij goed op de hoogte. Van 1993 tot 2000 studeerde hij technische bedrijfskunde. Over de UT: 'De campus was mooi en Enschede een erg leuke stad.' ■

Regina Nijmeijer (34) had geen idee wat Silicon Valley inhield toen ze er na haar afstuderen in 1996 bij een kleine start-up aan de slag ging. De alumna technische natuurkunde woont en werkt inmiddels tien jaar in de Californische hightechregio samen met haar Amerikaanse man en zootje. 'Geen bewuste carrièreplanning hoor. Ik wilde gewoon het vliegtuig in en zo ver mogelijk weg.' Anne-miek Hamelinck (37) heeft een bestuurskundeachtergrond en werkt als trendwatcher in San Francisco.

Tegenwoordig werkt Regina Nijmeijer voor KLA-Tencor Corporation in San Jose en woont ze een tiental kilometer verderop in Mountain View. In het naastgelegen stadje Palo Alto is koffiewinkel Starbucks de ontmoetingsplek voor het interview. Het is lunchtijd en Regina stelt voor een hapje te eten in een Italiaans restaurant verderop. Daar vertelt ze over the *American way of life*. 'Het is maar net wat je gewend bent,' steekt ze van wal. 'Kijk, een glas water bij het eten is hier altijd gratis, net als het toiletgebruik. In Nederland moet je daarvoor vaak betalen. Ik bedoel, door ergens anders te wonen krijg je een spiegel voorgeschoteld. Zo kom je tot een ander inzicht dan wat voor je eigen gevoel normaal is. Wat goed is, is een heel ander verhaal.'

Ze praat rustig en bescheiden. Het Nederlands kost haar soms moeite, zo lijkt het. 'Qua taal zal ik nooit het niveau van een Amerikaanse *native speaker* bereiken. Zelfs na tien jaar vragen ze nog steeds: waar kom je vandaan?' De Valley is het Amerika dat ze kent. In andere delen van het land is ze alleen op vakantie geweest. 'Dit stukje VS bevalt me prima. Ik leef actief, ben veel buiten om te wandelen of te fietsen. Ook spreek ik vaak buiten de deur af.' Een échte drive om naar de States te gaan had Nijmeijer niet, maar door haar stage bij Becton Dickinson in San Jose ging ze zich steeds meer thuis voelen in het land van de ongekende mogelijkheden. 'Ik kan hier mezelf zijn. Er leven hier zo veel verschillende

culturen met en naast elkaar dat het niet uitmaakt wie je bent. Het is gemakkelijk om hier een vreemde te zijn.'

Als product marketingmanager bij KLA-Tencor is ze verantwoordelijk voor de uiteindelijke verkoopbaarheid van software (user interface en algoritmes) voor halfgeleider metrologie instrumenten. 'Ooit heb ik ze wel getest, maar ik richt me nu alleen op de verkoop ervan. Nee, echt ingenieurswerk is het niet meer. Het marketingvak leerde ik door het gewoon te doen. Veel oefenen en vragen stellen. Zo ontwikkelde ik een gevoel voor de markt. Als ik eenmaal een besluit heb genomen, maak ik mij er geen zorgen meer over, ook al loop ik het risico een verkeerde beslissing te hebben genomen wat het bedrijf miljoenen dollars kan kosten. Ik doe mijn huiswerk goed, neem altijd weloverwogen een besluit

Regina Nijmeijer

Markt en

en zorg ervoor dat de personen die me moeten steunen, achter me staan.' Regina Nijmeijer ligt veel eerder wakker van kleinere dingen. 'Zoals het gebrek aan teamwork omdat we net een aantal reorganisaties achter de rug hebben. Dat moet beter.'

Ze werkt parttime: vijf dagen in de week van acht tot twee. 'Als een van de weinige mensen hier. Daar heb ik echt voor moeten vechten. Collega's waarschuwden me dat het niet goed voor mijn carrière is en dat ik de kans loop ontslag te krijgen.' Optimistisch: 'Ach, dan vind ik wel ergens anders een baan. Het is een kwestie van voor wat hoort wat. Bij KLA-Tencor kennen ze me en weten ze wat ik doe. Ze vinden me goed en daarom kan ik voorwaarden stellen. Onze meeste klanten zitten in Azië en officieel word ik geacht dertig procent van mijn werktijd op zakenreis te zijn. Maar dat wil ik niet! Mijn gezin is voor mij belangrijker. Net als vrienden.

Elke *expat* zit hier in hetzelfde schuitje: ver weg van familie. Daarom zijn goede vrienden onmisbaar. Zij zijn in feite je familie.'

Met een flinke dosis lef en een tikkeltje geluk kwam Anne-miek Hamelinck na haar studie bestuurskunde van de gemeente Arnhem, via Singapore in San Francisco terecht. In deze metropool werkt ze als een soort trendwatcher voor het Engelse bedrijf Bite Communications en jaagt ze op the perfect match tussen de wens van de consument en de ontwikkelingen in de hightech.

Bite Communications bevindt zich op de zevende verdieping van een modern, strak gelijnd bedrijvengebouw in hartje San Francisco. Herkenningspunt van het zakencentrum is de beige piramidale wolkenkrabber temidden

Anne-Miek Hamelinck

trends

van andere forse kantoorcomplexen. Al met al een imposante skyline. Het Engelse communicatiebureau is trendy. Vrolijke kleuren, veel glas en openheid op de werkvloer waar de ongeveer zestig medewerkers in blokken van acht bij elkaar zitten. Ook de *chief executive officer* is er te vinden, vertelt Hamelinck. Tegenover de kantoorruimte een bibliotheek, een ontmoetingsruimte en een brainstormhoek met felgekleurde kussens, bankjes en white board wanden. 'Lekkere snacks en soms een borrel doen de creativiteit goed. Zo komen we hier tot nieuwe ideeën.' Ook het uitzicht werkt mee: de helblauwe baai met z'n karakteristieke ijzeren Bay Bridge, die de stad verbindt met de regio Oakland waar Hamelinck sinds twee jaar in het stadje Pleasant Hill woont en waar ook de universiteit van Berkely is te vinden. In een café om de hoek waar men zijn

eigen bier brouwt en tapt, vertelt Anne-Miek geanimeerd over haar kleurrijke carrière. 'Na mijn afstuderen in 1994 kwam ik bij de gemeente Arnhem terecht. Eerst bij de afdeling Grondzaken en later bij de communicatieafdeling van de dienst Milieu en Openbare Werken.' Dat verliep allemaal prima totdat ze last kreeg van haar Azië-bug. 'Ik ben veel op vakantie geweest in Azië. Dat land trekt me enorm. Ik waagde de gok. Verkocht alles en vertrok in 1997 naar Singapore.' De sprong in het diepe pakte goed uit. Uit de lokale Gouden Gids selecteerde ze een aantal PR-bureaus; één bureau, gespecialiseerd in hightech, zag het wel zitten om een buitenlandse aan te nemen. 'Waarschijnlijk om een soort *good will* te kweken bij de grote Amerikaanse bedrijven die ze als klant hadden.' Na twee jaar werd toch ook Singapore te klein voor haar. 'Mijn baas zei: als je echt wat in de hightech wilt doen, dan moet je

naar Silicon Valley.' En zo bivakkeerde Hamelinck in de zomer van 1999 drie weken in San Francisco. 'Tijdens de internetboom.' Vertelt: 'Ik stuurde twaalf sollicitatiebrieven, had negen gesprekken en zes job offers.' Ze koos voor de Antenna Group Marketing Communications, wederom een klein PR-bureau. 'Het klikte goed, maar eerst moest ik in Nederland wachten op mijn werkvisum.' Bij haar oude baas – de gemeente Arnhem – kon ze intussen wat communicatiewerk doen en een half jaar later, in oktober 1999, begon ze aan het Amerikaanse avontuur. 'In diezelfde maand leerde ik mijn man kennen die ook bij de Antenna Group werkte.' Ze lacht: 'Een drukke maand dus.' Maar na die topjaren kwam de klad erin. 'Collega's kregen ontslag en ook ik voelde me onzeker over mijn toekomst.' Reden voor haar uit te zien naar iets nieuws. 'Bite Communications sprak

me onder meer aan vanwege de *benefits*. Het is een Europees bedrijf waar parttime werken mogelijk is en je meer dan tien dagen vakantie per jaar hebt.' Toen Hamelinck in 2002 bij het PR-kantoor begon, werkten er vijf mensen. 'Op dit moment zijn we gegroeid tot zo'n zestig medewerkers en hebben we naast het hoofdkantoor in Londen ook een vestiging in Zweden en New York.'

Hamelinck heeft bij Bite een *all round job*. 'Ik startte in de hightech PR en ben nu gespecialiseerd in *industry analyst relations* en zoek uit wat consumenten van bepaalde technologieën willen: wat is de vraag van de klant en hoe koppel ik deze aan bijvoorbeeld Sun Microsystems, mijn grootste klant op dit moment. Via de media, maar vooral via zogeheten *industry analysts* probeer ik de mening van potentiële kopers te beïnvloeden richting producten van Sun. Daarom moet ik precies weten waar het hightech bedrijf mee bezig is, wat de allerlaatste trends zijn en hoe Sun daarop in kan spelen met bestaande of nieuwe producten. Soms brengen we een *industry analyst* één dag in om ze bij te laten praten. Kosten: twaalfduizend dollar.' Maar het werkt ook omgekeerd: Sun betaalt voor Hamelincks advies 220 dollar per uur. 'Elk kwartaal krijg ik negenhonderdduizend dollar van Sun. Die moet ik zelf budgetteren naar uren en uitrekenen hoeveel collega's ik op deze klus kan zetten. Een hele reekensom die zowel bovenop mijn taak als adviseur komt als bovenop mijn managerfunctie, want ik heb ook nog eens de leiding over twintig man.' Hard werken dus. 'Maar dat doet iedereen hier. Dat is Amerika.' Een land, dat ze nogal conservatief vindt. 'Mijn man en ik kregen een dochtertje, Senne, vóór ons huwelijk. Dat kon toch echt niet, was de algemene gedachte.' Hypocriet vindt Hamelinck het wel. 'Maar het is acceptabel. Gelukkig is San Francisco één van de meest liberale steden van Amerika.' ■

*Wie: Bernard Drost (40)
 Studie: toegepaste wiskunde
 Afgestudeerd: 1991
 Functie: chief technology officer
 bij Innoveer Solutions in Cambridge*

Een Amerikaans paspoort zal Bernard Drost niet zo snel aanvragen, hij is Nederlander en dat bevalt hem eerlijk gezegd prima. Sinds 1995 woont hij aan de oostkust van de Verenigde Staten. Hij kwam er voor een baan en bleef er voor de liefde. Inmiddels werkt hij als ‘Chief Geek’ bij het mede door hemzelf opgerichte consultancybedrijf Innoveer Solutions. In Cambridge, Massachusetts.

Geen Amerikaan,

Bernard Drost reageert verschrikt als we hem vertellen dat hij een Amerikaans accent heeft. ‘Ah, nee toch! Dat vind ik helemaal niet leuk.’ Toch is het zo, de Amerikaanse ‘r’ rolt kennelijk onbewust zijn mond uit.

We ontmoeten Drost in Cambridge, een plaats die door de Charles River van het veel grotere Boston wordt gescheiden en die vooral bekend is van de topuniversiteiten Harvard en het Massachusetts Institute of Technology. Vlakbij de metrohalte MIT, in het zakencentrum van Cambridge, houdt Innoveer Solutions kantoor: een grote ruimte met veel lege bureaus, meer is het eigenlijk niet. ‘Net als de meeste van onze consultants ben ik hier bijna nooit’, zegt de chief technology officer, die vrijwel altijd onderweg is naar klanten in Amerika of Europa. ‘Misschien een dagje per maand ofzo. Bovendien doe ik veel vanuit huis.’

Onder het genot van een enorme sandwich in een nabijgelegen Ierse pub maakt Drost de mentale sprong

van Cambridge 2006 naar Enschede 1986. Alhoewel, heel groot is die sprong niet: pas geleden nog werd hij met zijn studententijd geconfronteerd, tijdens een reünie van herendispuut Yunophiat in Boedapest. Ook de jonkies gingen mee. ‘Die zijn echt niet bij te houden, qua drankconsumptie’, grinnikt Drost. Hij studeert zelf van 1986 tot ‘91 toegepaste wiskunde in Enschede. ‘Een lastige studie. Ik probeerde altijd het praktische er uit te halen, heb zelfs nog met studievereniging Abacus een symposium georganiseerd over wat je nu eigenlijk kan met wiskunde.’ Student Bernard woont in mannenhuis Villa Delphia, badmintont, hockey en tennist. Na een baan in Nederland vertrekt hij in 1993 voor het eerst naar Amerika, in eerste instantie slechts voor een project van een paar maanden voor het bedrijf Cambridge Technology Partners. Uiteindelijk blijft hij er veertien maanden. ‘In de dertiende maand ontmoette ik mijn vrouw, een Amerikaanse uit Boston.’ Zijn werkgever

vraagt hem te assisteren bij het opzetten van een aantal vestigingen in Europa en hij en zijn vrouw reizen twee jaar door Europa. In 1995 vestigen ze zich definitief in Amerika, zijn vrouw ‘wil ook wel eens carrière maken’.

Dan, halverwege 1998 rinkelt de telefoon. Aan de lijn Adam Honig, iemand die hij vaak kent uit de consultancywereld. Drost: ‘Adam vroeg of ik met hem en een aantal anderen een bedrijf wilde beginnen. Dat wilde ik wel.’

Ho! *Ging het echt zo makkelijk?* Drost: ‘Nou, ik heb er wel even over nagedacht, maar ik hou wel van nieuwe dingen opzetten. Bovendien groeide Cambridge Technology zo razendsnel, ik had wel door dat dat niet goed kon gaan. En ik was toe aan een nieuwe uitdaging.’ Innoveer Solutions, zo heet het nieuwe bedrijf dat zich bezighoudt met software-ontwikkeling op het gebied van sales, customer service en marketing. Acht jaar later zit Drost er nog steeds. ‘Als chief technology officer zet ik de strategie uit op het gebied van

techniek en help bij de ontwikkeling van nieuwe consultancyproducten. Voor onze klanten fungeer ik als technisch architect, maar ik doe ook projectwerk.' Innoveer Solutions heeft anno 2006 vestigingen in Boston, New York, Amsterdam en Londen; aan een vestiging in Mumbai, India wordt gewerkt. Het is echt een Amerikaans bedrijf, vertelt Drost. 'Alles wordt vanuit Amerika beslist. Wel zijn de arbeidsvoorwaarden lokaal geregeld, zodat onze werknemers in Amsterdam gewoon een Nederlandse hoeveelheid vakantiedagen op kunnen nemen.' Drost werkt zelf zo'n 50 tot 60 uur per week en heeft een schamel aantal vrije dagen. 'Maar in het weekend werk ik niet.' Zuchtend: 'Ook probeer ik mijn Amerikaanse collega's uit te leggen dat twee weken vakantie nemen gewoon moet kunnen. Dat dat heel gewoon is.' Drost zit bij Innoveer nog steeds op zijn plek en denkt dat hij voorlopig wel in Amerika blijft. 'Ik zie me hier mijn pensioen wel halen. Maar Amerikaan

Wie: Jaap van Reijendam (39)

Studie: informatica

Afgestudeerd: 1994

*Functie: system integration project manager
op de Brandeis University in Boston*

wel Amerikaan

word ik niet, ik ben Nederlander en dat bevalt prima. Misschien dat mijn vrouw en ik op termijn nog wel een paar jaar naar het buitenland gaan, naar de vestiging in Londen bijvoorbeeld.' Aan de Amerikaanse cultuur heeft hij moeten wennen. 'De sfeer is anders, Amerikanen zijn nogal geforceerd. Er moet altijd een prestatie neergezet worden, zelfs als je gewoon met vrienden in de kroeg staat. En werk is heel belangrijk, je baan bepaalt wie je bent. Op succesvol zijn ligt een grote druk. Zeggen dat iemand iets fout heeft gedaan is hier not done. Je moet zeggen dat je het zelf ánders had gedaan. Soms wel lastig hoor, dat politiek correcte gedoe.' In zijn spaarzame vrije tijd doet Drost heel Amerikaans aan joggen. Maar ook is hij secretaris van de Nederlandse club in Boston. 'Een paar jaar geleden vierde ik daar Koninginnedag, maar ik vond er niks aan. Dan kan je gaan zeuren óf zelf in de organisatie stappen. Dit jaar was Koninginnedag een groot succes, met volop haring en oranjebitter.'

Jaap van Reijendam vertrok in 1997 naar Amerika om daar tijdelijk als consultant aan de slag te gaan. Bijna tien jaar later is hij verknocht geraakt aan dit land van opportuniteiten. Inmiddels is de alumnus getrouwd, heeft hij twee kinderen en een baan als project manager op de Brandeis University in Boston, Massachusetts.

Een zonnige herfstdag. Het is een prachtige wandeling naar Brandeis University in Boston. In deze tijd van het jaar kleuren de bomen in de staat Massachusetts felrood, oranje en geel. De universiteit ligt op een heuvel, net buiten de stad. Na een lichte klimpartij van een kwartiertje- langs studentenhuizen en de bestuursvleugel- bereiken we het gebouw waar Jaap van Reijendam werkt bij de IT-afdeling van de universiteit. 'Brandeis heeft 3000 bachelors en 1500 masters en PHD-studenten en is vernoemd naar de eerste Joodse rechter in het hoogrechtshof van

de Verenigde Staten', vertelt Van Reijendam. 'Het is geen universiteit met een naamsbekendheid zoals Harvard of Princeton, maar Brandeis staat wel in de top 40 van beste Amerikaanse universiteiten. Een hele goede score dus.' Van Reijendam zit helemaal op zijn plek, vertelt hij. Maar dat ging niet vanzelf. Na zijn studie informatica begon hij als consultant bij Cap Gemini, waar hij zich in het administratieve softwaresysteem Peoplesoft specialiseerde. In 1997 besloot hij op dat gebied zijn geluk te beproeven in Boston. Voor een jaar of drie, in eerste instantie. Maar al snel ontmoette hij zijn vrouw Kathy. 'Helaas had Cap Gemini na vier maanden geen werk meer voor me. Ik verloor m'n baan en daarmee mijn visum en moest dus terug naar Nederland. Er volgden stressvolle maanden. Uiteindelijk vond ik toch een nieuwe baan, bij KPMG Consulting. In oktober 1998 keerde ik weer terug naar Boston. Mijn appartement met spulletjes had ik gelukkig aangehouden.' Bij KPMG werkte hij vijf jaar, maar >>

langzaam raakte hij uitgekeken op de consultancy business. Als project manager viel het hem op hoe gespitst bedrijven zijn op het maken van ‘alleen maar winst’ en hoe ‘vriendjespolitiek kan leiden tot slecht bestuur’. Van Reijendam besloot een *move* te maken en vond een nieuwe baan bij een universiteit in het arme stadje Providence. ‘Dat was een overheidsuniversiteit, die zich richtte op het opleiden van kinderen uit arme wijken. Negentig procent van de kinderen die op deze universiteit afstudeerden, waren de eerste uit een gezin die een academische opleiding genoten. Een goede zaak, vond ik. Maar voor mezelf was Providence te ver weg, ik moest veel reizen. Bovendien verdiende ik niet zo veel. Ik was op zoek naar een uitdaging in een intellectuelere omgeving.’

En die vond Van Reijendam op de Brandeis University, een private universiteit. Hij is als *system integration project manager* verantwoordelijk voor de ontwikkeling en ondersteuning van administratieve systemen voor de personeels- en studentenadministratie. ‘Brandeis heeft een heel duidelijke missie voor *social justice*. Onze business school richt zich op

het opleiden van mba's uit derde wereldlanden.’ Jaap voelt zich met die missie nauw verwant. ‘Het verschil tussen arm en rijk is in de Verenigde Staten veel groter dan in Nederland. En dan woon ik nog in de rijke staat Massachussets. In het zuiden is de armoede veel schrijnender. Ik heb een goed inkomen en kan prima leven, maar ik ken ook mensen van wie ik me afvraag hoe ze überhaupt rondkomen. De overheid doet niet zoveel. *Charity* is daarom heel belangrijk in Amerika. Wij doen dat bijvoorbeeld via onze kerk.’ Van Reijendam vertelt dat hij en zijn vrouw zijn aangesloten bij een protestantse kerk in Boston. ‘Ik kom uit een domineesgezin. Toen ik in Amerika kwam zocht ik direct een kerk op, zodat ik me bij een bepaalde *community* kon aansluiten. Er gebeurt hier namelijk ontzettend veel in kerkverband, zoals het voeren van politieke acties. Zo heeft onze kerk zich ingezet voor het homohuwelijk. Massachussets is de enige Amerikaanse staat waar een dergelijk huwelijk is toegestaan.’

Er wordt hard gewerkt op Brandeis, vindt hij. ‘Dat geldt sowieso voor de privé-

sector. Het bonussysteem werkt gewoon goed. Bij overheidsinstellingen heerst meer een ‘van negen tot vijf- mentaliteit’. Mensen die bij Brandeis werken zijn dan ook echt trots op hun universiteit. Laatst stonden we met onze afdeling massaal de eerstejaars te verwelkomen’, lacht hij. Als we een rondje maken over het universiteitsterrein vertelt hij dat ook hier elk gebouw is vernoemd naar een gulle alumnus. ‘Heel normaal in Amerika.’

Van Reijendam heeft geen plannen om terug naar Nederland te gaan. Sterker nog, hij begint zich steeds meer verantwoordelijk te voelen voor wat er in de Verenigde Staten gaande is en wil zijn stem laten horen. ‘Ja, ik wil Amerikaans staatsburger worden. Hier ga ik oud worden. Ik heb een fantastische baan, een fijn gezin en leuke schoonouders.’ Is er niets meer dat hem Nederland doet missen? Na even nadenken: ‘Het landschap, op de fiets de polder in en dat hele speciale Hollandse licht.’ ■

MOBILITEIT, RUIMTE EN WATER

INFRAM

INFRAM is een zelfstandig adviesbureau op het gebied van beleid, beheer en onderhoud van de civiele infrastructuur. Sinds de oprichting in 1995 is Infram uitgegroeid tot een toonaangevende onderneming met ongeveer 30 medewerkers. INFRAM is sterk in innovatie, advisering en ondersteuning bij het beheer van de infrastructuur en de ruimtelijke omgeving. Vanuit verschillende disciplines worden zowel de bestuurlijke en bedrijfskundige, als de functionele en technische aspecten van het beheer afgedekt. INFRAM richt zich hierbij op de beleidsvoorbereiding, het beheer, het management rondom het beheer en de beleidsevaluatie.

INFRAM B.V.
Postbus 16, 8316 ZG
Marknesse
Tel.: 0527 - 24 11 20
Fax: 0527 - 24 11 19
E-mail: info@infram.nl
www.infram.nl

INFRAM is een kennisgericht bedrijf. Het ontwikkelt nieuwe producten in eigen huis, maar ook samen met haar partners en begeleidt, in opdracht, onderzoek bij derden. Ondanks de groei en een uitgebreid takenpakket is INFRAM er in geslaagd om het organisatieprofiel plat te houden.

De bedrijfscultuur wordt gekenmerkt door een informele werksfeer, ruimte voor initiatief en weinig regulering.

- Heb jij een afgeronde HBO of universitaire opleiding op het gebied van civiele techniek, werktuigbouwkunde, (technische) bedrijfs- of bestuurskunde, aangevuld met minimaal 4 jaar relevante werkervaring?
- Heb jij affiniteit of interesse in financieel economische, planologische of vervoerskundige vraagstukken in binnen- en buitenland?
- Kun je goed zelfstandig werken en beschik je over uitstekende communicatieve en schriftelijke vaardigheden?

INFRAM is altijd OP ZOEK naar enthousiaste en gedreven medewerkers ter uitbreiding van ons team.

Herken je jezelf in bovenstaande punten en spreekt het profiel van ons bedrijf je aan, neem dan contact op met Franc Driessen, tel. 06-51209500 of franc.driessen@infram.nl. Wil je meer informatie over Infram, kijk dan op www.infram.nl.

INFRAM STAAT VOOR EEN INTEGRALE AANPAK EN TOEPASBARE OPLOSSINGEN

UT-medewerkers geven er rondleidingen

Passie voor

Nog geen twintig jaar geleden was het grauwe en smerige Ruhrgebied een echte Kohlenpott. De luchtvervuiling was tot in het oosten van Nederland merkbaar. Met zijn zware industrie, die ook in de oorlog op last van Hitler op volle toeren draaide, was 'Das Revier' (het gebied) vooral in de jaren vijftig het trekpaard van het Duitse Wirtschaftswunder. Twee alumni, Peter Timmerman en Gert-Jan Hospers, ontdekten het nieuwe Ruhrgebied vijf jaar geleden en maakten er een studieobject van.

De grote tijd van steenkolenmijnen, chemische industrie en staalfabrieken is vervlogen. De rook is opgetrokken, de imposante fabriekscomplexen zijn tegenwoordig de dragers van een vitaal cultuurlandschap. De sporen van het industriële verleden zijn echter onuitwisbaar. Dat is ook meteen de charme van het gebied tussen Gladbeck en Dortmund, waar meer dan 5,5 miljoen mensen wonen. Met z'n 4400 vierkante kilometer is het Ruhrgebied net zo groot als de provincie Overijssel. Met veel geld en uitgekiende publiciteitsactiviteiten is Das Revier sinds 1989 bezig aan een ongekende opmars. De werkloosheid is er nog steeds hoog (13 procent), maar de toeristenindustrie bloeit en de milieusector is met 200 duizend arbeidsplaatsen een ware groeisector. Eind jaren vijftig zijn de eerste tekenen zichtbaar van een wereldwijde kolencrisis. De vraag naar steenkool loopt terug, er dienen zich goedkopere energiebronnen aan zoals aardgas en olie. In tien jaar tijd moeten tachtig mijnen hun schachten sluiten. Ruim 320 duizend mijnwerkers verliezen hun baan.

Hospers (rechts) en Timmerman op de hoogoven in Duisburg Nord. Op de achtergrond het imposante hefboommechanisme waarmee het deksel van de hoogoven geopend werd, zodat er verse cokes, ijzererts en ongebluste kalk in gestort konden worden. Waar vroeger gebuffeld werd, kijkt de 'roesttoerist' tegenwoordig prachtig uit over het groene Ruhrgebied.

In de jaren zeventig eist ook de oliecrisis zijn tol: de staalindustrie met bedrijven als Krupp, Thyssen en Mannesmann, raakt zwaar in de problemen. Er vallen massaontslagen, hele fabrieken worden gesloten. Vervangend werk is er niet, want het Ruhrgebied heeft een economische monostructuur. Omdat slopen te duur was werden vijftig enorme, leegstaande fabriekshallen, mijnschachten, cokesfabrieken en hoogovens in een tijdsbestek van twee decennia tot cultureel erfgoed verheven. De machtige installaties vormen een indrukwekkend decor, je kunt

van de vorige eeuw. In 1914 had Krupp zeshonderd mensen in dienst om het immense pand draaiende te houden. Er was zelfs een eigen spoorwegstation aan de Baldeneysee.

De meeste fabriekscomplexen zijn vrij toegankelijk, zoals het ruige Landschapspark Duisburg Nord en de gecultiveerde Zeche Zollverein in Essen. De toegang tot de markante, torenhoge gasometer in Oberhausen is een paar euro maar dan zie je ook wat. Binnen is het doodstil en donker, op een paar spaarlampjes na. Spectaculair is de glazen lift die de bezoeker naar het bovenste niveau tilt. Met fraai uitzicht over het hele gebied.

Timmerman: 'Vanaf die plek zie je hoe de infrastructuur van het Ruhrgebied tot stand is gekomen. Eerst werd de fabriek gebouwd, dan volgden de spoorwegen, de kanalen en de huizen. Logisch vanuit de industriegedachte, maar planologisch leek het er niet op. Enschede is destijds ook gebouwd rond haar textiel fabrieken en je ziet nog steeds de gaten waar de

kolen- en staalindustrie houdt of je hebt geschiedkundige of sociaal-geografische belangstelling, óf je wilt gewoon een dagje weg, dan kun je hier prima terecht.'

De regen valt met bakken uit de hemel, de aantrekkende wind giert uit de noordwesthoek. Het oude hoogovencomplex van Landschapspark Duisburg Nord steekt macaber af tegen de grauwe hemel. De fotograaf haalt zijn hart op. 'Dit weer hoort bij het Ruhrgebied,' vertelt Timmerman terwijl hij voorgaat op de roestige, glibberige trap die via allerlei tochtige tussenplateaus leidt naar de top van het complex. Hospers knikt. Ook hij kent de weg naar boven op z'n duimpje. Het is elke keer weer een belevenis om het landschap steeds kleiner te zien worden. Hun gezelschap, twee verslaggevers van het UT-Nieuws, volgen niet al te vastberaden. Over hoogtevrees wordt niet gepraat. 'Hou je goed vast, het kan hier waaien.'

Om de spanning te breken verhaalt Peter, de ingenieur van het duo, vrolijk over de technische kanten van de oven, die hoog boven de erts- en kalkbunkers uittorent. Het leuke is dat hij in de tegenwoordige tijd spreekt. Alsof de fabriek nog in bedrijf is. 'Kijk, daar rechts zie je de lierhuizen die via een ingenieus kabelsysteem de hoogoven bevoorraden. De reusachtige buizen dienen voor de afvoer van gassen die bij het hoogovenproces vrijkomen.'

Het uitzicht vanaf de tachtig meter hoge hoogoven in Landschapspark Duisburg Nord is indrukwekkend. Loodrecht naar beneden kijken is zelfs voor durfals niet aan te raden. Een bredere blik met een hoek van zeg maar vijfenveertig graden is aangenamer. We zien de vier cilinders die samen de zuiveringsinstallaties vormen om het roet uit het hoogovengas te centrifugereren. Rechts daarvan de compressoren om het gas onder druk te zetten. 'Dat gas wordt via kilometers lange buizen naar andere industriecomplexen gestuurd voor verder gebruik', aldus onze gids. Verderop zien we het -voor die tijdslijmgebouwde hefboommechanisme waarmee het deksel van de hoogoven geopend werd, zodat er verse cokes, ijzererts en ongebluste kalk in gegooid konden worden. >>

Kohlenpott

er eindeloos dwalen zonder mensen tegen te komen. Hier ploeterden de Duitse, Italiaanse en Oostblokarbeiders broederlijk naast elkaar en heersten de staalbaronnen. De kolossale Villa Hügel in Essen, tegenwoordig regionaal cultuurcentrum, getuigt van die koloniale tijd. De staalmagnaat Krupp en zijn familie bewoonden het pand in het begin

complexen hebben gestaan.' 'Dit is een gebied met vele geheimen', onthult Hospers. 'We gaan er vaak heen, praten er met mensen, ontdekken nieuwe installaties en andere restanten uit het nabije verleden. Met de auto ben je er in ruim een uur. Er zijn uitstekende wandel- en fietsroutes. Als je van de techniek van de zware

De esthetiek van de-industrialisatie: roestige buizen die de meest fascinerende patronen en kleuren vertonen en vervallen installaties die door de natuur worden opgeslokt. In het Ruhrgebied spreekt men in dat kader vol trots van 'postindustriële Spontanvegetation'.

Vanwaar die passie voor het Ruhrgebied? Hospers: 'Ik bestudeer vanuit mijn vakgebied industrie-regio's, zoals Twente, Newcastle en het Deense-Zweedse Øresund. Regio's zijn historisch bepaald en zijn anders dan je denkt dat ze zijn. Het is fascinerend te zien hoe topregio's veranderen en als case dienen voor andere regio's. Oude industriesteden beginnen hip te worden. Kijk naar Manchester, Lille of Newcastle. Essen is in 2010 de culturele hoofdstad van Europa. Dat zijn ontwikkelingen waar Twente, als oude textielregio -ooit één van de grootste ter wereld en tegenwoordig de derde stedelijke agglomeratie van Nederland- nog wel wat van kan opsteken. We zouden hier meer aansluiting moeten zoeken met het industriële verleden en dat als 'merk' moeten uitdragen. Daar is lef voor nodig, dat klopt, maar dat is wel wat er in het Ruhrgebied gebeurt'. Timmerman: 'Ik hou van architectuur, fotograferen, beelden, bouwstijlen. De wisselwerking tussen techniek en ruimtelijke ordening is heel boeiend. Er is zoveel te zien. Het draait hier om de esthetiek van de industrialisatie en haar neergang.' We dalen behoedzaam af, pakken de auto en lunchen in een van de sfeervolle restaurants die zijn ingericht in de Zeche Zollverein, een oude kolenmijn en cokesfabriek.

Uitzicht vanaf de tachtig meter hoge hoogoven in 'Landschaftspark Duisburg Nord'. De vier cilinders links op de foto zijn zuiveringsinstallaties om roet uit het hoogovengas te centrifugereren. Rechts op de afbeelding staan de compressoren om het gas onder druk te zetten. Het gas wordt via kilometers lange buizen naar andere industriecomplexen gestuurd voor verder gebruik. ■

Gert-Jan Hospers (32)

Studeerde bestuurskunde aan de UT en algemene economie in Tilburg. Daarna -in 2000- werkte hij bij het ministerie van EZ, maar was daar al na negen maanden uitgekeken, omdat hij zijn vak niet vanachter een Haags bureau wilde bedrijven, maar vanuit een specifieke regio. Zoals Twente, zijn geboortegrond. Sindsdien is hij universitair docent economie aan de faculteit BBT van de UT, maar dat werkerrein trekt hij graag wat breder: hij noemt zich expert economische geografie. 'De UT zou daar in haar onderwijs wel wat meer aandacht aan mogen geven. Ik vind dat iedere student die hier komt studeren kennis moet nemen van de geschiedenis, cultuur, volksaard en actuele economische cijfers van deze regio. Ik ben bezig om daar een handboekje over te schrijven.' Eind 2004 promoveerde Hospers aan de UT op een proefschrift over regionaal-economische veranderingen in Europa. Daarin pleit hij voor het stimuleren van innovaties die unieke lokale tradities koppelen aan globale trends in de macro-economie. Casestudies van de economic change in de Deens-Zweedse Øresund, op Sardinië en in het Duitse Ruhrgebied bewijzen volgens Hospers dat die strategie werkt.

Peter Timmerman (34)

Is medewerker van het UT-bureau Studium Generale. Hij studeerde aan de UT wijsbegeerte van wetenschap, technologie en samenleving (WWTS). In zijn afstudeerscriptie richtte hij zijn vizier op vliegvelden, met daarin een sterk accent op de wisselwerking tussen techniek en ruimtelijke ordening. Met dat werkstuk behaalde hij in '99 de prestigieuze techniek- en maatschappijprijs van het KIVI.

Hospers en Timmerman zijn vrienden sinds ze elkaar een paar jaar geleden tegenkwamen op een door Timmerman geleide excursie van Studium Generale naar het Ruhrgebied. Qua kennis vullen ze elkaar helemaal aan, vertellen ze. Peter heeft als ingenieur zijn blik vooral gericht op de technische installaties, gekoppeld aan hun planologische inbedding. 'Ik ben vooral visueel en zintuiglijk ingesteld.' Gert-Jan heeft vooral oog voor aspecten als de regionale beeldvorming ('je zou het niet zeggen maar het Ruhrgebied is tegenwoordig een van de groenste gebieden van Duitsland') en de sociaal-economische ontwikkeling vanuit meso-perspectief. 'We zijn hier de laatste vijf jaar al zeker vijftien keer geweest en het blijft fascinerend. Deze streek kent vele geheimen en elke keer leren we er weer iets bij'. Het duo Hospers/ Timmerman is gaarne bereid rondleidingen ter plekke te verzorgen voor belangstellenden, zoals UT-personeel en -studenten. En wellicht ook alumni, die er met hun bedrijf een dagje (of meer) heen willen om het culturele erfgoed fietsend of te voet te verkennen. 'We hebben wel eens overwogen om samen een bureautje te beginnen', grappen ze. 'Maar dat komt er niet van om de simpele reden dat we het op de UT veel te goed naar ons zin hebben.'

Informatie

Googelen op Ruhrgebied levert al een hoop relevante sites op. Dit zijn de emailadressen van Timmerman en Hospers: peter.timmerman@utwente.nl en g.j.hospers@utwente.nl.

De UT, vertegenwoordigd door Kees van Ast (de financiële man binnen het college van bestuur) en Kees Eijkel (directeur Kennispark), lunchte eind november met de directeuren van Xsens, Virtu, Fortes en Micronit.

De aanleiding was dat deze vier UT-spin offs de Deloitte Fast 50 hadden gehaald, een ranking gebaseerd op de procentuele omzetgroei over vijf jaar. De UT mag dan een succesvol spin off-beleid voeren, qua groei blijven die startups vaak hangen. De vier directeuren, allen alumni, prijzen de UT, maar denken dat het nog beter kan.

Snelle

Fortes Solutions

+ 375 procent, 35^e
Sander Nijenhuis (35),
werktuigbouwkunde
managing director
14 personeelsleden

Fortes Solutions ondersteunt organisaties bij het succesvol managen van belangrijke projecten en programma's. Hun software, *Principal Toolbox*, is gebaseerd op de populaire PRINCE2-methodiek die wereldwijd leidend is.

Twente: 'De spoeling voor goed geschoold commercieel personeel is wat dun in Twente. Dat heeft z'n effect op de commerciële slagkracht van bedrijven. Misschien dat we op termijn onze R&D hier houden en de verkoop toch naar het westen verhuizen.'

UT: 'De UT was een belangrijke reden om juist hier met een eigen bedrijf te starten. Ze heeft prima voorzieningen. Dat veel spinoffs niet doorgroeien ligt volgens mij meer aan het ontbreken van skills op het gebied van commercie en marketing. Bovendien is er een gebrek aan voorbeeldfiguren; ondernemers aan wie je je kunt optrekken. Wat de universiteit met name doet is het faciliteren van horizontale netwerken; ze brengt jonge bedrijfjes met elkaar in contact. Strategisch en commercieel veel interessanter zijn echter verticale banden. Het zou fantastisch zijn als een aantal UT-alumni op hogere managementposities bereid zou zijn om een paar keer per jaar een uurtje te besteden aan het helpen van jonge ondernemers. Een *Advisory Board for High Tech Entrepreneurs*. Zoiets. Misschien dat de UT hierin een rol wil spelen. Voor de duidelijkheid: de UT is op het gebied van ondernemendheid leidend. Het kan alleen nóg beter.'

Toekomst: 'Volgend jaar om deze tijd hebben we een vestiging in Groot-Brittannië, waarschijnlijk in de buurt van Cambridge. In Engeland is veel potentie voor ons product. Wel of niet doorgroeien heeft ook te maken met "of het erin zit." Als die potentie er is, is het jammer die niet te benutten. Volgend jaar staan we gegarandeerd weer in de Deloitte Fast 50.'

Micronit

+854 procent, 19^e
Micha Mulder (31),
technische natuurkunde
algemeen manager
25 personeelsleden

Micronit ontwikkelt en fabriceert glazen microchips.

Ondernemen: 'Het starten van een bedrijf is per definitie een grote stap, maar als je eenmaal begonnen bent, ga je wel door. De financiering die we na anderhalf jaar kregen, was belangrijk, want zo konden we een doorgroei-stap maken. Cruciaal was de opbouw van onze eerste productielijn, waarmee we voor een grote klant chips voor DNA- en eiwit-analyses kunnen produceren. Meestal maken we kleinere series voor gespecialiseerde klanten en toepassingen. De mogelijkheid om gebruik te maken van de cleanroom op de UT was doorslaggevend, want daarom hoefden we zelf geen speciale cleanroom te bouwen. We verwachten dat ons personeelsbestand over vijf jaar zeker verdubbeld zal zijn.'

Leren: 'Als ondernemer heb ik een persoonlijke ontwikkeling doorgemaakt. Toen we in een paar maanden tijd doorgroeiden van drie naar elf personeelsleden, heb ik veel geleerd op het gebied van communicatie en het efficiënt managen van processen. Dat heb ik al doende, met vallen en opstaan, in de praktijk geleerd. Ook in de omgang met klanten ben ik gegroeid.'

UT: 'De UT is voor ons heel belangrijk geweest, bijvoorbeeld met de TOP-regeling. In de coaching kan de UT zeker wat voor startende ondernemingen betekenen. Het meest heb je aan een coach die niet te vrijblijvend met je samenwerkt; die bijvoorbeeld voor een halve dag per week in dienst is. Dan is de betrokkenheid groter. De UT kan haar netwerk inzetten om deze coaches te vinden. Verder staat op de UT veel apparatuur opgesteld die lang niet altijd voor honderd procent van de tijd gebruikt wordt. Beginnende bedrijven kunnen daar alleen maar van dromen. De UT kan het gebruik ervan, tegen commerciële tarieven, aanbieden.'

groeiers

Virtu

+736 procent, 25^e
Herke Plantenga (32),
bedrijfskunde
CEO
23 personeelsleden

Virtu Secure Webservices, gevestigd in het oude kantoor van De Nederlandse Bank tegenover de UT, biedt netwerkdiensten aan: housing, data-opslag en netwerkverbindingen.

Succes: 'Binnen Virtu doen we heel nadrukkelijk ook aan research en dat is denk ik ook een succesfactor. Dat hebben ondernemers en wetenschappers in ieder geval gemeen. Ze zijn beiden nieuwsgierig. Maar, we doen niet aan doorontwikkelen tot in het oneindige. Research moet snel leiden tot *return on investment*. Dat is natuurlijk redelijk ver verwijderd van theoretisch onderzoek. Dat we destijds in een groeimarkt zijn gestapt heeft natuurlijk ook geholpen. We hebben het voornamelijk zelf gedaan, al hebben we ook veel gehad aan de samenwerking met de UT.'

UT: 'Die lunch met Kees van Ast en Kees Eijkel vond ik een goed initiatief. De tijd is er ook rijp voor. Er komen steeds meer succesvolle bedrijven uit het oosten en goed voorbeeld doet goed volgen. We staan bovendien aan het begin van een economische opleving en ik hoop dat veel afgestudeerden de uitdaging aan willen gaan. Wij zullen ze daar graag bij helpen. En ja, dat heeft inderdaad ook zakelijke aspecten. De andere drie Twentse bedrijven in de Fast 50 hebben we als klant. We hebben dus alle belang bij succesvolle bedrijven in de regio.'

Coachen: 'Ik denk dat je als universiteit jonge ondernemers moet coachen. Met de theorie en vakkennis zit het wel goed, maar praktisch mis je nogal wat. De komst van een *vehikel* waarin je ervaren ondernemers in contact brengt met starters zou goed zijn. Een gezamenlijke achtergrond slecht barrières. En, laten we eerlijk zijn, zo'n verzoek is voor een ondernemer die het gemaakt heeft natuurlijk ook wel egostrelend.'

Xsens

+765 procent, 23^e
Per Slycke (32),
technische natuurkunde
Technisch directeur
20 personeelsleden

Xsens Motion Technologies ontwikkelt en levert producten voor het meten van beweging, oriëntatie en positie. Het bedrijf kreeg vrijdag 1 december tijdens de dies natalis van de UT de Van den Kroonenberg-prijs voor jong ondernemerschap uitgereikt (zie ook pagina 4).

Focus: 'In het begin richtten we ons op een consumentenproduct: een snelheidsmeter voor hardlopers. De techniek daarvoor werkte prima, maar commercieel was het niet zo'n succes. Op een gegeven moment waren we er letterlijk en figuurlijk klaar mee en hebben we ons helemaal gericht op de techniek erachter. Zo wordt onze technologie bijvoorbeeld gebruikt door het Britse Sonardyne in een 3D-oriëntatiesensor die een sonarsysteem helpt om met duikbootjes oliepijpleidingen te inspecteren. Een tweede belangrijke markt van ons is het meten van menselijke bewegingen.'

Groei: 'Bij de groeispurts die we hebben doorgemaakt, kwam mijn werk steeds meer richting strategie en netwerken te liggen en steeds minder bij de hands-on techniek. Gelukkig ben ik in ons bedrijf, waar nu 21 mensen werken, wel de technische directeur, dus ik mag me er inhoudelijk nog stevig mee bemoeien. De laatste jaren is de omzetgroei hard gegaan. Dat kwam omdat we in de jaren daarvoor onze technologie goed hebben doorontwikkeld waardoor we goed zijn aangeslagen in de markt.'

UT: 'We hebben veel gehad aan de UT. In de eerste plaats natuurlijk qua opleiding en, later, samenwerking. Ik denk dat de UT vooral een creatieve sfeer moet bieden waarin ondernemers zelf hun weg kunnen vinden. Ik ben voorstander van financiële steun maar met mate. Ook kan de UT kan veel betekenen voor beginnende ondernemers door faciliteiten beschikbaar te stellen: laboratoriumruimtes maar ook -op het oog- triviale zaken als snel internet en de bibliotheek. Actiever beleid in het investeren van het eigen intellectuele eigendom kan de positie van de UT en de regio versterken. Maar ja, daar is altijd spanning want wetenschappers moeten ook publiceren.'

De universiteit gaat met een gerenoveerd gebouw Langezijds ruimte bieden aan kleine, innovatieve bedrijven. Op de foto de vier 'doorbroken' spin offs Xsens, Virtu, Fortes en Micronit, die een plaats kregen in de Deloitte Fast Fifty 2006. Eind november bood de UT dit ondernemende kwartier een lunch aan, van links af Kees Eijkel (UT/Kennispark), Micha Mulder, Casper Peeters, Sander Nijenhuis, Ronny van 't Oever, Kees van Ast (UT/ CvB), Herke Plantenga en Per Slycke. Zie ook vorige pagina's.

Renovatie in fasen

'Herontwikkeling' van gebouw Langezijds is de eerste belangrijke, fysiek- zichtbare activiteit waarmee het college van bestuur het project Kennispark snel smool wil geven. Plannen hiervoor zijn in december in kleine kring gepresenteerd en krijgen verder vorm in een actieplan voor de eerste helft van 2007.

In 2008 denkt de UT met het gebouw aan de slag te gaan, 'minimaal in twee fasen'. Eerst de oostvleugel die medio 2007 vrijkomt, later de westvleugel die medio 2009 leeg is. Met de renovatie van het voormalige CT-gebouw zal naar verwachting al gauw veertig miljoen euro gemoeid zijn.

Partners in Kennispark Twente zijn de provincie, gemeente Enschede en UT, met als trekker Kees Eijkel, die tot voor kort zakelijk directeur was van Mesa+. Op basis van een Programmaplan en een Actieplan Kennispark is een investeringsagenda 2006-2010 vastgesteld, gebaseerd op de actielijnen gebiedsontwikkeling en kennisvalorisatie. In dat kader zal het UT-terrein en zijn omgeving (het business- en sciencepark aan de overkant van de Hengelosestraat) de komende twee decennia worden uitgebouwd tot een hoogwaardig research & developmentgebied met uitstraling en herkenbaarheid. De financiële man in het CvB, Kees van

Ast: 'We gaan er vanuit dat er op de campus 150 duizend vierkante meter beschikbaar is als bedrijfsruimte, te vinden in Langezijds, de groenstrook achter gebouw Cubicus (het 'esje', red.) en het gebied dat vrijkomt na de sloop in 2008 van studentenwoningen aan de Calslaan.'

Een vernieuwde Langezijds wordt in de plannen gezien als een landmark voor het Kennispark. Een prestigieus object dus, op een locatie die ook vanaf de buitenkant goed zichtbaar is. 'Misschien

*Langezijds op de
schop ten behoeve
van Kennispark*

moeten we het wel de Etalage gaan noemen', aldus Van Ast. De totale investering voor de gebiedsontwikkeling van het Kennispark tot en met 2010 wordt geschat op 100 miljoen. Van Ast verwacht dat Langezijds in 2008 onder het mes gaat. In welke vorm dat zal gebeuren staat nog niet vast, maar zeker is wel dat een vernieuwd pand ruimte zal bieden aan innovatieve, UT-gerelateerde bedrijven. Het grote geld zal zeker niet van de UT komen, zegt hij. De blik is wat dat betreft meer gericht op

investeerders en projectontwikkelaars om de zaak financieel van de grond te tillen. 'We moeten kijken wat een goede constructie is. De verkoop van UT-grond aan derden zie ik niet als een optie.' Het gaat in de plannen om veertig- tot vijftigduizend vierkante meter bedrijfsruimte, modulair en flexibel in te richten met specifieke faciliteiten als laboratoria. Met wellicht ook een restaurant en een nieuw hotel ('omdat de Drienerburgh als pand z'n beste tijd heeft gehad').

De bedrijven die zich er voor korte of langere tijd vestigen weten zich verzekerd van de directe nabijheid van het Nanolab'(cleanrooms) en Carré. Zij zullen onderzoekfaciliteiten kunnen inkopen bij de daar aanwezige laboratoria van de faculteiten EWI en TNW. Op basis van een vooronderzoek meent de UT te weten dat er voldoende belangstelling is bij kleine bedrijven om zich op de campus te vestigen. Maar de eerste spade gaat pas de grond in als daarover absolute zekerheid bestaat, aldus Van Ast. 'Het zou mooi zijn als er een soort hype ontstaat om er als bedrijf bij te willen zijn. De herontwikkeling van Langezijds zien we als een belangrijke impuls voor de Twentse economie.'

Kennispark Twente feliciteert
Micronit Microfluidics, Xsens Technologies,
Virtu Secure Webservices en Fortes Solutions
met het behalen van de
Deloitte Fast 50.

TWENTE KENNISPARK

INNOVATIEVE INSPIRATIE EN NIEUWE BEDRIJVGHEID

Op en rond de campus van Universiteit Twente en het nabijgelegen Business & Sciencepark vindt u Kennispark Twente: een research & development *hotspot* waar hoogwaardige werkgelegenheid wordt geschapen en het bedrijfsleven terecht kan voor innovatieve inspiratie.

Kijk voor meer informatie op **www.kennispark.nl** en abonneer u op de digitale nieuwsbrief Kennispark om op de hoogte te blijven van alle ontwikkelingen rondom Kennispark Twente.

werk maken van kennis

Afrikaans avontuur

Wim en Inge de Boer zijn broer en zus. Hij studeerde onderwijskunde, zij toegepaste communicatiewetenschap. Hij zat de afgelopen twee jaar in Mozambique, zij in Ghana.

Hij ontwikkelde onderwijs, zij werkte voor een busbedrijf. Dit najaar keerden ze beiden terug naar Nederland. 'Of we erg moeten wennen? Welnee, daar zijn we veel te nuchter voor.'

Stroomt het reizigersbloed volop door de aderen van hun Friese familie uit Makkum? Wim (33) en Inge (27) kijken elkaar eens aan. Tja, hun vader heeft een aantal jaren in Canada gewoond en er is ook een oom die de wereld over reist, maar verder, nou nee. Idealistisch bloed dan? Nou kom, ze willen dat niet zo zwaar aanzetten hoor. Inge: 'Ik wilde graag ervaren hoe het is om in een ontwikkelingsland te wonen en te werken. Maar ik was gewoon aan het werk, al had ik ook een aantal persoonlijke projecten. Je gaat toch vooral voor jezelf. Dat je daarmee de samenleving een beetje vooruit helpt, is wel mooi natuurlijk.' Wim: 'Je wilt ergens wat doen en betekenen. Maar het is niet van: ik ga de wereld redden.'

Wim en Inge promoveren en studeren tegelijk aan de UT. Wim is na zijn afstuderen van toegepaste onderwijskunde met een promotietraject bezig, wanneer zijn

zus op de campus TCW komt studeren. 'Dat was gezellig', zegt Inge. 'Ik ging regelmatig bij hem een kopje koffie halen.' Ook zitten ze samen in de bekende studentenband The Groove Phenomenon, Wim hanteert er de drumstokken, Inge de microfoon. In 2004 ronden ze proefschrift en afstudeerscriptie af. Voor beiden voelt het als een goed moment om, met hun partners, naar het buitenland te vertrekken. Wim doet dat via VSO, Voluntary Service Overseas, een organisatie die kenniswerkers naar ontwikkelingslanden uitzendt. Hij kan twee jaar naar Mozambique, om als onderwijskundige aan de Katholieke Universiteit een lerarenopleiding op te zetten voor docenten aan middelbare scholen. 'Onze doelgroep bestond uit 450 docenten in een gebied dat drie keer zo groot als Nederland is. Dat betekende afstandsonderwijs', vertelt Wim. 'En dus moesten we een curriculum opzetten

dat daarop was aangepast.' Voor Inge is een uitzending via VSO geen optie, zij mist de ervaring. Via Wim komen zij en haar vriend in contact met een pastoor die jaren in Ghana woonde en daar een geadopteerde zoon heeft. Bij die zoon kan het avontuurlijke stel wel terecht. En dus pakken zij en haar vriend hun koffers. 'Jij zult binnen drie maanden wel weer terug zijn', zeggen mensen hoofdschuddend tegen Inge. Niets is minder waar. De zoon van de pastoor zet zijn deuren wagenwijd voor hen open. Hij blijkt de papieren voor een eigen bedrijf te hebben en gedrieën beginnen ze een communicatieadviesbureau dat al snel wordt ingehuurd door het Ghaneze busbedrijf Metro Mass Transit Ltd. 'Dat busbedrijf had een nieuwe directeur van Nederlandse komaf en die wilde een nieuw, Europees, vervoerssysteem opzetten', vertelt Inge. 'Wij moesten dat aan de man brengen. De Ghanezen

Wim bezoekt een school in Mozambique

Televisieopnamen van Inge's busproject

Wim en Inge de Boer (foto Maurits Diephuis)

lagen compleet in een deuk toen we ze het systeem met haltes en kaartjes uitlegden. Om met een kaartje in de hand op een bus te wachten die op een afgesproken tijd aankomt, dat vonden ze hilarisch. Maar dankzij een goede campagne is het ons gelukt. Daarvoor moesten we ook de wijze dorpschouwen aan onze kant hebben, want die zijn in Ghana belangrijker dan de officiële kanalen.' Trots: 'Inmiddels reizen er op de belangrijke noord-zuid route zo'n twintigduizend passagiers per dag.' Intussen probeert Wim, een stuk zuidelijker in Afrika, goed studiemateriaal voor de lerarenopleiding te ontwikkelen. 'Al snel werd er een beroep gedaan op mijn flexibiliteit. De directeur stapte op. Of ik de organisatie kon overnemen. Dat was best even moeilijk. Ik liep al snel tegen het feit aan dat het heel lastig was om duidelijk dingen met de medewerkers af te spreken. Er waren veel deeltijders in

dienst en je kon er echt nooit van op aan wanneer ze er waren. Ik heb toen eerst maar eens een aantal fulltime medewerkers aangenomen.' De levenssituaties van Wim en Inge zijn compleet anders. Zij zit midden in een Ghanese volkswijk, hij woont via VSO in een vrij groot huis in een prima wijk. Wim: 'Ik denk dat Inge wel meer van de cultuur heeft meegekregen. Ik weet niet of ik dat zou kunnen, ik heb wat meer privacy nodig.' Inge: 'Wij woonden bij de zoon van de pastoor en zijn gezin. Maar een Afrikaans gezin staat niet op zichzelf, op een gegeven moment woonden we met z'n elfven in één huis!' Natuurlijk is er het cultuurverschil. Wim: 'Je voelt wat het is om een buitenlander te zijn. Je bent in hun ogen toch die rijke witte.' Inge: 'In Ghana geldt hoe ouder hoe wijzer. Maar omdat ik blank en Europees ben, gingen ze er van uit dat ik ook wel wat te vertellen had.'

Na twee jaar keren de twee huiswaarts. Inge: 'Mijn vriend en ik vonden het wel mooi geweest. Bovendien zou het verlengen van onze verblijfsvergunningen een drama worden. We hebben ons werk keurig overgedragen en zijn nog als adviseurs op de achtergrond aanwezig. Ik wil ieder jaar terug, ook om mijn persoonlijke projecten voort te zetten die kansarme kinderen steunen om naar school te gaan.'

Wim: 'Ik had me helemaal ingesteld op twee jaar. Ik heb iets op de rails gezet en het kunnen overdragen, dus dat voelt goed. Dat is ook de filosofie van VSO. Door de continue overdracht hangt een project nooit van één persoon af.' Hij miste ook wel dingen. 'Gewoon een simpel grapje maken is heel moeilijk in een cultuur die de jouwe niet is. Hier in Nederland ben ik thuis.'

In de Hollandse herfst landden ze weer op Schiphol. Zijn ze niet bang dat ze Nederland ontwend zijn? Wim: 'Wie flexibel genoeg is om in Afrika te wonen, moet ook flexibel genoeg zijn om weer terug te komen.' Inge, lachend: 'Ach, daar zijn wij veel te nuchter voor. Het heeft er ook mee te maken dat je weer goed terecht komt. Wij zijn beiden weer aan het werk, onze familie woont hier.' Wim vertelt dat hij aangenomen is bij de Stichting Leerplanontwikkeling in Enschede, een functie die hem ook weer regelmatig op de UT zal brengen. En Inge? Die zit weer in de bussen. 'Ik heb een baan bij Connexxion gevonden! Als marketeer in de regio Friesland.'

Trotse chauffeur bij zijn autobus

Een brein stuur je niet met pensioen

Officieel is Arie Rip (65) sinds deze zomer met pensioen. Maar de nulhoogleraar filosofie van wetenschap en techniek aan de faculteit BBT ziet zijn werk als hobby. En hobbyisten, die weten niet van ophouden. Bovendien kun je een brein niet met pensioen sturen. In bijna alles ziet Rip stof tot denken. 'Er is altijd wel aanleiding, ja.'

Een eigen kamer heeft Arie Rip niet meer, dus het is even vragen bij het secretariaat van zijn vakgroep SteHPS (Science, Technology, Health and Policy Studies) welke ruimte er in het Capitool voor hem beschikbaar is. Rip zit er niet zo mee dat hij geen eigen domein meer heeft. 'Nu heb ik alleen nog thuis een werkplek en is dat gezeul met spullen ook verleden tijd.' Rip heeft sinds de zomer (na een UT-dienstverband van negentien jaar) formeel de status nulhoogleraar. 'Er is dus een officiële verbinding met de universiteit. Dat betekent bijvoorbeeld dat ik het briefhoofd van de UT mag gebruiken, en, belangrijker, dat ik promotierecht heb. Ik begeleid op dit moment dertien interne en externe promovendi.' Rip is net terug van een intensief weekend Berlijn, waar hij met een van die aio's een workshop bijwoonde. Daarna raakten ze verzeild in de Berlijnse binnenstad waar ergens in een binnentuin Argentijnse tango werd gedanst. De aio bleek een bedreven danser en ook Rip waagde zich aan enkele passen van de 'antropologisch zeer interessante dans.' En nu begint de werkweek weer.

U hebt van de zomer toch afscheid genomen?

'Ja, formeel ben ik met pensioen. Maar ik doe nog gewoon de dingen die ik altijd deed. Alleen ben ik nu flexibeler: ik hoef geen onderwijs te geven en heb ook geen bestuurlijke taken meer. Dat is na jaren van opletten en bijsturen wel even wennen. Ik heb af en toe nog wel die neiging hoor, om me ermee te bemoeien, maar steeds vaker leun ik genietend achterover.'

Kan Arie Rip niet zonder de wetenschap of kan de wetenschap nog niet zonder Arie Rip?

'Beide! Ik kan niet zonder de academische wetenschapsbeoefening omdat het mijn hobby is. Vroeger zei ik wel eens dat je eigenlijk zou moeten betalen om dit werk te mogen doen. En de wetenschap kan niet zonder mij, omdat bepaalde zaken waar ik veel over heb geschreven nu doorzetten. Ik word uitgenodigd om workshops te geven, om te spreken op conferenties, om mee te schrijven aan boeken. Ik wil dat soort dingen niet half afgemaakt laten liggen.'

Wat voor dingen zijn dat dan?

'Kennisontwikkeling bijvoorbeeld is steeds meer heterogeen. Universiteiten hebben niet langer het monopolie op de productie ervan, kennis wordt ook gemaakt door bedrijven, adviesbureaus, denktanks noem maar op. Michael Gibbons (directeur van het instituut voor wetenschap- en technologiebeleidstudies aan de Universiteit van Sussex) heeft dat de 'mode 2 of knowledge production' genoemd, in contrast met 'mode 1' van academisch-disciplinaire kennisproductie. Ik ben er niet zo voor om meteen een etiket op ontwikkelingen te plakken. We weten namelijk niet waar het naar toe gaat, je moet niet nu al triomfantelijk een nieuwe modaliteit van kennisproductie aankondigen. Het is ook niet zo nieuw wat er gebeurt, in de chemie bijvoorbeeld was er altijd al zo'n 'mode 2'. Bovendien gingen universiteiten zich pas in de negentiende eeuw ook op onderzoek toeleggen. Daarvoor bestond er echter ook kennisproductie. Er moet dus ook een 'mode zero' zijn geweest. Over dit soort kwesties wordt in wetenschapsstudies veel gediscussieerd en ik word dan uitgenodigd om mijn visie te geven.'

En uw eigen diagnose is?

'Er ontstaat zeker een nieuw regime van wetenschapsbeoefening, waarin fundamenteel onderzoek en maatschappelijk relevant onderzoek gecombineerd worden in strategisch onderzoek. Onderzoeksinstituten als MESA+ en BMTI zijn Centers of Excellence and Relevance. Dat zie je aan valorisatie, spinoffs en dat zou je ook kunnen zien aan de interactie met niet-wetenschappers zoals patiëntenverenigingen en NGO's. Dat is een verder aspect van heterogeniteit: niet alleen officiële wetenschappers produceren geldige kennis. Artsen, advocaten en andere professionals ontwikkelen een schat aan ervaring en inzichten, dat is geldige kennis uit de praktijk. De kwaliteit van een stukje landbouwgrond is niet helemaal te vatten in de analyse van een grondmonster in Wageningen, het heeft ook een geschiedenis en de inschatting van de oplettende boer is belangrijk. We moeten weg van het automatisme dat alleen labexperimenten en -metingen geldige kennis opleveren. Laboratoriumkennis is kennis van de labwereld, niet van de complexe wereld waarin we leven.'

Arie Rip kan niet zonder de wetenschap en de wetenschap nog niet zonder hem.

U bent kennelijk niet te stoppen. Wat drijft u?

'Ik ben gefascineerd door hoe dingen in elkaar grijpen. En door hoe een heterogene, sociale en maatschappelijke orde ontstaat, voor een belangrijk deel achter de rug van individuen om. 'Die ärgerliche Tatsache der Gesellschaft' hebben Duitse sociologen dit genoemd. Technologie speelt daar ook een rol in. Onze maatschappij en onze landschappen zijn doordrongen van technologie wat ons handelen en denken structureert. Het is vanzelfsprekend dat er auto's en autowegen zijn, en als je iets anders wil is het lastig deze sociotechnische orde te veranderen. 'Er is een spanning tussen hoe je jezelf als individu ziet die zelfstandig keuzes maakt, terwijl veel van wat je doet wordt bepaald door cultuur, opvoeding, inbedding in netwerken. Anderen zien patronen in je gedrag en vinden je voorspelbaar, terwijl je dat zelf niet ziet omdat je in termen van een individu die vrije keuzes maakt, denkt. In een relatie weet de ander soms beter wat je zult doen dan jij zelf. Daar denk ik dan ook over na.'

U ziet in alles stof tot nadenken?

'Er is altijd wel aanleiding. Ooit stapte ik in de rokerscoupé van de trein zonder er erg in te hebben. Ik had een niet-rokers beeld in mijn hoofd en zag toen een klepje in de leuning van de stoel. Even was ik verbaasd: wat is dat daar? Dan ga ik filosoferen over wat iemand die het verschijnsel roken niet kent, zal denken van een roker die een stokje in z'n mond steekt, op een bijna seksuele manier inhaleert en dan afval van dat stokje in het klepje stopt. Dan zie je hoe raar zoiets eigenlijk is.'

Rip reikte eredoctoraat uit

Arie Rip studeerde chemie en filosofie in Leiden en promoveerde in 1981 op het proefschrift 'Maatschappelijke verantwoordelijkheid van chemici'. Na drie jaar gasthoogleraarschap wetenschapsdynamica aan de Universiteit van Amsterdam werd hij in 1987 hoogleraar filosofie van wetenschap en techniek aan de UT. Zijn onderzoek concentreert zich op technologiedynamica, technology-assessment en wetenschap- en technologiebeleid. Zijn vakgroep Filosofie van Wetenschap en Techniek ging recent op in de nieuwe BBT-capaciteitsgroep STeHPS. Rip leidt binnen het nationale consortium Nanoned het deelprogramma technology assessment en is daarom ook verbonden aan MESA+. Vrijdag 1 december reikte Rip tijdens de dies van de UT een eredoctoraat uit aan professor Sheila Jasanoff, verbonden aan Harvard University.

Wat kunnen we nog van u verwachten?

'Wat ik nog wil doen is synthese. Ik heb veel gedaan en doe nog steeds veel aan technologieontwikkeling en assessment, en aan kennisproductie en wetenschapsbeleid. Maar ik heb nog nooit een overall en samenhangend beeld neergezet. Daarvoor moet je een boek of meerdere boeken schrijven.'

In een interview in 1999 zei u dat de UT alle technische opleidingen moet schrappen en vervangen door twee nieuwe: de ene levert sociotechnisch-systeem ingenieurs, de ander geavanceerd-technologen. Het is nog niet zover...

'Toch lijkt het erop dat we in die richting gaan. We hebben nu de brede TNW-bachelor Advanced Technology - ze bedachten die naam onafhankelijk van mij. En in de naam van de faculteit Construerende Technische Wetenschappen zijn de sociotechnische ingenieurs te herkennen. De mono-disciplinaire studies kunnen geschrapt worden, die zijn minder relevant voor nieuwe ontwikkelingen. Of dat ook echt snel gaat gebeuren is de vraag. Veranderingen brengen altijd kosten en onzekerheid met zich mee en dan denkt men al gauw: doe maar niet. Terwijl je zulke risico's ook kunt omhelzen.'

Hoe lang gaat Arie Rip nog door?

'Zolang ik kan. Aan Amerikaanse universiteiten zoals Harvard heb je een aanstelling voor het leven. Om te vermijden dat hoogleraren daar dement achter hun bureau zitten moet de President tijdig ingrijpen. Op dezelfde manier moet iemand als ik doof, blind of dement word, tegen me zeggen, Arie, ga naar huis. Maar voorlopig kan ik ook vanuit huis doorgaan...'

Lowlands is hét popfestival van Nederland. Eigenlijk zelfs meer dan dat, met naast muziek ook veel aandacht voor theater, literatuur en politiek. De Enschede Ploeg, het geesteskind van good old Tonnie Buitink, staat al vanaf de allereerste aflevering ieder jaar garant voor een vlekkeloze op- en afbouw van het spektakel. Een hele club oud-UT-studenten 'doet' Lowlands nog ieder jaar, samen met enkele tientallen huidige studenten uit Enschede. De alumni zeggen baan, vrouw en kinderen voor een paar dagen vaarwel en reizen welgemoed af naar Biddinghuizen in de Flevopolder. Weer of geen weer (zie de foto van het modderballet). Zo ook dit jaar augustus. 'Heerlijk, om aan een project te werken zonder je druk te hoeven maken over bankgaranties!', zegt een van de oudgedienden. Een fotoreportage.

Tonnie Buitink

Aangename

Rolf Glas (40)

EL, 1992. Projectleider ICT-infrastructuur, Lelystad. EP'er sinds: 1990. Functie Lowlands: 'Sitecrew en crewboss ochtendploeg.' Waarom? 'Het is leuk om een bijdrage te leveren aan zo'n geweldig leuk feestje.'

Enschede Ploeg was weer paraat op Lowlands 2006

Feiko Ferwerda (48)

EL ('een poging tot'), niet afgestudeerd Diehard-evenementenman, Hengelo. EP'er sinds: 'Het begin, '89.'

Functie Lowlands: 'Ik zwaai sinds 1994 de scepter bij materiaalbeheer.'

Waarom? 'Het is heel gezellig met de oude makers van DPO (Drienerlose Poporganisatie, red.). Ze sterven langzaam uit nu, dat wel. Dat krijg je als je de ouwe lul van de ploeg bent. Ik ben bovendien een echte festivalman; ik vind het leuk om verschillende bandjes te zien.'

klus

Marcel Kok (40)

EL, 1991. Heeft een eigen bedrijf, db-Control, dat zich bezighoudt met metingen en onderzoek naar geluidsniveaus bij grote evenementen, Hoorn.

EP'er sinds: 'Officieel ben ik geen EP'er, maar ik werk al heel lang met ze samen op Lowlands.'

Functie Lowlands:

Geluidscontroleur.

Waarom? 'Je komt elk jaar weer veel bekende gezichten tegen.'

Feiko, Tonnie Buitink... Dat is gewoon heel leuk.'

Ewald Bokkers (39)

TW, 1992. Data-analist bij een detacheringsbureau, Driebergen.

Lid sinds: '1990. Mijn eerste concert was de Rolling Stones in de Kuip.'

Functie Lowlands: 'Dit jaar sitecrew, maar ik ben ook jaren hoofd Alfa geweest.'

Waarom? 'Het is leuk om met een ploeg mensen iets moois neer te zetten.'

Sander Heuvelmans (30)

EL, 2003, medewerker bij een chipdesignbedrijf, Borne.
EP'er sinds: '1996, met de eerste Lowlands.' *Functie Lowlands:* 'Ik heb lang site crew gedaan, maar ben nu meer probleemoplosser.' *Waarom?* 'Het is leuk om elkaar weer te zien. Maar ook om dit werk te doen en even weg te zijn van de computer. Daardoor is het ontspannend, ondanks het feit dat je de hele dag in de weer bent.'

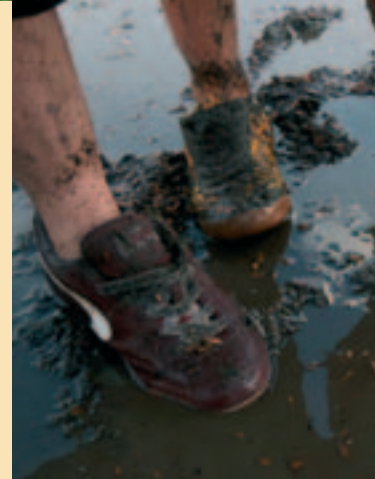
Ruud van Buren (28)

TCW, 2003. Consultant bij een ICT-bedrijf.
EP'er sinds: '12 februari 1998, de opening van het Gelredome met een concert van de Spice Girls.' *Functie Lowlands:* 'Crewboss bij Juliet, de theater- en comedytent.' *Waarom?* 'Het is voor mij echt drie dagen vakantie. Ik sloot m'n pc af op de zaak en zei: tot dinsdag!'

Peter Lagendijk (30)

BIT, 1999
 Medewerker bestuurlijke informatietechnologie op de hogeschool Arnhem-Nijmegen
Lid sinds: 1998
Functie Lowlands: 'Ik werk bij de Limatent, maar ik heb bijna alles wel eens gedaan.' *Waarom?* 'Nog los van het feit dat het een soort reünie is: het werk op Lowlands is heel leuk. Ook al moet je het hele weekend beschikbaar zijn. Bovendien: ik ben net vader geworden, dus voor mij is het ook lekker uitrusten: ik kan weer eens drie nachten aan één stuk doorslapen.'

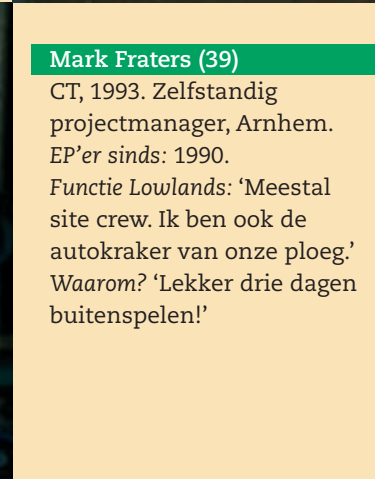
Dennis Zeilstra (27)

WB, 2005. Mechanical engineer bij Aeronamic, Enschede.
Lid sinds: 'Dit is m'n zevende Lowlands. Dus, sinds 1998 of 1999.' *Functie Lowlands:* 'Crewboss bij Bravo'. *Waarom?* 'Je kent tien procent van de mensen, maar binnen een paar uur vorm je een ploeg. De sfeer is heel goed en je maakt er gezamenlijk iets moois van.'

Mark Fraters (39)

CT, 1993. Zelfstandig projectmanager, Arnhem.
EP'er sinds: 1990.
Functie Lowlands: 'Meestal site crew. Ik ben ook de autokraker van onze ploeg.' *Waarom?* 'Lekker drie dagen buitenspelen!'

Pim Bank (38)

WB, 1993. Projectdirecteur middelgrote machinefabriek, Hoofddorp.
EP'er sinds: 'Geen idee, maar ik heb nog geen Lowlands gemist.'
Functie Lowlands: 'Site crew.'
Waarom? 'Het is heerlijk om ook zo nu en dan nog eens aan een project te werken zonder je druk te hoeven maken over bankgaranties!'

Bart Schrap (40)

EL, 1992. Productiemanager bij Mojo Concerts, Driebergen.
EP'er sinds: 'Dit is mijn dertiende Lowlands, eerst met de EP, daarna als medewerker van Mojo.'
Functie Lowlands: Organisatie.
Waarom? 'Lowlands is een feestje. Niet alleen voor de bezoekers maar ook voor het productie- en stafteam.'

Peter 'Guus' Ploeg (31)

Eén jaar UT, daarna HBO. Consultant bij een adviesbureau, Zwolle.
EP'er sinds: 'Kort na de oprichting.'
Functie Lowlands: 'Ik heb jaren met Ruud van Buren de Foxtrottend gedaan. Toen wilde ik wat anders. Daarna allerlei dingen.'
Waarom? 'Lowlands is een totaal-festival. Je kunt je laten masseren, je kunt naar muziek luisteren en je laten afwerken. Op literatuurgebied dan hè. Voor ons is het hobby.'

Lute Broens

Aan de wieg

Lute Broens en Erik Roesink, beiden oud-UT-studenten, stonden aan de wieg van X-Flow. Met een geheel nieuwe technologie - microfiltratie met membranen- maakte het bedrijf vanaf 1984 langzaam maar zeker wereldwijd furore in de behandeling van drinkwater, oppervlaktewater, afvalwater en de ontzouting van zeewater. Ook is het bedrijf succesvol in de filtratie van bier en wijn. In 1997 vond X-Flow de veilige armen van Norit, wereldleider in zuiveringstechnologie.

Pijlsnel associëren, elkaar aanvullen, uitdagen, nuanceren, zijstapjes maken, na een lange lus weer tot de hoofdzaak komen. Lute Broens (59) en Erik Roesink (54) zitten als frontsoldaten van het eerste uur samen op kantoor bij Norit. Ze houden elkaar scherp, blikken fragmentarisch terug op hun roemruchte verleden, maar zijn vooral nog volop in business.

Roesink is tegenwoordig directeur bij X-Flow na de overname door Norit in 1997. Het bedrijfs onderdeel realiseert een miljoenenomzet en is wereldwijd actief in waterbehandeling en de voedsel- en drankenindustrie. In totaal werken er circa 1300 mensen bij Norit waarvan 250 in Enschede. Lute Broens heeft een vrijere rol. Hij is sinds 2001 directeur business development bij Norit, en zit onder meer in het bestuur van het Nederlands Water Partnerschap (NWP). Ook bepaalt hij mede de strategie bij Wetsus in Leeuwarden, het technologische topinstituut voor duurzame watertechnologie waarin Norit participeert.

Hoewel door en door ondernemer houdt Lute Broens van een wetenschappelijk verantwoorde aanpak. Zo is het ooit begonnen. Samen met Dik Koenhen ('een briljant promovendus') onderzocht hij midden jaren tachtig het vormingsproces van membranen. Dat gebeurde in de groep van professor Smolders die met de problematiek in aanraking kwam toen membranenbedrijf Wafilin in Hardenberg contact had gezocht met professor Bantjes.

Broens: 'Het maken van poreuze microstructuren bleek met het ontmengingsproces van polymeren heel nauwkeurig beheersbaar. Koenhen en ik bekeken dat heel gericht. We

systematiseerden resultaten zoals verkregen poriegrootte en sterkte met de exacte procescondities. Daarbij richtten we ons vooral op ontzoutingsmembranen.' In januari 1985 verschaft Broens zich een TOP-plaats voor X-Flow en in datzelfde jaar kwam een sterke EZ-financiering vrij voor het Innovatief Onderzoeksprogramma (IOP) membraantechnologie. De uitdrukkelijke bedoeling was hiermee bedrijfsactiviteiten op te starten. Onderzoekers uit ondermeer Twente, Wageningen en TNO werkten hieraan. Roesink kwam midden jaren zeventig in zijn afstudeerproject onder leiding van promovendus Paul van de Velden - die later directeur van Servo werd - met alternatieve ontzoutingsmembranen in aanraking. Na een tussenstop als leraar wiskunde in het middelbaar onderwijs ging Roesink zich vanaf 1985 weer actief richten op de ontwikkeling van membranen, als promovendus onder leiding van professor Smolders en de veel te vroeg overleden Marcel Mulder. Hij werkte aan microfiltratiemembranen en het moduleontwerp daarvan, een STW-project waarbij X-Flow als participant betrokken was. De bedoeling was deze membranen te gebruiken als voorbehandeling voor ontzoutingssystemen. Na zijn promotie trad hij in 1989 direct bij X-Flow in dienst als manager R&D.

Het tweetal herinnert zich uit die tijd een geschil met de UT over intellectueel eigendom. Na de overname door Norit in 1997 werd dat naar alle tevredenheid opgelost. 'We werken sindsdien goed samen met membraan-hoogleraar Matthias Wessling. We doen onder meer twee strategische projecten: het ontwikkelen van besturingen voor membraanfiltratie-installaties en een nieuwe generatie membranen voor de behandeling van oppervlaktewater. Ook kunnen we altijd bij Matthias en zijn groep terecht voor technisch lastige vragen die we in de praktijk tegenkomen. Na dit interview spreken we met de decaan van de faculteit TNW Alfred Blik over de teruglopende studentenaantallen bij chemische technologie. Daarnaast willen we graag meer weten over de verschillende reorganisaties binnen deze afdeling. Inhoudelijk en collegiaal gaat dat allemaal

van X-Flow

Erik Roesink

prima.' Om de hechte samenwerking met de UT te onderstrepen zal Norit in 2007 de Batavierenrace gaan sponsoren.

Broens: 'Om tot valorisatie van kennis te komen heb je veelal strategische samenwerkingsverbanden nodig met kennisinstituten en andere bedrijven. In mijn optiek moet er ook altijd een marktpartij met risicokapitaal bij R&D-trajecten betrokken zijn. Die kent de markt door en door en houdt vol wanneer dat nodig is. X-Flow is altijd erg R&D-driven geweest. We zijn vaak stout geweest als *technology pusher*. Ik denk dat in 1989 de R&D-poot bij X-Flow acht keer groter was dan de productie.' De grote doorbraak kwam eind 1993, begin 1994. Samen met 'de Noord-Hollandse visionair' Peer Kamp, technisch directeur van drinkwaterbedrijf PWN, slaagde X-Flow erin om in vier maanden tijd met Leushuis (thans Norit Process Technology) een testinstallatie te bouwen die de schadelijke bacterie *crypto spiridium* uit drinkwater kon filteren. Dit gebeurt nu wereldwijd volgens het XIGA TM-concept.

'We hebben veel eigen risico genomen en speelden snel in op veranderende wetgeving', zegt Roesink. 'Niet alleen Noord-Holland drinkt uit onze membranen, wereldwijd wordt 200.000 kuub drinkwater per uur mede via onze membranen geproduceerd. De allergrootste installatie staat nu in Koeweit, van 15000 kubieke meter per uur. Medio dit jaar hebben we een grote opdracht binnengehaald voor Palm Island in Dubai.'

Broens: 'Membranen en membraantoepassingen zijn niet langer weg te denken uit ons leven. Ons product moeten we steeds verder zien te verbeteren. We blijven daarnaast innoveren in potentiële markten als ontzouting en zuivering van afvalwater. De membranen kunnen altijd nog competitiever, selectiever en van andere materialen worden gemaakt. Naast internationale opschaling moet er natuurlijk weer een innovatieve doorbraak komen in een heel nieuw segment, net zoals Roesink en ik in 1985 hebben uitgedacht.'

Grote opdracht voor Palm Jumeirah

Wereldwijd wordt er 56000 liter drinkwater per seconde via de membranen van X-Flow geproduceerd. De allergrootste installatie staat nu in Koeweit (4000 liter per seconde). Daarnaast verwierf het bedrijf medio dit jaar een grote opdracht voor Palm Jumeirah (foto). Palm Jumeirah behoort tot de Palm-Eilanden, de drie grootste door de mens geschapen eilanden ter wereld. Ze liggen voor de kust van Dubai, dat deel uitmaakt van de Verenigde Arabische Emiraten. Elk van de eilanden (Palm Jumeirah, Palm Jebel Ali en Palm Deira) is aangelegd in de vorm van een dadel palm en bestaat uit een stam met een kroon met palmtakken; ook wordt ieder eiland omgeven door een halvmeevormig eiland dat als golfbreker fungeert. Alles bij elkaar is voor Palm Jumeirah maar liefst 64.000 m3 vers water per dag nodig. X-Flow zal hier ruim 3800 ultrafiltratie membraan modules gaan leveren. Dit specifieke membraan is volgens Roesink het eerste ultrafiltratie membraan ooit, dat speciaal werd ontworpen voor de voorbehandeling van zeewater met omgekeerde osmosemembranen. Het product werd in januari 2006 succesvol geïntroduceerd.

Wie: René Takens (52)

Studie: werktuigbouwkunde

Afgestudeerd: 1980

Werk: bestuursvoorzitter Accell Group

Fiets, een heel sympathiek product

Thuis in Hengelo heeft hij altijd de nieuwste modellen staan. Om ze uit te proberen én ze aan zoveel mogelijk mensen te laten zien. René Takens is bestuursvoorzitter van Accell Group, een internationale groep van ondernemingen actief op fiets- en fitnessgebied, met haar hoofdkantoor in Heerenveen en met oer-Hollandse dochters als Sparta en Batavus.

De medewerkers van de Apeldoornse Spartafabriek zetten dagelijks zo'n zeshonderd fietsen in elkaar. De frames komen kant-en-klaar uit China, Apeldoorn doet de rest: zadel, stuur, bagagedrager, spatborden, wielen, banden, inpakken. Takens poseert bij de nieuwste assemblagelijijn die de vorm van een carrousel heeft en daarmee ergonomisch beter voor de mensen die hem bedienen. Het Sparta-personeel kijkt belangstellend naar de fotosessie, een medewerker veegt nog even ijverig de vloer.

Sparta is een van de twaalf zelfstandige werkmaatschappijen in Europa en Noord-Amerika die vallen onder het beursgenoteerde Accell, met een omzet van 369 miljoen in 2005. Accell is actief op het gebied van fietsen en fitnessapparatuur (Accell Fitness). Het hoofdkantoor zit in Heerenveen, maar Takens is meestal onderweg. 'Een hele week op kantoor, nee hoor, dat wil ik niet. Ik bezoek onze werkmaatschappijen, ik reis naar bedrijven die mogelijk interessant voor ons zijn om over te nemen, ik speur rond op internationale beurzen, noem maar op.'

Veel kilometers dus.

'Ik zit elke week in het vliegtuig. Wij hebben geen hoofdkantoormentaliteit, maar gaan naar de mensen toe. Dan zie je ook eens iemand anders dan de directeur en zijn controller. We praten dan met elkaar over de resultaten, de te volgen strategie en de marketing die daarbij hoort. We zitten nu bijvoorbeeld in een periode dat een deel van de productie naar lage lonen landen wordt verplaatst.'

Om de concurrentie met landen als China aan te kunnen?

'We moeten zorgen dat we gelijke tred houden. Zo is onze frameproductie al geheel uit Europa verdwenen. Ook versnellingen maken we hier niet meer. De helft van de waarde van de fiets wordt dus elders vervaardigd. China exporteert de laatste jaren steeds meer fietsen naar Europa, maar dat zijn de goedkope modellen. Daarmee komen ze niet in het midden en hoge segment waarin wij opereren.'

Wat is er leuk aan de fietsindustrie?

'De fiets is een heel sympathiek product. Goed voor de gezondheid, goed voor het milieu. Fietsen is na wandelen de meest populaire vrije tijdsbesteding. Dat merken we. Wereldwijd zijn consumenten, Nederlanders voorop, steeds meer bereid om veel geld voor een fiets uit te geven. Jaren geleden gingen we door de magische duizend-gulden-grens, nu zijn we al door de duizend-euro-grens heen. Mijn

toegevoegde waarde ligt er niet in hoe de fietsen gemaakt worden. Ik richt me op de strategie. Wat doen we goed, wat kan beter? Welke kant willen we op en hoe komen we daar? In de bestaande markt is weinig groei te realiseren, dus de laatste jaren hebben we bedrijven overgenomen op het gebied van fietsonderdelen en fitnessapparatuur.'

Wat zijn de trends op fietsgebied?

'De elektrische fiets, waar Sparta vooral bekend van is, blijft nog wel even interessant. Daarmee bereiken we een categorie mensen die anders niet meer zou fietsen vanwege leeftijd of gezondheid. Maar ook richten we ons daarmee op het woon-werkverkeer. Niet iedereen heeft zin om bezweet op z'n werk aan te komen, dan is de elektrische fiets een uitkomst. De kwaliteit van de accu zal steeds beter worden, zodat mensen die minder vaak hoeven op te laden.'

Sinds 1999 werkt u bij Accell. Hoe begon uw carrière?

'Ik begon direct na mijn studie, in 1980, bij Svedex, een bedrijf in de Achterhoek, dat deuren en kasten maakt. De directeur-eigenaar zocht een rechterhand, dat werd ik. Mijn grote voordeel was dat ik meteen vanaf het begin van boven naar beneden in de organisatie kon kijken. Ik zat als 26-jarige overal bij, daar heb ik ongelooflijk veel van opgestoken. Ik heb er elf jaar gewerkt, aan het einde als algemeen directeur. Daarna ging ik voor CSM, die toen nog een levensmiddelen-divisie had,

voor zeven jaar naar Turijn als directeur Italië. Toen CSM zich ging heroriënteren en mijn gezin ook wel weer naar Nederland wilde, zijn we terug gegaan. Ik werd gevraagd voor Accell. Ja, dat gaat zo. Op een gegeven moment wordt bekend dat CSM gaat sluiten in Italië en dan zoeken headhunters meteen op wie daar dan zat en dan gaan ze je bellen.'

U studeerde van '73 tot '80

werktuigbouwkunde. Hoe was dat?

'Ik was een serieuze student, moest er wel wat voor doen. Ik vond werktuigbouwkunde heel interessant, maar heb ook veel bedrijfskundige vakken gedaan. Wat voor type ik was? Geen sporter, geen Vestingbarganger. Ik had niet de behoefte om in allerlei clubjes te gaan, dat sociale heb ik niet zo. Wel was ik jarenlang voorzitter van de SSHT, die vanaf 1974 de huisvesting buiten de campus verzorgde. Wij verhuurden huizen aan studenten en zijn op een gegeven moment ook panden aan gaan kopen. Later hebben we zelfs hele flats gebouwd, aan de Oliemolensingel bijvoorbeeld. Zelf woonde ik eerst op de campus en later in Hengelo.'

Daar woont u nu weer. Fietst u wel eens over de campus?

'Nee, na mijn afstuderen ben ik nooit teruggeweest. Ik ben hard aan het werk gegaan en de contacten met studiegenoten zijn verwaterd. Daar ligt verder geen reden aan ten grondslag, zo is het gelopen.'

Reünie studentenflat 't Hoi

Sfeer als vanouds

Voor de eerste reünie van studentenflat 't Hoi, wat staat voor Half Open Inrichting, kwamen zo'n twintig oud-bewoners begin oktober naar de campus. Behalve herinneringen ophalen, bezochten ze hun oude stulpje en bakten ze, traditiegetrouw, weer tosti's.

Carolien Bogemann, die van 1999 tot 2001 in de studentenflat woonde, had de happening samen met oud-bewoonster Renske Pin georganiseerd. 'We roepen al zo lang dat we dit willen, dus moest het er maar eens van komen. Via Google en Hyves speurden we aardig wat mensen op. Wat het kenmerkende is van 't Hoi? Eh, bierdopjes in een kratje mikken en natuurlijk tosti's bakken.' Bogemann studeerde in 2004 af bij toegepaste communicatiewetenschap en werkt momenteel als trainee bij de gemeente Den Haag waar ze ook woont.

Siu-Fung Chan (30) woonde drie jaar in 't Hoi (1994-1997). Hij studeerde in 2000 af bij technische bedrijfskunde, woont nu in Hoofddorp en werkt als manager bij TNT. Ook runt hij samen met een vriend het bedrijf Premo. 'We hebben artsen in dienst die mensen thuis medisch keuren.'

Wat trekt jou naar de campus? 'Het leek me leuk iedereen weer eens te zien en ik ben hier al vier jaar niet geweest. Veel werken hè, plus een kleine dochter.'

Waar praat je zoal over? 'We waren net in onze oude, gerenoveerde, flat en praten over die tijd, maar zeker ook over nu.'

Leukste herinnering? 'De wintersportvakantie naar Andorra: met z'n zessen tweeëntwintig uur in de bus!'

Trudy Regtuijt (30) huisde van 1994 tot 1996 in 't Hoi. Ze studeerde in 1999 af bij bestuurskunde en woont nu samen met haar man – die ze in 't Hoi leerde kennen – en hun drie kinderen in Rijssen. Als beleidsmedewerker werkt ze bij de gemeente Hellendoorn.

Waarom hier? 'Het is het eerste uitje sinds de geboorte van mijn jongste kind! En het is hartstikke leuk elkaar weer live te zien.'

Waar praat je vandaag over? 'Wat iedereen nu doet, of ze getrouwd zijn en kinderen hebben. Ook over hoe het was. We hebben net gebiljart en de sfeer was weer zoals toen, gezellig.'

Leukste herinnering? 's Nachts met z'n allen voetballen op de gang.'

Trudy's man, Jeroen Regtuijt (30), zat in dezelfde periode in het studentenhuis. Hij studeerde in 2000 af bij technische bedrijfskunde en werkt nu als accountmanager bij de gemeente Enschede. Waarom hier? 'Leuk om oude vrienden weer te zien. Er is weinig veranderd. Ja, de flat wel. Die oogt erg klinisch: strak en opgeruimd. In onze tijd was het veel levendiger. Gelukkig is de bierkoelkast er nog wel. Zo'n kleintje, die staat er al sinds 1993.'

Leukste herinnering? 'We deden veel samen. Stappen, voetballen, tv-kijken. Een hechte club vrienden waren we.'

En natuurlijk mijn favoriete gerecht, Chili met rookworst en salami, eten! Marjon Boelen (27) – ook wel Vrouw Bóól'n – woonde van 1997 tot 2001 in huize 't Hoi. Studeerde in november 2003 af, eveneens bij bestuurskunde en woont nu in Groningen waar ze bij HPB Advice & Finance werkt, een bedrijf gespecialiseerd in Europese subsidies.

Wat betekent 't Hoi voor jou? 'Een supergezellige tijd met z'n dertien. Er was altijd wel iemand voor een praatje. Ik was altijd het meisje uit het Noorden. En ja, ik ben weer teruggegaan.'

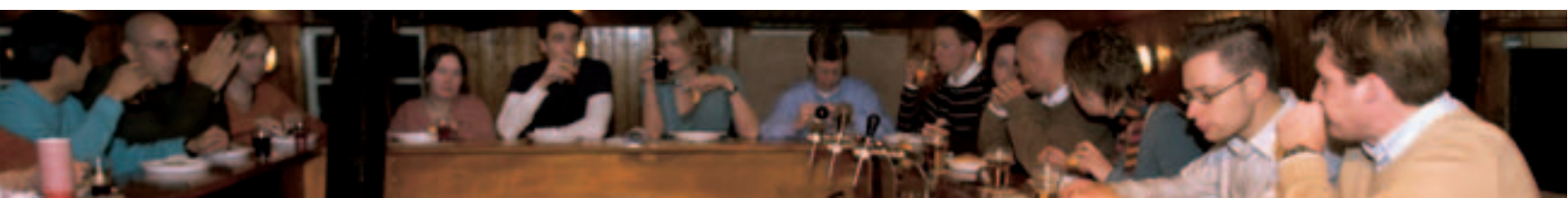
Een anekdote? 'De skivakantie in Andorra en het Hoolien: rotzooi trappen en ouwehoeren met elkaar. Verder nachtenlang computerspelletjes doen.'

Van 1994 tot 1996 woonde Martijn Bergsma (30) in 't Hoi. Hij studeerde in 2000 af bij technische bedrijfskunde en werkt nu bij Sysqa, een ICT detacheringbureau in Amsterdam waar hij ook woont.

Wat betekent 't Hoi voor jou? 'Een leuke groep mensen die allemaal tegelijk binnen kwamen. Samen ontdekten we het studentenleven.'

Waar praat je vandaag over? 'Ben je getrouwd, heb je kinderen en het werk. Dat soort dingen. En natuurlijk over het huis en onze tijd daar. We zijn vandaag in de gerenoveerde flat geweest en het is er behoorlijk steriel. Weinig eigen gezicht.'

Leukste herinnering? 'Bierdopjes in een lampenkamp gooien en voetballen op de gang.'

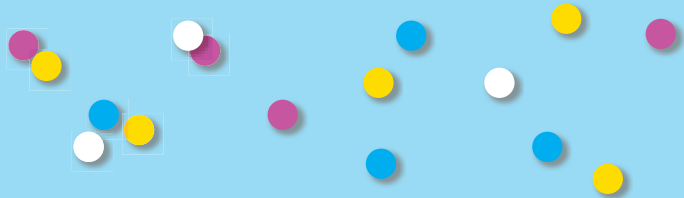

Bruiloft

Een echte alumnibruiloft. Zo kon je het trouwfeest van oud UT'ers Marloes Steinmeijer en Bastiaan Klooster wel noemen. Het stel trad op 26 augustus 2006 in het huwelijk in Kasteel de Haar in Haarzuilens, vlakbij Utrecht. 's Avonds was er een groot feest (foto), waar maar liefst 65 oud-UT-studenten flink uit hun dak gingen. Bastiaan studeerde van 1991 tot 1999 toegepaste onderwijskunde en toegepaste communicatiewetenschap, Marloes rondde in 2001 haar studie bestuurskunde af. De tortelduifjes waren beide lid van studentenvereniging Taste. Hij zat bij het Moresgenootschap Ius Sanctus, zij bij damesdispuut Bastet. De vonk sloeg over tijdens een afstudeerfeest in sociëteit Antigoon, in oktober 2000. Waarom ze op elkaar vallen? Hij over haar: 'Ze is een lekker ding.' Zij over hem: 'Hij is onwijs grappig. Maar natuurlijk ook omdat we over veel dingen hetzelfde denken en elkaar aanvullen.'

Yunophiat viert lustrumfeest in Boedapest

Eten, drinken, zaken

In Boedapest vierden medio oktober zo'n zestig leden van het herendispuut Yunophiat (studenten en oud-studenten) het twintigjarig bestaan van hun vereniging. Enkele van de in totaal 45 alumni kwamen van ver. Ze vlogen vanuit Amerika en zelfs Tokio over om vier dagen vol te knallen. Bram Medema, student technische bedrijfskunde, organiseerde de trip samen met studiegenoot Jos Mulder en alumnus Jorge Schafraad.

Geslaagde reis, Bram? 'Zeker. Het was waanzinnig! Er is zoveel te doen in die stad: cultuur, hippe clubs, goede restaurants en prachtige gebouwen. We hebben over de Donau gevaren, de Citadelpark beklommen en een badhuis bezocht. Veel buiten geweest. Prachtig weer gehad! Kortom, alles zat mee.'

Nuttig feestje dus? 'Absoluut. Ik heb via een van de deelnemers woonruimte in Amsterdam gevonden waar ik straks bij de ABN AMRO stage ga lopen. Zo werkt het nu eenmaal. Alumni praten veel over hun studententijd, maar er wordt ook zaken gedaan. Banen regelen ze onderling net als stages en ze geven ons tips voor het oprichten van een onderneming.'

Vermoeiend? 'Voor mij niet. Ik was met de andere organisatoren al op verkenningstocht geweest om tijdens de lustrumreis al te grote verrassingen te voorkomen. En we hebben er baat bij gehad, want dat we ons hotel niet uit zijn gezet, verbaast me nog steeds. Ja, voor menigeen is het vaak laat geworden. Elke avond uitgebreid dineren, een goed glas wijn erbij en doorgaan. Die oude jongens zijn dat niet meer gewend, joh! De meesten hebben thuis nog een extra dagje vrijgenomen want het was vier dagen vol knallen.'

(uit: UT-Nieuws van 19 oktober 2006)

Award

Paul Officier (rechts op de foto), general manager van Philips Domestic Appliances and Personal Care (DAP) in Singapore nam eind oktober een excellente onderscheiding in ontvangst namens zijn bedrijf: the Maxa Singapore Advantage Award, ingesteld door de regering van het vier miljoenen mensen tellende land. De Philipsvestiging, waar onder meer strijkijzers worden gemaakt, werd geprezen om haar innovatieve prestaties en aantrekkingskracht op andere bedrijven en talent. Officier (57) is van de lichte 1966, studeerde werktuigbouwkunde en kan bogen op een lange Philipsloopbaan.

Been there, done that, so what's next?

As the global innovation partner for leading companies worldwide, Altran develops solutions for their most complex problems.

There's still so much to discover in the world. But as far as your current job is concerned, you've been there and you've done that. Looks like you're searching for something new... something like Altran.

MEET ALTRAN

Always ahead of the competition, Altran is active in a wide range of areas such as aeronautics, utilities, banking, telecom, transports and healthcare. The Altran group has developed three complementary and highly specialised businesses: Strategy & Management Consulting, Organisation & Information Systems Consulting and Technology & Innovation Consulting. The talents and skills of our 16.500 employees - located in 20 countries across the world - have made us the global innovation partner for many major companies. In 2005, the turnover of the Altran group amounted to 1.434 million euro.

OUR PEOPLE

Altran's success is built on vitality, competitive spirit and entrepreneurship. Our Consultants and Business Managers are people with a unique drive, colleagues who are willing to innovate and push the boundaries. They get a lot in return for their efforts: international career opportunities and trainings at our in-house university, as well as the chance to grow and get the most out of their talents. Each day, they contribute to the realisation of Altran's goal: becoming a world leader in operational excellence.

YOU'RE NEXT!

Looking for a professional experience with a unique impact? Then it's time you learn more about the many possibilities of a career at Altran on www.altran.com/nl/ or send your application directly to recruitment@altran.nl.

“No, you can’t play with us. You’re a girl”

Martin Luther King, 5 years old

tsm
business school

Zou Martin Luther King, de man die zei dat we nooit zouden mogen discrimineren, als grote leider zijn geboren? Of is leiderschap vooral iets wat je moet ontwikkelen? Beide, zegt TSM Business School. Leiderschap dat al in mensen zit, brengt TSM tot ontwikkeling. Want wie doorbraken wil realiseren binnen business, technologie of industrie begint met het innoveren van zichzelf.

Kies úw programma op tsm.nl

True leaders innovate

De Stichting Universiteitsfonds Twente dankt u voor uw steun en vertrouwen in 2006

Dankzij u kon het Universiteitsfonds nieuwe bijzondere leerstoelen instellen, waardoor onderzoek met een pionierskarakter een kans kreeg. Ook wisten diverse wetenschappelijke activiteiten zich door het Universiteitsfonds gesteund en werd een groot aantal activiteiten van sport-, cultuur-, studie- en studentenverenigingen mede door het Universiteitsfonds mogelijk gemaakt.

In 2007 zal het Universiteitsfonds deze activiteiten voortzetten. Bovendien wil het Fonds een bijdrage leveren aan het beurzenstelsel van de Universiteit Twente gericht op talentvolle buitenlandse studenten.

Het Universiteitsfonds zal in 2007 tevens een belangrijke financiële bijdrage leveren aan de grote internationale studiereizen, zoals die door de studieverenigingen worden georganiseerd.

Voor dit alles is veel geld nodig. Mogen we in 2007 op uw steun rekenen?

Word nu donateur en maak uw bijdrage over op gironummer 33.07.125, te name van:
Stichting Universiteitsfonds Twente te Enschede.

Indien u ons wilt machtigen kunt u gebruik maken van de bon die u in dit magazine aantreft. Met deze bon kunt u tevens meer informatie aanvragen over de fiscale voordelen van Schenkingen in Termijnen.

Schenk ons ook in 2007 uw vertrouwen!

stichting universiteitsfonds twente

I: www.utwente.nl/ufonds
E: universiteitsfonds@utwente.nl
T: 053-489 4077

Universiteitsfonds Twente
Postbus 217
7500 AE Enschede

Postbank 33.07.125